

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Corina CACE, Lucian SFETCU,
Elefheria KOUTMALASOU, Victor NICOLĂESCU
- coordonatori -

**INCLUZIUNEA FEMEILOR ȘI GRUPURILOR ROMA
EXCLUSE SOCIAL**

PARADIGMA „DE JOS ÎN SUS”

Bune practici ale economiei sociale

*Proiectul "INTEGRAT - Resurse pentru femeile
și grupurile Roma excluse social",
proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Sectorial
Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 "Investește în oameni!"*

București, România
CNCSIS: cod 045/2006
Editor: Valeriu IOAN-FRANC

Redactor: Paula NEACȘU
Concepție grafică, machetare și tehnoredactare: Luminița LOGIN
Coperta: Nicolae LOGIN

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin Asociației pentru Dezvoltare și Promovare socio-economică CATALACTICA – București. Reproducerea, fie și parțială și pe orice suport, este interzisă fără acordul prealabil al editurii, fiind supusă prevederilor legii drepturilor de autor.

ISBN 978-973-618-307-2

Anul apariției 2012

**Corina CACE,
Lucian SFETCU,
Elefheria KOUTMALASOU
Victor NICOLĂESCU**
- coordonatori -

INCLUZIUNEA FEMEILOR ȘI GRUPURILOR ROMA EXCLUSE SOCIAL

PARADIGMA „DE JOS ÎN SUS”

Bune practici ale economiei sociale

CUPRINS

Introducere	7
Secțiunea I - Grupurile roma excluse social și economia socială.....	11
Capitolul 1 - Incluziunea socială a grupurilor roma excluse social.....	13
1.1. Cele zece principii de bază pentru incluziunea romilor.....	15
1.2. Rolul societății civile în sfărâmarea „cutiei de sticlă”	26
1.3. Inițiative specifice economiei sociale.....	28
1.4. Participarea activă la realizarea politicilor - condiție necesară pentru bunele practici de incluziune	33
1.5. Inițiative pentru o societate deschisă a romilor.....	34
Capitolul 2 - Organizații neguvernamentale implicate în reducerea excluziunii sociale a romilor	39
2.1. Bune practici pentru reducerea excluziunii sociale a romilor	39
2.1.1. <i>Unde ne aflăm</i>	39
2.1.2. <i>Strategii naționale de incluziune socială a romilor</i>	41
2.1.3. <i>Bune practici și paradigma „de jos în sus”</i>	45
2.2. Organizații neguvernamentale - paradigma „de jos în sus”	48
2.2.1. <i>Asociația Agenția de Dezvoltare Comunitară Buzău</i>	50
2.2.2. <i>Asociația Centrul Cultural Comunitar „Anton Pann”</i>	52
2.2.3. <i>Partida Romilor „Pro-Europa”, Filiala Tulcea</i>	57
2.2.4. <i>Asociația „Rom pentru Rom”</i>	62
2.2.5. <i>Asociația Centrul de Informare, Consultanță și Promovare a Rromilor Tulcea</i>	71
2.2.6. <i>Alianța Romilor din Județul Galați</i>	77
2.2.7. <i>Fundația „Împreună”</i>	93
2.2.8. <i>Alianța pentru Unitatea Rromilor, Filiala Brăila (AURr)</i>	97
2.2.9. <i>Asociația „ONG Sunrise Cobadin”</i>	105
2.2.10. <i>Fundația „Familia” Galați</i>	108

2.3. Concluzii	112
Secțiunea a II-a - Femeile excluse social și economia socială.....	115
Capitolul 3 - Incluziunea socială a femeilor excluse social prin economie socială	117
3.1. Femeile ca actori-cheie în dezvoltarea locală: politici care afirmă și consolidează participarea activă a acestora la luarea deciziilor și la dezvoltarea comunității.....	117
3.2. Autoafirmarea economică și politică - o condiție necesară pentru a realiza egalitatea de gen și reducerea sărăciei	119
3.3. Abordările bazate pe „vocea” care solicită schimbarea aduc beneficii femeilor sărace	122
3.4. Inițiative de dezvoltare locală: contribuția femeilor la creșterea economică pe plan local.....	123
3.5. Mijloace de promovare a dezvoltării locale: economia socială și economia principală.....	126
Capitolul 4 - Organizații neguvernamentale implicate în reducerea excluziunii sociale a femeilor.....	129
4.1. Bune practici pentru reducerea excluziunii sociale a femeilor	129
4.1.1. <i>Acces egal la resursele economice, informaționale și educaționale</i>	129
4.1.2. <i>Empowerment și paradigma „de jos în sus”</i>	133
4.1.3. <i>Promovarea egalității de gen.....</i>	134
4.1.4. <i>Societatea civilă și economia socială în lupta cu excluziunea socială</i>	136
4.1.5. <i>Cadrul național</i>	140
4.2. Organizații neguvernamentale - paradigma „de jos în sus”	141
4.2.1. <i>Agenția Adventistă pentru Dezvoltare, Refacere și Ajutor România (ADRA România)</i>	142
4.2.2. <i>ADAF - Asociația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului Feminin</i>	153
4.2.3. <i>Asociația „Front”</i>	166
4.2.4. <i>Fundația „Sensiblu”</i>	171
4.2.5. <i>Asociația Femeilor din România.....</i>	178
4.3. Concluzii	186
Bibliografie	190

INTRODUCERE

Volumul de față a fost realizat în cadrul proiectului „**INTEGRAT – Resurse pentru femeile și grupurile roma excluse social**”, care este cofinanțat din Fondul Social European prin Programul operațional sectorial Dezvoltarea resurselor umane 2007-2013 și este implementat de către Asociația pentru Dezvoltare și Promovare Socio-Economică Catalactica, filiala București, în parteneriat cu Institutul de Cercetare a Calității Vieții (ICCV) și Bolt International Consulting – L. Katsikaris – I. Parcharidis O.E. (Grecia). Regiunile vizate sunt București-Ilfov și Sud-Est (București, Ilfov, Buzău, Brăila, Galați, Constanța, Vrancea, Tulcea), iar durata de implementare este de 36 de luni.

Obiectivul general al proiectului este promovarea activă a incluziunii sociale pe piața muncii, prin activarea economiei sociale, a femeilor și grupurilor roma, prin dezvoltarea de parteneriate și prin stimularea implicării în viața comunității a persoanelor excluse social din Regiunile de dezvoltare București-Ilfov și Sud-Est. Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

- creșterea nivelului de informare privind economia socială;
- formarea, în scopul dezvoltării profesionale, a femeilor și a reprezentanților minorităților roma din ONG-uri ce își desfășoară activitatea în domeniul economiei sociale;
- creșterea nivelului de cooperare, prin inițierea unei rețele interprofesionale, concretizate în crearea unui centru de resurse pentru structurile economiei sociale;
- contribuirea la depășirea stereotipului cultural cu privire la rolul social și statutul profesional al femeilor și minorităților roma pe piața muncii.

Beneficiari pe termen scurt și lung ai proiectului sunt:

- femei;

- persoane de etnie roma;
- formatori implicați în economia socială;
- lucrători sociali;
- manageri ai întreprinderilor sociale;
- experți mass-media;
- specialiști implicați în economia socială.

Prezenta lucrare explorează domeniul politicii de incluziune socială a Uniunii Europene legată de romi și femeile excluse social, pentru a sublinia principiile de bază care susțin bunele practici.

Prima parte a lucrării oferă un scurt studiu al principiilor asimilate în recomandările făcute de UE către statele membre în ceea ce privește planurile lor naționale de integrare a celui mai larg grup de minorități etnice al Europei, împreună cu structura de politici care apare în cadrul proiectelor care sunt îndreptate spre comunitățile de romi. În a doua parte, lucrarea se concentrează pe sublinierea importanței contribuției active a femeilor la dezvoltarea locală sustenabilă și la promovarea egalității de gen. Astfel, femeile sunt configurate în rolul lor multiplu de actori principali în comunitate, noi „întreținători de familie” pentru familiile lor (un rol atribuit în mod tradițional bărbaților) și susținătoare de noi politici sociale inovatoare.

Prin prezentarea spre analiză a practicilor diferitelor organizații care activează pentru combaterea excluziunii sociale în rândul femeilor și al romilor, se intenționează familiarizarea cu practicile acestor reprezentanți importanți ai societății civile care, prin ceea ce întreprind, fac pași importanți pe drumul către o societate fără discriminare. De asemenea, acțiunile desfășurate de aceste organizații vin în întâmpinarea eforturilor diferitelor structuri ale statului și ale Uniunii Europene, aducând schimbări concrete și benefice la nivel local.

Importanța organizațiilor și a proiectelor prezentate, dar și a altora asemenea lor care nu au intrat în atenția autorilor acestei lucrări rezultă atât din faptul că reprezintă exemple ce merită urmate, cât și din faptul că răspund unor nevoi punctuale ale unor comunități excluse social. Din această perspectivă, instituțiile statului sunt cele care, urmărind ce se întâmplă la nivel local, ar putea să-și adapteze politicile și acțiunile proprii.

Această abordare de jos în sus este una benefică pentru orice stat democratic, ce ar trebui să fie utilizată în mod curent de către instituțiile cu atribuții atât în sfera socială, cât și în alte arii ale societății.

Lucrarea de față se adresează tuturor celor interesați de activitatea organizațiilor din cadrul societății civile care desfășoară activități cu scopul reducerii discriminării fie a femeilor, fie a romilor. Organizațiile prezentate în paginile acestui volum, împreună cu proiectele derulate de acestea, pot servi drept bune exemple de urmat de către cei care își propun să servească acelorași scopuri sau unor cauze similare.

Victor NICOLĂESCU

Manager de proiect

*Asociația pentru Dezvoltare și Promovare
Socio-Economică CATALACTICA*

SECȚIUNEA I

GRUPURILE ROMA EXCLUSE SOCIAL ȘI
ECONOMIA SOCIALĂ

CAPITOLUL 1

INCLUZIUNEA SOCIALĂ A GRUPURILOR ROMA EXCLUSE SOCIAL

Cele mai bune practici în domeniul incluziunii socioeconomice a romilor respectă și iau în considerare *zece principii de bază comune*¹ legate de incluziunea romilor, care au fost stabilite și prezentate în anul 2009, în cadrul întâlnirii First Integrated European Roma Platform (*Prima platformă europeană pentru incluziunea romilor*)² (ținută la Praga, pe data de 24 aprilie, sub președinția cehă a UE). Aceste principii constituie linii directoare semnificative pentru conceperea și implementarea de politici cultural-sensibile și eficiente, îndreptate spre integrarea cu succes a grupului etnic dezavantajat de romi europeni. Principiile menționează explicit faptul că politicile îndreptate spre populația romă trebuie:

- să fie constructive, pragmatice și nediscriminatorii;
- să vizeze un grup-țintă explicit, dar nu exclusiv;
- să angajeze o abordare interculturală;

¹ http://ec.europa.eu/justice/fdad/cms/stopdiscrimination/downloads/Vademecum_Roma/FDAD_Roma-vademecum-RO-100607.pdf (pentru o prezentare detaliată a celor zece principii de bază comune).

² **Platforma europeană integrată pentru incluziunea romilor** (stabilită în urma concluziilor Consiliului de Afaceri Generale pe data de 8 decembrie 2008) este formată de către părțile interesate reprezentante ale instituțiilor UE, organizațiile internaționale, guvernele statelor membre și actorii societății civile. Activitățile **Platformei** sunt conturate în jurul a trei funcții de bază: schimbul de bune practici și experiență între statele membre în domeniul incluziunii romilor; oferirea de sprijin analitic; încurajarea cooperării între toate părțile interesate în legătură cu toate problemele care sunt legate de romi.

- să vizeze abordarea integratoare;
- să conștientizeze dimensiunea genului;
- să permită transferul politicilor bazate pe dovezi;
- să utilizeze instrumente ale UE;
- să implice autorități regionale și locale;
- să implice societatea civilă;
- să susțină și să încurajeze participarea activă a romilor.

Principiile menționate mai sus au fost anexate la concluziile Consiliului din data de 8 iunie 2009³. Prin adoptarea principiilor, Consiliul European a reafirmat angajamentul UE de a promova mai departe coeziunea și incluziunea socială. În plus, Consiliul a făcut apel la Comisie și la statele membre să colaboreze strâns pentru a grăbi incluziunea romilor și pentru a lua în considerare cele *zece principii de bază comune* atunci când elaborează respectivele politici. Consiliul Europei a oferit cele *zece principii de bază comune* cu statutul de *abordări politice generale* adecvate, care pot fi împărtășite de statele membre:

„Uniunea Europeană recunoaște faptul că există o nevoie de politici mai active și eficiente în ceea ce privește incluziunea romilor. Furnizarea practică a acestor politici este responsabilitatea tuturor statelor membre și, în special, a regiunilor și municipalităților. Deși numărul și condițiile socioeconomice ale romilor variază mult în statele membre, există câțiva numitori comuni. Mai mult, experiența din partea unor state membre arată că există abordări politice generale care s-au dovedit a fi utile și pot astfel să fie recomandate altora.”⁴

Cele *zece principii de bază comune* au fost concepute ca instrumente utile atât pentru factorii de decizie, cât și pentru practicienii care administrează proiecte și programe. Ele prezintă, de fapt, caracteristicile esențiale care trebuie să fie avute în vedere atunci când ne angajăm în elaborarea de politici. Mai mult, s-au dovedit a determina bune practici.

³ Vizitați: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lisa/108377.pdf pentru a vedea documentul în întregime.

⁴ Observație: evidențierea cuvintelor este realizată de noi.

Deoarece cele zece principii de bază comune susțin bunele practici, influențând proiectele și politicile care se adresează romilor, este semnificativ să descriem pe scurt fiecare principiu separat, apoi să studiem contribuția lor la configurarea a ceea ce se consideră și se așteaptă a fi cele mai bune practici⁵.

1.1. Cele zece principii de bază pentru incluziunea romilor

Principiul nr. 1: Politici constructive, pragmatice și nediscriminatorii

Primul principiu stabilește importanța de a elabora politici și proiecte adecvate problemelor romilor, așa cum sunt întâmpinate *la fața locului* (de aici, concentrarea asupra conceptului de „pragmatic”, însemnând „realist” în acest context). Cu alte cuvinte, aceste politici trebuie să fie **adecvate** pentru condițiile actuale care afectează viața romilor. În acest sens, ele sunt cel mai bine „**însușite**” (însemnând, de fapt, apreciate, adoptate activ și transformate) de către romii înșiși.

Pentru ca primul principiu să funcționeze eficient, factorii de decizie ar trebui să acorde o atenție deosebită studiilor pe teren și tuturor informațiilor factice relevante. Mai mult, organizarea de vizite la locul de lucru pentru investigarea și cartarea situației la fața locului sunt de interes deosebit și necesare pentru pregătirea și monitorizarea procesului de implementare. În câteva cuvinte, aceste politici trebuie să fie *sensibile la context* și inițiativele să fie „cu picioarele pe pământ”.

Mai departe, ele trebuie să respecte și să promoveze valorile esențiale ale Uniunii Europene legate de drepturile omului și de nondiscriminare și să sporească dezvoltarea socioeconomică a romilor ca una dintre strategiile fundamentale de promovare și de realizare a unei societăți cu oportunități egale.

⁵ Cele mai bune practici sunt, în mod comun, definite ca domenii de mare performanță, care au un impact deosebit asupra pieței muncii, furnizând rezultate sociale bune. Schimbul și transferul de cunoștințe și abilități practice bazate pe bunele practici este una dintre condițiile fundamentale pentru cooperare în domeniul incluziunii sociale. Fiecare realizare de bună practică este în același timp o realizare obișnuită și o nouă realizare, purtând potențialul inovației.

Primul principiu de bază produce în practică următoarele:

- a) Politici imparțiale bazate pe condițiile actuale, și nu pe idei preconcepute.
- b) Abordare „cu picioarele pe pământ” și constructivă, care va fi promovată în rândul tuturor actorilor implicați.
- c) Utilizarea semnificativă a studiilor/vizitelor la fața locului, permițând astfel interacțiunea continuă cu romii și/sau cu experții.
- d) Acțiuni care să sprijine incluziunea socială și economică a romilor, sporind participarea completă și egală în cadrul societății.

Principiul nr. 2: Vizarea explicită, dar nu exclusivă

Acest principiu implică ideea de a cuprinde și alte grupuri sociale care trăiesc în condiții socioeconomice similare cu cele ale grupului-țintă de romi. Introduce o abordare inovativă, care nu se concentrează asupra etniei unei persoane (identității), ci asupra *realității socioeconomice* în care trăiește această persoană (procesele prin care este construită o anumită identitate). Aceasta este o schimbare importantă în abordarea „identităților”, deoarece oferă spațiu pentru o înțelegere sociologică mai largă și pentru incluziune.

Politicile și proiectele ar trebui să fie orientate către „grupurile vulnerabile”, „grupurile dezavantajate” sau „grupurile care trăiesc în zone defavorizate/subdezvoltate” etc., cu o mențiune clară (adică explicită) a faptului că aceste grupuri includ comunitatea romă. Aceasta este o abordare care implică vizarea romilor ca grup-țintă, *fără a exclude alte etnii*. Opiniile care stau la baza unei astfel de abordări iau în considerare legăturile existente și rețeaua de interacțiuni sociale pe care le împărtășesc comunitățile de romi și alte grupuri marginalizate ale societății. Astfel, comunitățile de romi *nu sunt izolate* și nici tratate ca un grup etnic izolat.

Mai mult, politicile cu „vizare explicită, dar nu exclusivă” au un risc mai mic de a produce un disconfort social interetnic în comparație cu politicile care vizează o anumită minoritate. În cele din urmă, intervențiile care vizează comunitatea romă nu sunt separate de inițiativele de politici mai ample.

Al doilea principiu de bază produce în practică următoarele:

- a) Elaborarea politicilor menite să vizeze grupuri dezavantajate „**deschise**”, cu mențiunea clară că acestea includ comunitatea romă.
- b) Atenția se schimbă de la o abordare cumva reduționistă a unei minorități etnice izolate la o unitate mai largă, aceea a **cartierelor dezavantajate**. Este mai *incluzivă* și acordă atenție complexității sociale.
- c) Prevederile legate de un potențial impact negativ al politicilor mai ample de a aborda problemele specifice ale romilor, în special incluziunea socială a acestora.

Principiul nr. 3: Abordarea interculturală

Principiul menționat mai sus subliniază nevoia de a îmbunătăți înțelegerea reciprocă și comunicarea între romi și societatea de masă, prin inițierea de practici de învățare interculturală și dezvoltare a competențelor. Experiența a arătat că, în acest mod, prejudecățile și stereotipurile de ambele părți pot fi mai ușor înțelese și, în cele din urmă, demitizate. Inițiativele interculturale nu ar trebui să fie interpretate greșit ca inițiative care vizează asimilarea culturală a unui grup etnic minoritar. Ele se concentrează mai mult pe un schimb constant de cunoștințe fără prejudecăți și pe înțelegerea practică a *diferențelor* culturale. Romii, ca și celelalte etnii, sunt încurajați să achiziționeze *instrumentele și competențele necesare*, care să-i ajute să se obișnuiască cu cultura celuilalt.

Al treilea principiu de bază produce în practică următoarele:

- a) Dezvoltarea de competențe interculturale atât în rândul romilor, cât și în rândul membrilor comunității majoritare și în rândul persoanelor din diferite medii etnice.
- b) Promovarea beneficiilor practicilor de schimburi interculturale pentru toți actorii implicați.
- c) Sublinierea rolului important pe care îl joacă **mediatorii culturali/interculturali** ca „punți” care realizează o comunicare reală și

constructivă. Statutul lor de persoane care se mișcă între spațiile care separă culturi îi face receptivi (atunci când sunt expuși) la preconcepții și atitudini, fiind imparțiali în rolul lor, de ambele părți. Astfel, ei înțeleg în mod direct și *negociază* realitățile cu care se confruntă, prin adoptarea unor atitudini și a unor competențe de comunicare bazate pe respect față de ceilalți.

- d) Conceperea unor politici care să fie conștiente de specificul cultural al comunității romi.
- e) Prevederea unor posibile confuzii culturale care influențează comunicarea sau/și politicile și activitățile.

Principiul nr. 4: Vizarea abordării integratoare

Adoptarea unor programe și acțiuni folosind o perspectivă integratoare care să nu vizeze crearea unor piețe de muncă specifice pentru romi, artificiale și segregate. Politicile ar trebui să promoveze integrarea romilor în societatea de masă, în condiții de egalitate cu membrii populației majoritare. Principiul de mai sus a fost stabilit ca răspuns la problema, întâlnită uneori, de întărire a segregării în loc de abolire a acesteia. De exemplu, constituirea unor locuri de muncă în care să fie antrenați în activități romii în mod exclusiv (și uneori activități care sunt percepute ca fiind „adecvate” idiosincraziei lor culturale, ceea ce înseamnă locuri de muncă speciale pentru romi), fiind astfel separați ca grup social omogen, distinct de restul forței de muncă, având drept consecință nefericită constituirea unui ghetou la locul de muncă. În ciuda faptului că aceste tipuri de inițiative vizează integrarea romilor, obiectivele lor pot uneori să aibă ca rezultat exact opusul, adică segregarea. De aceea este important să se evalueze în întregime acțiunile în legătură cu riscul lor de a cauza segregare și, dacă este necesar, să se revizuiască și să se ajusteze. Segregarea spațială trebuie să fie, de asemenea, evitată, deoarece alunecă ușor înspre segregare socială. Exemplul de a construi enclave locative care sunt delimitate geografic și situate departe de legăturile cu transportul public pot doar să mențină breșa separatoare dintre romi și societatea majoritară.

Același lucru se aplică și creării, mai sus menționate, de „locuri de muncă specifice pentru romi”, care implică ideea supraromantică și folcloristică de supraexploatare a tradițiilor. Promovarea meșteșugurilor romilor ca sursă de venit și ca mijloc de activare a muncii ar putea, din nou, să ducă la riscul de a crea o piață de muncă artificială.

Cu toate acestea, este important să susținem păstrarea moștenirii romilor și să încurajăm promovarea abilităților meșteșugărești manuale, dar acest lucru trebuie să fie făcut într-un fel care să fie rezonabil, sensibil, neconstrâns și, din nou, fără a se pierde din vedere riscul de segregare. Același lucru se aplică și unor inițiative ale administrației publice, care angajează persoane din comunitatea romă în locuri de muncă ce vizează curățarea spațiilor publice. Această politică vizează în special romii și, în ciuda obiectivului general de a încerca să reducă rata șomajului în rândul romilor, nu face nimic pentru a opri stigmatizarea și nici nu acordă atenție aspectului important de creștere a mobilității sociale pentru persoanele de origine romă (în plus, inițiativele de muncă publică nu oferă perspectiva unor viitoare locuri de muncă). Cu alte cuvinte, inițiativa neutră de mai sus se restrânge doar la a crea o nișă pe piața locurilor de muncă pentru romi, locuri de muncă plătite prost, în timp ce regenerează și stigmatul asupra acestora. În acest context, merită să observăm faptul că romii nu au, deseori, locuri de muncă în domeniile de angajare ce vizează activități la birou.

În concluzie, am putea oferi exemple de succes ale unor inițiative de desegregare. La nivelul statelor membre, Ungaria poate fi menționată ca a fi elaborat inițiative importante de desegregare (care au constituit simultan condiția necesară de desegregare pentru eligibilitatea în ceea ce privește acordarea de fonduri structurale). Spania a promovat strategii semnificative de angajare pentru romi în cadrul programului ACCEDER⁶,

⁶ Programul FSG ACCEDER a fost conceput pentru a facilita accesul pe piața muncii pentru romii din Spania. Principalele obiective din 2000 s-au concentrat asupra incluziunii socioeconomice a romilor, prin implicarea lor în activități de formare-angajare și prin încurajarea egalității de șanse. Oferă formare, calificare și angajare. Programul s-a dovedit a avea o mare transferabilitate în alte contexte și țări, reprezentând un rezervor valoros de bune practici.

contribuind astfel la integrarea socială prin structuri de ocupare a forței de muncă.

Al patrulea principiu de bază produce în practică următoarele:

- a) Susținerea acțiunilor de desegregare, prin aplicarea de *abordări integrate* (politicile dintr-un domeniu afectează și alte domenii).
- b) Prevederea impactului pe termen lung al politicilor și proiectelor. Evaluarea potențialului de risc al tuturor acțiunilor.
- c) Conștiința riscului de „discriminare indirectă” (inițiativele neutre pot atrage indirect discriminare și pot regenera stigmatul).
- d) Implicarea romilor înșiși.

Principiul nr. 5: Conștientizarea dimensiunii genului

Introducerea perspectivei genului pune în evidență faptul că femeile de etnie romă se confruntă cu situații de discriminări multiple, pornind cu un dublu dezavantaj: discriminare din cauza genului și a originii etnice. Ele sunt mai predispuse să experimenteze excluderea socială în comparație atât cu femeile aparținând populației majoritare, cât și cu bărbații romi și există un risc mai mare de a deveni victime ale acțiunilor violente (de la violență domestică până la trafic de persoane). Discriminarea pe multiple planuri cu care se confruntă femeile de etnie romă ar trebui să fie recunoscută și abordată în mod specific atunci când sunt elaborate politici. Intervențiile pentru femeile de etnie romă ar putea avea un impact pe termen lung asupra lor și, în același timp, asupra altor membri ai familiei, în special asupra copiilor. Femeile de etnie romă joacă un rol crucial în promovarea incluziunii sociale, în general, și în integrarea copiilor lor în sistemul de educație, în particular. Progresul femeilor spre poziții mai înalte la locul de muncă ar trebui să fie încurajat în mod activ.

Al cincilea principiu de bază produce în practică următoarele:

- a) Politici care se adresează nevoilor specifice ale femeilor de etnie romă, dând atenție problemei discriminării multiple.
- b) Nevoile specifice ale femeilor de etnie romă *sunt făcute vizibile* pe parcursul tuturor etapelor de concepere, implementare și evaluare

a activităților. Femeile de etnie romă sunt parteneri vizibili, activi și direct implicați, în mod egal, în acțiuni, împreună cu celelalte părți.

- c) Promovarea autoafirmării și asigurarea faptului că femeile de etnie romă joacă un rol important în consiliile consultative sau comitetele de monitorizare (echilibrarea genului în luarea deciziilor).

Principiul nr. 6: Transferul politicilor bazate pe dovezi

Acest principiu accentuează importanța colaborării între statele membre și părțile interesate de problema romilor, prin schimbul de experiență în domeniul incluziunii socioeconomice. Acest lucru implică transferul și împărtășirea practicilor. Experiențele de succes, ca și eșecurile au o contribuție egală, deoarece putem să învățăm din ele și să beneficiem de amândouă. Uneori, o „bună practică” poate fi una „eșuată”, în sensul că oferă oportunitatea de a regândi strategii în mod contrastiv/comparativ și de a identifica greșelile pentru a nu le repeta în viitor. Dezvoltarea, implementarea și monitorizarea politicilor de incluziune se bazează mult pe colectarea, analiza și interpretarea datelor socioeconomice.

Al șaselea principiu de bază produce în practică următoarele:

- a) Inițiative derivate din colectarea serioasă de informații și din procesarea datelor, pentru a fi utilizate cu scopul de a monitoriza evoluția proiectului și a politicilor.
- b) Explorarea rezultatelor acțiunilor efectuate, permițând dialogul în ceea ce privește exemplele de bună practică (în termenii succesului și ai eșecului deopotrivă).
- c) Atunci când este cazul, se inspiră din activitățile cu *alte* grupuri vulnerabile, ca și din experiența din afara UE.

Principiul nr. 7: Utilizarea instrumentelor UE

Acest principiu se referă la folosirea unor instrumente legale, financiare și de coordonare pe care statele membre le pot utiliza cu scopul de a lansa și a promova strategii de incluziune socioeconomică.

Al șaptelea principiu de bază produce în practică următoarele:

- a) Inițiative care utilizează și/sau combină resursele UE (legislative/financiare/politice).
- b) Cooperarea cu guvernele naționale pentru a obține angajamente concrete în ceea ce privește utilizarea fondurilor structurale și a altor instrumente financiare pentru incluziunea romilor.
- c) Participarea la evaluări colegiale pentru actualizarea informațiilor și pentru a învăța din cele mai noi și mai avansate practici.

Principiul nr. 8: Implicarea autorităților locale și regionale

Principiul menționat mai sus subliniază importanța vitală a cooperării strânse cu autoritățile regionale și locale. Deoarece politicile și proiectele sunt practic implementate la nivel local, partenerii regionali și locali joacă un rol crucial în asigurarea descrierii realiste a inițiativelor. În consecință, statele membre trebuie să implice actorii locali în toate etapele de concepere, elaborare și implementare.

Al optulea principiu de bază produce în practică următoarele:

- a) Conștientizare mărită asupra politicilor și instrumentelor UE (și oferirea fără piedici a informațiilor) pentru autoritățile regionale și locale.
- b) Promovarea abordării unor parteneriate strânse cu autoritățile regionale și locale în rândul autorităților guvernamentale naționale.
- c) Proiecte care sunt cel mai bine coordonate atunci când este asigurată colaborarea activă și constantă între toți partenerii implicați.
- d) Proiecte care recunosc importanța de a acorda o atenție deosebită implementării de politici de incluziune la nivel regional și local.

Principiul nr. 9: Implicarea societății civile

Actorii societății civile (ONG-uri, academii/cercetători și parteneri sociali) au un „cuvânt” vital de spus în întregul proces de concepere și implementare a politicilor. În plus, ei constituie o verigă esențială pentru

diseminarea experienței și a cunoștințelor spre societatea majoritară și spre diferite grupuri sociale, cu scopul de a iniția și a extinde dezbaterile publice. Mai mult, sunt stabilite sinergii puternice și transectoriale între diferite părți interesate de problema romilor, făcând astfel legătura între eforturi pentru a se ocupa împreună de aceste probleme.

Al nouălea principiu de bază produce în practică următoarele:

- a) Politici transparente și motivate.
- b) Diseminarea cunoștințelor și schimbul de opinii în cadrul dezbaterilor publice.
- c) Dezbaterile publice sunt organizate pe parcursul întregului proces al politicii.
- d) Acțiuni de colaborare în care sugestiile și inițiativele actorilor societății civile sunt implicate în toate etapele de elaborare a politicii.

Principiul nr. 10: Participarea activă a romilor

Implicarea activă a comunității rome în fiecare etapă de elaborare a politicii ar trebui să fie un lucru care se impune. Prezența romilor ar trebui să fie vizibilă și „simțită” la nivel național și european deopotrivă. Experții și funcționarii publici de etnie romă, ca și alte părți interesate de etnie romă, toți trebuie să fie luați serios în considerare.

Al zecelea principiu de bază produce în practică următoarele:

- a) Elaborarea de politici *pentru* și *cu* reprezentanți ai comunității rome.
- b) Politici care sunt rezultatul unei colaborări active cu părțile interesate de etnie romă, academicieni și cercetători de etnie romă, ONG-uri.
- c) Măsuri care vizează acțiunea pozitivă pentru a încuraja romii să devină cetățeni activi și să participe pe deplin la viața publică.
- d) Promovarea oportunităților de ocupare a forței de muncă pentru romi, prin includerea acțiunilor pozitive în strategiile care vizează resursele umane (organizarea de cursuri de formare, stagii de

pregătire sau vizite în companii îndreptate spre comunitățile rome).

Platforma europeană integrată pentru incluziunea romilor (sau Platforma europeană a romilor) este în mod explicit menționată de către „**Comunicatul Comisiei Europene asupra unui cadru UE pentru strategii naționale de integrare a romilor până în 2020**”⁷ ca având „o contribuție semnificativă la realizarea politicilor europene și naționale mai sensibile la nevoile romilor.” (paragraf 7, „Empowering Civil Society: A Stronger Role for the European Platform for Roma Inclusion”, s.n.). Astfel, rolul său în noul cadru este reîntărit în ceea ce privește următoarele obiective generale:

- oferirea de asistență și sprijin statelor membre, prin facilitarea schimbului de cunoștințe și bune practici în interiorul și în afara UE;
- oferirea de feedback pentru Comisia Europeană asupra rezultatelor inițiativelor naționale, prin vocea actorilor societății civile de etnie romă.

În consecință, Platforma europeană a romilor, reconsolidată, constituie principalul forum pentru dezvoltarea de abordări ale practicilor în ceea ce privește politicile de integrare a romilor. Mai mult, susține reprezentanții comunităților rome să se implice în mod direct în întregul proces, invitându-i să participe, la nivelul UE, la discuții și schimburi despre politicile de integrare a romilor. Încurajarea autoafirmării și participarea directă a actorilor societății civile de etnie romă este, astfel, esența celui de-al doilea obiectiv general.

Obiectivele la nivelul UE, formulate în comunicatul Comisiei UE asupra cadrului pentru politicile naționale de integrare a romilor, promovează *necesitatea unei abordări integrate* pentru a contracara problema excluderii romilor. Aceste obiective sunt grupate în jurul a patru domenii principale de incluziune socioeconomică⁸. Ele sunt, mai înainte de toate, domenii ale politicilor naționale:

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011DC0173:en:NOT>.

⁸ Merită observat faptul că aplicarea politicilor într-un domeniu ar trebui să aibă un impact vizibil pozitiv în alte domenii, însemnând că intervențiile ar trebui să fie

- ✓ **educație:** intensificarea eforturilor de a include toți copiii romi în sistemul de învățământ primar și de a-i susține pentru a finaliza ciclul școlii primare;
- ✓ **ocuparea forței de muncă:** intensificarea eforturilor de a distruge diferența dintre romi și alți cetățeni în ceea ce privește ocuparea forței de muncă;
- ✓ **sănătate:** intensificarea eforturilor de a reduce diferențele în ceea ce privește starea de sănătate între romi și restul populației în general;
- ✓ **locuințe:** intensificarea eforturilor de a distruge diferențele în ceea ce privește accesul la locuințe și utilități publice, cum ar fi apa și electricitatea.

Populația romă încă suferă de discriminarea care se resimte în toate domeniile-cheie menționate mai sus. Discriminarea duce la sărăcie și la oportunități reduse de a găsi locuri de muncă și de a deveni participanți activi la acțiunile sociale. Slabele realizări în educație sunt o „ușă deschisă” pentru a găsi locuri de muncă necalificată și prost plătită, în special în sectorul informal de angajare, ceea ce cauzează tot mai diverse probleme: condiții de viață paupere, lipsa accesului la servicii de sănătate adecvate, la locuințe și alte servicii de bază. Soluții sustenabile pentru problemele sociale și economice ale romilor pot fi elaborate prin utilizarea unei abordări complete, care să implice coordonarea acțiunilor care vizează politicile de locuințe, educație, asistență medicală și piața muncii.

În ceea ce privește accesul romilor pe piața muncii, formele particulare de discriminare cu care ei se confruntă în acest domeniu au fost foarte clar codificate în metafora „cutie de sticlă”:

„O **cutie de sticlă**⁹ exclude romii de la ocuparea locurilor de muncă bănoase, neagă accesul romilor la segmentele majore ale pieței muncii,

armonizate și concepute cu atenție, gândindu-ne permanent la legătura strânsă între cele patru domenii de politici naționale prezentate în continuare.

⁹ Această metaforă a fost inițiată într-un studiu despre excluderea romilor de pe piața locurilor de muncă, inițiat de Centrul European pentru Drepturile Romilor, în 2007, ca nou termen care parafrazează „tavanul de sticlă”, o metaforă care sugerează discriminarea împotriva femeilor și minorităților etnice în domeniul ocupării forței de muncă, în special factorii invizibili care limitează

blochează romii de la accesul la activități bine remunerate, izolează romii la locul de muncă și separă romii în aranjamente segregate ale activității care au de-a face doar cu problemele romilor” („The Glass Box: Exclusion of Roma from Employment”, Centrul European pentru Drepturile Romilor¹⁰, 2007).

1.2. Rolul societății civile în sfărâmarea „cutiei de sticlă”

Potrivit unui studiu¹¹ realizat la cererea Parlamentului European în anul 2008, strategiile de incluziune socială ar trebui să utilizeze o abordare completă și complexă pentru a se ocupa de problema complicată a excluderii sociale. Accentul ar trebui, de la bun început, să fie pus asupra:

- a) dezvoltării politicilor care identifică și abordează toate aspectele dezavantajării lor printr-o abordare integrată;
- b) oferirii șansei de autoafirmare a comunităților, prin susținerea capacităților de autoorganizare a romilor în termenii reciprocității, susținerii, autoreprezentării sau furnizării de servicii.

Inițiative de susținere a autoafirmării/dezvoltarea comunității: misiunea Fundației pentru o Societate Deschisă

Încă de la începutul acesteia, **Fundația pentru o Societate Deschisă** a fost preocupată de problema susținerii autoafirmării. Este acordată o atenție deosebită susținerii autoafirmării în ceea ce privește femeile de etnie romă și tinerii, pentru a spori abilitatea lor de a lua decizii și de a participa activ la viața publică. Atât femeile de etnie romă, cât și copiii romi sunt

mobilitatea spre poziții superioare. „Tavanul de sticlă” se referă la toate tipurile de impedimente care împiedică femeile să progreseze spre poziții de directori sau administratori, în timp ce „cutia de sticlă” reflectă practicile discriminatorii de blocare a romilor la locuri de muncă „specifice romilor”, excluzându-i de la intrarea în alte sectoare de ocupare a forței de muncă (de exemplu, munca de birou). Realitățile descrise și analizate în studiu au fost selectate din experiența Europei Centrale și de Sud-Est, dar practica discriminării indirecte pe care o sugerează metafora încă mai poate fi întâlnită în toată Europa.

¹⁰ Centrul European pentru Drepturile Romilor este una dintre organizațiile partenere în cadrul „Inițiativei Deceniul romilor”.

¹¹ *The social situation of the Roma and their improved access to the labour market in the EU* (2008). Studiul a fost solicitat de Comisia pentru Ocuparea Forței de Muncă și Afaceri Sociale a Parlamentului European (EMPL).

deseori supuși violenței, ca victime tăcute: „vocile lor nu pot fi auzite”. Proiectele care promovează implicarea lor activă în dezvoltarea comunității au ajutat femeile de etnie romă să spună tare ce simt, să pună capăt supunerii și să sugereze soluții viabile de care să beneficieze întreaga comunitate. Femeile de etnie romă joacă un rol crucial în medierea dintre diferite medii: mediul familiilor lor, comunitatea bărbaților, instituțiile societății de masă (de exemplu, structurile de învățământ pentru copiii lor).

Fundația pentru o Societate Deschisă concepe activități care sunt îndreptate spre:

- creșterea influenței și participării membrilor comunității rome la procesele de luare a deciziilor care afectează propriile vieți și comunități;
- construirea capacităților de a prelua rolul de lideri și responsabilități, în special printre tinerii și femeile rome;
- sporirea participării femeilor rome în instituțiile publice și agențiile de luare a deciziilor;
- întărirea mobilizării civice și a organizării romilor;
- sporirea imaginii de sine și a simțului de mândrie al romilor;
- crearea de noi oportunități care să ofere activiștilor romi competențele, cunoștințele și încrederea necesare pentru a schimba viața lor și a comunităților în mai bine;
- sporirea educării ca votanți și în alte forme de cetățenie activă printre romii din localitate;
- întărirea democrației și a responsabilității pentru implementarea legilor și a politicilor care au efecte asupra romilor.¹²

Un studiu al Băncii Mondiale¹³ care analizează originile „ciclului de sărăcie”¹⁴ al celei mai mari comunități etnice din Europa propune o discuție

¹² Activitățile proiectului: <http://www.soros.org/initiatives/roma/focus/empowerment>.

¹³ „Roma in an Expanding Europe: Breaking the Poverty Cycle” (2005, Banca Mondială).

de explorare a abordărilor politicilor și dezbaterilor formulate în tradiția europeană și concluzionează cu următoarele sugestii în ceea ce privește eficiența politicilor de incluziune:

- „...politicile de incluziune socială eficiente ar trebui să echilibreze *trei obiective distincte*”:
 - „mărirea oportunităților economice pentru romi”, prin sporirea și calificarea participării lor pe piața muncii¹⁵;
 - „constituirea capitalului uman”, cu puncte de sprijin pentru educație și sănătate;
 - „consolidarea capitalului social și dezvoltarea comunității”, prin facilitarea participării romilor în sfera publică și la inițiativele societății civile.

1.3. Inițiative specifice economiei sociale

În discursul său recent despre situația actuală a comunităților de romi și sinti în Europa, pe data de 10 noiembrie 2011, la Conferința internațională privind persoanele de etnie romă, la Berlin, directorul FRA (Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene), Morten Kjaerum, a prezentat rezultatele deloc mulțumitoare ale studiului FRA privind combaterea discriminării persoanelor de etnie romă. Rata discriminării în raport cu sfera șomajului le eclipsează pe celelalte două:

- 60% se confruntă cu fenomenul discriminării atunci când își caută un loc de muncă;

¹⁴ De asemenea, „ciclul de privare”, indicând cercul vicios al factorilor interdependenți (sărăcie-însuficiență educație-șomaj/locuri de muncă prost plătite-sărăcie) care blochează viața romilor marginalizați.

¹⁵ Rata scăzută a ocupării forței de muncă este strâns legată de o educație insuficientă, care, la rândul ei, este legată de discriminarea în educație. Romii, la vârsta angajării, duc lipsă de o educație suficientă pentru a participa cu succes pe piața muncii, iar acest lucru se transformă într-o pierdere imensă a productivității și venitului pentru Europa. Integrarea acestei importante forțe de muncă pe piața muncii din Europa va sprijini economia UE.

- 25% sunt tratați în mod discriminatoriu de către personalul medical;
- 18% sunt victime ale fenomenelor sau amenințărilor rasiale.

În alocuțiunea sa, directorul FRA a subliniat importanța realizării coeziunii la nivel comunitar, prin intermediul elaborării și implementării la nivel local a politicilor, stimulând participarea activă deopotrivă a persoanelor de etnie romă și a celorlalte. Acesta s-a referit, de asemenea, la rolul indispensabil al autorităților locale în acest context. **Îmbunătățirea coeziunii comunitare** stă la baza fiecărui efort de combatere a sărăciei și excluziunii sociale. În acest sens, corespunde aspirațiilor sociale generale stabilite în strategia Uniunii Europene Europa 2020 (creștere economică), și anume creșterea ratei de ocupare și scăderea ratei sărăciei. În final, Morten Kjaerum a supus atenției faptul că tinerii de etnie romă reprezintă viitoarea forță de muncă europeană, subliniind astfel *interdependența* dintre creșterea economică a Europei și potențialul său de resurse umane. Încheind discursul într-o notă aforistică, directorul FRA a remarcat: „*Aceasta nu este o problemă a romilor, este o problemă europeană.*”¹⁶

Rata scăzută a angajării este un fenomen complex, cu o structură stratificată și intergenerațională. Inițierea și susținerea inițiativelor de angajare sunt decisive în acest sens atât pentru reducerea sărăciei, cât și pentru întărirea coeziunii sociale. Deși conceperea unui set de politici de angajare adecvat pentru romi nu poate rezolva problema excluderii, acesta constituie un pas esențial pentru a ne ocupa cu seriozitate de aceste aspecte. Strâns legată de problema excluderii pe piața muncii este și problema discriminării directe și indirecte cu care se confruntă persoanele de etnie romă atunci când candidează pentru un loc de muncă și când primesc un

¹⁶ Cităm întregul paragraf: „Într-o perioadă de criză economică este ușor să dăm deoparte problema integrării romilor și să o lăsăm să aștepte «vremuri mai bune». Dar aici vreau să ne amintim că nu este vorba numai de protejarea drepturilor omului, ci și de viitorul economiei în câteva state membre ale UE. În câțiva ani de acum încolo, 10, 15 până la 25% din populația tânără care intră pe piața muncii în câteva state membre ale UE vor fi romi. Societatea are nevoie de ei și ei au nevoie de societate - populația majoritară și populația romă sunt strâns conectate și legate între ele” (Directorul FRA Morten Kjaerum, 10 nov. 2011, discursul de la Berlin).

loc de muncă. Așa cum este confirmat de toate studiile în domeniu, accesul pe piața muncii este împiedicat de toate formele de discriminare care se bazează, în mare parte, pe reprezentări stereotipice care prezintă comunitatea romă ca fiind „leneși din naștere” sau refractari la muncă. Lipsa locurilor de muncă este pur și simplu explicată în termenii unei situații pe care romii înșiși au ales-o. În afară de prejudecăți, există o serie largă de alți factori care nu permit romilor să găsească locuri de muncă, cum ar fi nivelul scăzut al educației, o rată crescută a analfabetismului, dependența crescută de ajutoarele sociale și statutul lor legal.

Programele de ocupare a forței de muncă trebuie să se reorienteze spre o abordare mai integrată, pentru a se adresa acestor dificultăți în complexitatea lor. Au fost elaborate strategii de *activare a ocupării forței de muncă*, strategii care se concentrează pe o abordare combinată de integrare a asistenței sociale cu scheme de formare, educare și plasament la locul de muncă. Pe lângă acestea, activarea formelor de interacțiune a economiei sociale pentru a stimula cooperarea și antreprenoriatul în rândul romilor și pentru a îmbunătăți condițiile de viață în comunitățile rome are o importanță vitală. Economia socială, după definiție, este rezultatul grupurilor și comunităților care lucrează la nivel local și, astfel, constituie cel mai potrivit instrument pentru incluziunea și dezvoltarea socioeconomică la nivelul comunității.

Rezoluția Parlamentului European din 11 martie 2009 referitoare la situația socială a romilor și îmbunătățirea accesului acestora pe piața muncii din UE¹⁷ a remarcat faptul că îmbunătățirea incluziunii socioeconomice a minorității rome în Europa lărgită a celor 27 de state membre a depins de politici care au produs *rezultate limitate*. Documentul subliniază acțiunile care trebuie să fie luate în considerare pentru a grăbi incluziunea și pentru a îmbunătăți cu adevărat situația romilor. Recomandările oferite în document sunt strâns legate de cele *zece principii comune de bază*, ca și de strategiile de ocupare a forței de muncă care au fost recent propuse în cadrul *Strategiei europene de creștere economică 2020* și care se adresează problemei grupurilor sociale marginalizate.

¹⁷ Pentru a citi documentul în întregime, accesați: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P6-TA-2009-0117&language=EN>.

Rezoluția Parlamentului face apel la adoptarea de politici-țintă care invită părțile interesate de problema comunității rome să participe ca factori de decizie, adică în calitate de parteneri egali la elaborarea și implementarea de politici de incluziune. În ceea ce privește femeile de etnie romă, Parlamentul face apel la statele membre să-și îmbunătățească accesul la *formarea vocațională*, să adapteze formarea vocațională la nevoile piețelor de muncă locale, oferind în acest fel femeilor de etnie romă competențe căutate pe piața muncii. În legătură cu ceea ce s-a menționat mai sus, există nevoia de a descuraja mobilitatea forței de muncă necalificată, care nu face altceva decât să sporească discriminarea împotriva femeilor de etnie romă și să limiteze evoluția lor ulterioară pe piața muncii. Toate politicile îndreptate spre femeile de etnie romă ar trebui să ducă la *independența lor economică*, prin promovarea structurilor în care acestea pot deveni *persoane fizice autorizate* și pot avea *acces la microcredite*. Ar trebui să fie, de asemenea, promovate *măsurile de înființare* a IMM-urilor și a *cooperativelor sociale*. *Susținerea antreprenoriatului romilor* poate ajuta comunitatea romă să-și integreze capacitățile lor în economia formală. Ar putea fi oferite imbolduri semnificative pentru a-i încuraja să beneficieze de abilitățile lor culturale (stabilirea cooperativelor pentru producerea de produse, mâncare, artă și meșteșugărit) și de limba lor (devenind mediatori culturali și interpreți).

În plus, ar trebui să fie încurajată dezvoltarea unei economii de servicii bazate pe comunitate, care va extinde cunoștințele și priceperile femeilor de etnie romă. Toate aceste inițiative sunt specifice abordării economiei sociale. Accesul real la piața muncii formală pentru femeile de etnie romă (stimulând independența lor economică) este stipulat ca o condiție preliminară pentru îmbunătățirea statutului lor social și familial. Programe de formare potrivite și oportunități de specializare ar pregăti femeile de etnie romă în ceea ce privește competențele necesare și încrederea de a candida în temeni egali cu bărbații pentru locuri de muncă din care să-și câștige existența, de a combina îndatoririle familiale cu serviciul și de a-și îmbunătăți statutul lor în ierarhia familiei. Problemele multidimensionale întâlnite de către femeile de etnie romă în viața de zi cu zi, subordonarea lor în structura patriarhală a familiei (ca să nu menționăm fenomenul violenței domestice, al prostituției și traficului de ființe umane) ar putea fi depășite odată cu elaborarea inițiativelor de ocupare a forței de muncă, inițiative care să stimuleze autoafirmarea, reducând astfel riscul de

abuz asupra lor. Mai mult, stimularea oportunităților de specializare le poate ajuta să sfărâme „cutia de sticlă” care le limitează oportunitățile de a evolua în fruntea și/sau în afara propriilor lor comunități, având cariere la care femeile care aparțin societății de masă au acces mai facil. Parlamentul pune accent asupra nevoii imperative pentru ca statele membre să inițieze și să investească în angajarea acestor politici pentru grupurile dezavantajate (activând astfel economia socială), care sunt îndreptate spre *intensificarea autoajutorului* mai mult decât de a crea dependență de beneficiile din asigurări sociale. Se consideră că „o cultură a independenței, și nu una a dependenței, ar trebui să fie scopul pe termen lung” (paragraful 75 din secțiunea „Concluzii” a documentului). De observat faptul că crearea proiectată a unei „culturi a independenței” constituie unul dintre obiectivele programate ale agendei din Strategia europeană 2020.

Rezoluțiile succesive ale Parlamentului European au contribuit în mod semnificativ la atragerea atenției, în primul rând, asupra nevoilor particulare și complexe ale comunității romă și, în al doilea rând, asupra necesității de a elabora o *politică UE pentru comunitatea romă*. Pe data de 5.04.2011, Comisia Europeană a răspuns, prin intermediul comunicatului „**Cadrul UE pentru strategii naționale de integrare a romilor până în 2020**”, un document complet de politici care se adresează problemei incluziunii sociale a comunităților romă marginalizate ale Europei. Comunicatul dorește să definească și să coordoneze responsabilitățile statelor membre UE și ale statelor candidate în ceea ce privește cetățenii romi, oferind linii directoare generale pentru politici naționale de incluziune socială. Propune introducerea unui „*mecanism robust de monitorizare*” pentru a evalua progresul individual al fiecărei politici de incluziune a statelor membre. Atât rezultatele pozitive, cât și cele negative ale strategiei naționale pentru romi vor fi raportate Comisiei, Consiliului și Parlamentului European și acest lucru va constitui o oportunitate valoroasă de a disemina regulile unei bune incluziuni a romilor, de a învăța din eșecuri și critici și de a se angaja în împărtășirea celor mai bune practici¹⁸ în rândul statelor membre. Conform politicii UE pentru

¹⁸ **GP/bunele practici** cu un grad ridicat de transferabilitate s-au dovedit a fi cele care se concentrează asupra cunoașterii complete, a unei bune stăpâniri a realității, nevoilor, potențialului mediului în care se aplică. Aceste bune practici au dezvoltat o metodă care este structurată de-a lungul celor patru axe:

1. inițiativă „de jos în sus”, care este o abordare endogenă, concentrându-se asupra activării și implicării actorilor comunității-țintă;

comunitatea romă, strategiile naționale de integrare a romilor ar trebui să fie elaborate a) în conformitate cu principiile comune de bază pentru incluziunea romilor; b) în acord cu cadrul mai larg al Strategiei europene (de dezvoltare economică) 2020; c) în concordanță cu PNR-urile¹⁹. Comunicatul UE accentuează importanța alocării de fonduri din resursele naționale. De asemenea, atrage atenția asupra faptului că „...până la **26,5 miliarde de euro din finanțările UE** sunt în prezent programate să susțină eforturile statelor membre în domeniul incluziunii sociale, inclusiv să susțină efortul de a ajuta romii.”

1.4. Participarea activă la realizarea politicilor - condiție necesară pentru bunele practici de incluziune

Agenția pentru Drepturi Fundamentale²⁰ (FRA) va acționa împreună cu statele membre în cadrul conceperii metodelor de monitorizare adecvate pentru crearea datelor comparative. Această instituție are o bogată experiență de lucru cu o varietate de organizații interesate în toată Uniunea Europeană, cu autorități locale și organizații de masă, apărând drepturile minorităților etnice, beneficiind astfel de o colecție de date sigure și de experiență de cercetare la fața locului. Identifică și promovează deopotrivă inițiativele pozitive, contribuind semnificativ la diseminarea bunelor practici în domeniul incluziunii sociale în UE. În același timp, accentuează importanța de a crea politici cu și nu numai pentru romi, sporind impli-

-
2. un parteneriat dinamic larg, stabilit și susținut de către acești actori;
 3. abordare integrată, care se concentrează pe reciprocitate, coordonare coerentă a acțiunilor, integrare strategică în sensul armonizării intervențiilor;
 4. abordare inovatoare, cuprinzând elemente inovative pentru practicile comunității-țintă care le primesc. Actorii sunt motivați să producă schimbarea (în mentalitate, comportament, legături socioeconomice în general).

¹⁹ Programe naționale de reformă.

²⁰ Agenția Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale (FRA), o instituție care oferă consiliere bazată pe fapte pentru instituțiile și agențiile UE asupra problemelor drepturilor fundamentale, a identificat populația romă din Europa ca fiind cel mai vulnerabil grup etnic minoritar, care se confruntă cu serioase violări ale drepturilor omului. Discriminarea în ceea ce privește accesul la locuri de muncă a fost identificată ca fiind factorul major din spatele șomajului în rândul romilor. FRA elaborează metodologii inovative și incluzive, concentrându-se asupra implementării politicilor și a generării unui impact mai mare la fața locului, prin antrenarea, pe lângă romi, a autorităților la nivel național și local și a populației majoritare.

careea activă a acestora în ridicarea barierelor de dezavantajare și excludere a lor:

„Experiența arată că politicile pentru romi rareori devin eficiente dacă romii înșiși nu sunt implicați și nu participă activ atât la dezvoltarea, cât și la implementarea lor, în special la nivel local. Politicile și măsurile trebuie să fie concepute, implementate și evaluate nu numai pentru, ci și cu romii, care trebuie să fie implicați în toate etapele procesului. În același timp, romii trebuie să acționeze pentru a îndepărta barierele pentru incluziune din partea lor. Dat fiind faptul că deseori opoziția puternică din partea rezidenților care nu sunt de etnie romă face măsurile ineficiente, este esențial să se elaboreze procese consultative, implicând direct comunitatea romă și nonromă, ca și societatea civilă, cu scopul de a îmbunătăți acceptarea politicilor” („Rezolvarea problemei romilor în UE - Notă de fundamentare”²¹, 2010).

1.5. Inițiative pentru o societate deschisă a romilor

„Participarea activă a romilor în conturarea politicilor romilor și în implementarea lor ar fi putut fi inclusă ca fiind al cincilea obiectiv al integrării în cadru („**Cadrul UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor până în 2020**”). Politicile pentru romi nu pot fi extinse la distanță de comunitățile care sunt vizate să beneficieze de acestea. Participarea semnificativă a profesioniștilor romi în formularea și implementarea politicilor pentru romi este esențială pentru succesul lor, pentru a încuraja un sentiment de proprietate și responsabilitate... incluziunea nu este posibilă fără participare.” (Institutul pentru o Societate Deschisă - Bruxelles, lucrarea „Politicile UE pentru integrarea romilor”, Evaluarea politicii, iulie 2011).

Lansate de Fundația pentru o Societate Deschisă, aceste **inițiative** sunt programe operaționale dedicate promovării egalității și integrării comunității marginalizate a romilor, cu un accent deosebit pe drepturile femeilor și ale copiilor. Ele oferă subvenții generale de dezvoltare instituțională pentru organizațiile nonguvernamentale pentru romi și subvenții

²¹ Pentru documentul complet, accesați: http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/Background-note-Roma_en.pdf.

pentru proiecte specifice care facilitează dialogul și schimbul de bune practici. Inițiativele pentru romi se angajează în acțiuni de parteneriat cu organizații nonguvernamentale din țările care susțin aceste inițiative, prin elaborarea de proiecte operaționale. Aceste proiecte acționează pentru a testa noi metodologii și răspunsuri inovative la multiplele probleme cu care se confruntă romii și intensifică sprijinul pentru comunitățile de romi atât la nivel național, cât și la nivel internațional. Domeniile de interes ale inițiativelor pentru romi ținesc spre probleme cum ar fi nevoia de schimbare a politicilor și practicilor legate de romi, nevoia de analiză și de demolare a stereotipurilor și a atitudinilor negative față de romi și, nu în ultimul rând, necesitatea de a susține autoafirmarea în special pentru femeile și tinerii de etnie romă, sporind egalitatea de gen și valorile cetățeniei active.

Inițiativa Deceniul de incluziune a romilor („Deceniul de incluziune a romilor 2005-2015”, lansată în 2005) constituie exemplul de referință pozitivă pentru cooperare îmbunătățită între instituțiile la nivel supra-național, reprezentanți guvernamentali la nivel național și societatea civilă pentru incluziunea romilor. Inițiatorii acestui mare proiect multilateral au fost inițial opt guverne din Europa Centrală și de Sud-Est care au atras sprijin din partea Băncii Mondiale, Institutului pentru o Societate Deschisă, Consiliului European, Consiliului Băncii de Dezvoltare Europene, Programului de Dezvoltare a Națiunilor Unite, OSCE (Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa) și Comisiei Europene. Pe parcursul procesului s-au alăturat și alte țări. Țările care susțin în prezent proiectul sunt Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Republica Cehă, Ungaria, Republica Iugoslavă a Macedoniei, Muntenegru, România, Serbia, Slovacia și Spania. Deceniul reprezintă primul proiect multinațional din Europa care se concentrează asupra îmbunătățirii actuale a statutului socioeconomic al comunității rome. Axele prioritare ale Deceniului sunt concentrate asupra a patru domenii majore de intervenție: *educație, ocuparea forței de muncă, sănătate și locuințe*. Domeniile sunt, bineînțeles, interconectate și politicile cu rezultate satisfăcătoare într-un domeniu le vor afecta în mod necesar pozitiv pe celelalte. Planificarea Deceniului este condusă de Comitetul Internațional de Coordonare (ISC), care este format din reprezentanți ai guvernelor participante, organizații internaționale partenere și organizații

ale romilor. În fiecare an, unul dintre guvernele participante deține președinția Deceniului.

În România, ANR (Agenția Națională pentru Romi) este responsabilă de coordonarea implicării României în proiectul Deceniul de incluziune a romilor.

Pe parcursul fiecărei președinții, sunt organizate ateliere internaționale de lucru care oferă oportunitatea de a prezenta, discuta și disemina cele mai bune practici.

Strategia Europa 2020: o agendă ambițioasă pentru reducerea sărăciei și intensificarea incluziunii sociale

Strategia europeană 2020 pentru creștere economică și ocuparea forței de muncă (care înlocuiește Agenda Lisabona), ieșită la lumină în luna martie a anului 2010, definește cinci obiective majore și trei abordări pentru „creștere economică”. Creșterea economică este definită ca „inteligentă, sustenabilă și incluzivă”. Două dintre obiective se adresează problemei de excludere socioeconomică. Unul afirmă ridicarea **ratei ocupării forței de muncă** pentru populația cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani de la 69% la 75%, în timp ce cealaltă promite reducerea numărului de europeni care trăiesc sub nivelul **sărăciei** cu 25%, ridicând deasupra nivelului de sărăcie 20 de milioane de oameni dintre cei 80 de milioane din prezent. Comisia Europeană a elaborat zece linii directoare pentru sfera economică și a ocupării forței de muncă.

În acest context, face apel la promovarea **incluziunii active**²², a politicilor sociale ca măsuri adecvate pentru a intensifica participarea grupu-

²² „**Incluziunea activă** este un factor-cheie în atingerea obiectivului de reducere a sărăciei în UE și de asigurare a faptului că beneficiile creșterii economice sunt împărțite în mod egal. Este formată din strategii care combină susținere financiară adecvată, acces pe piața muncii, în special pentru cei care sunt la marginea societății, și servicii de calitate. Acestea sunt necesare pentru a preveni excluderea pe termen lung și pentru a mări eficiența cheltuielilor sociale. Acoperirea rețelelor de siguranță socială ar trebui să fie îmbunătățită prin asigurarea unei finanțări sustenabile a serviciilor sociale și ar trebui ridicată calitatea intervențiilor” (Comisia Europeană, „Dimensiunea socială a Strategiei Europa 2020” - Un raport al Comitetului pentru Protecție Socială, rezumat, 2011).

rilor vulnerabile de populație la economie, în general, și la comunitatea lor, în particular. Incluziunea activă înseamnă ajutarea persoanelor care nu pot ocupa un loc de muncă obișnuit, din cauza dizabilităților fizice, mentale, de învățare, să devină active în alte moduri, cum ar fi activități comunitare și de voluntariat, angajare subvenționată, grupuri comunitare. Convingerea care susține această viziune este conștientizarea faptului că fiecare este înzestrat cu abilități și potențial de a contribui la societate și la comunitatea locală căreia îi aparține. Contribuția activă și valoroasă la comunitate ar trebui să fie văzută ca un loc de muncă propriu-zis, și nu doar o cale temporară spre angajare pe principala piață a muncii. „Economia incluzivă” susținută de către Strategia UE 2020 are la bază difuzarea măsurilor de activare socială și a angajării către întreaga societate, antrenarea tuturor grupurilor cu risc de sărăcie și excludere (dezavantajați, cu dizabilități, care suferă discriminare) pe piața muncii. Pentru a atinge acest scop, Strategia UE 2020 și-a stabilit, ca una dintre liniile sale prioritare, planul de „creștere economică incluzivă”. Planul de „creștere economică incluzivă” se concentrează pe reducerea ratei crescute a sărăciei în Europa și pe atragerea pe piața muncii a grupurilor sociale cu rată scăzută de ocupare a forței de muncă (femei, nomazi legali, tineri și persoane în vârstă) și ajutarea acestora să facă față și să gestioneze schimbarea prin îmbunătățirea nivelurilor de competență, prin formări profesionale și învățare pe tot parcursul vieții. Astfel, sărăcia urmează să fie redusă prin mărirea ratei generale a ocupării forței de muncă, prin măsuri de gestionare a gâtuirii producției pe piața muncii (obstrucții ale caracterului organizațional-instituțional care împiedică realizarea creșterii productivității cu angajare completă și, în general, funcționarea omogenă a piețelor muncii din statele membre). Statisticile indică femeile, tinerii și muncitorii în vârstă ca având o rată scăzută a ocupării (merită să menționăm rata de ocupare pentru femei: 63% dintre femei în comparație cu 76% dintre bărbați cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani). În plus, 8% dintre persoanele care lucrează nu câștigă destul de mult ca să se ridice deasupra pragului sărăciei. Rata sărăciei era ridicată chiar și înainte de criză (mai mult de 80 de milioane de oameni cu risc de sărăcie, inclusiv 19 milioane de copii), dar, odată cu criza economică, situația s-a înrăutățit (șomajul în rândul tinerilor depășește 21%).²³ Două *inițiative de anvergură* au fost lansate pentru a se adresa tuturor

²³ Conform hărții sărăciei europene realizate de EU-SILC (UE - Statistici asupra

problemele menționate mai sus: a) Agenda pentru noi competențe și locuri de muncă și b) Platforma europeană împotriva sărăciei și excluderii sociale.

venitului și condițiilor de viață), 114 milioane de oameni din Europa erau în riscul sărăciei sau excluderii în 2009 (80 de milioane în risc de sărăcie, în timp ce 40 de milioane treceau prin experiența unor lipsuri materiale grave). Grupurile sociale care se confruntă cu cel mai înalt risc de sărăcie și/sau excludere socială sunt următoarele: copiii, persoane în vârstă, părinți singuri, femei singure, persoane fără calificare, șomeri, persoane inactice aflate la vârstă activă, inclusiv toți aceia cu dizabilități, persoane care trăiesc în mediul rural și nomazii. Minoritățile etnice, inclusiv romii, nu pot fi identificați prin statisticile oficiale UE, dar unele surse naționale indică faptul că și aceștia se confruntă cu un risc crescut de excludere.

CAPITOLUL 2

ORGANIZAȚII NEGUVERNAMENTALE IMPLICATE ÎN REDUCEREA EXCLUZIUNII SOCIALE A ROMILOR

În România există peste 200 de organizații neguvernamentale ce au ca scop promovarea incluziunii sociale a populației de etnie romă. De asemenea, cu precădere în Italia și Spania, există numeroase organizații care se ocupă de promovarea incluziunii sociale a romilor cu naționalitate română. Aceste organizații desfășoară atât acțiuni concertate, parte a unor politici și programe la nivel național și internațional, cât și acțiuni singulare, care răspund unor nevoi punctuale și contextuale ale unor grupuri sau comunități de romi.

Printre principalele direcții de acțiune ale organizațiilor neguvernamentale implicate în reducerea excluziunii sociale a romilor, putem enumera promovarea participării politice a persoanelor de etnie romă, promovarea și creșterea accesului la educație al romilor, îmbunătățirea accesului la serviciile de sănătate, îmbunătățirea condițiilor de locuit, promovarea și susținerea participării romilor în activități economice etc.

2.1. Bune practici pentru reducerea excluziunii sociale a romilor

2.1.1. Unde ne aflăm

Populația romă reprezintă una dintre cele mai numeroase minorități etnice din Uniunea Europeană. Estimările arată existența a 10-12 milioane

de romi care trăiesc în diverse state membre, adesea în condiții grele de trai (CE, 2011)²⁴. Discriminarea, sărăcia, excluziunea socială, lipsa de educație, lipsa de acces la asistență medicală de bază, lipsa de locuințe etc. sunt doar câteva dintre problemele cu care se confruntă zilnic persoanele de etnie romă pe întreg teritoriul Uniunii Europene (CE, 2005)²⁵.

Deși în ultimul deceniu au fost dezvoltate politici antidiscriminare și diverse inițiative în ceea ce privește îmbunătățirea condițiilor de trai și integrare socială a persoanelor de etnie romă, la nivel european, această minoritate reprezintă încă grupul cel mai discriminat în comparație cu alte minorități, precum și cel mai expus la excluziunea socială. În conformitate cu studiul UE privind minoritățile și discriminarea realizat în 2009, în medie, 50% dintre respondenții romi au fost victime ale unei situații de discriminare în anul anterior, iar 20% au fost victime ale unui atac rasial (EU-MIDIS, 2009)²⁶. În plus, romii se confruntă, de asemenea, cu o excluziune de natură social-economică: aceștia reprezintă cea mai mare, dar, în același timp, cea mai săracă minoritate etnică din Europa. Nivelul ridicat al șomajului, nivelul scăzut de educație și condițiile sanitare precare sunt corelate cu sărăcia și chiar cu sărăcia severă.

Romii sunt victime ale ciclului vicios al sărăciei: lipsa locurilor de muncă sau nivelul scăzut al veniturilor îi împiedică să investească în educația copiilor lor, în sănătate sau în îmbunătățirea condițiilor de viață, iar lipsa acestor elemente generează, la rândul ei, sărăcie. Un studiu al Băncii Mondiale arată că, în Bulgaria, Republica Cehă, România și Serbia, șansele de absolvire a ciclului secundar de educație sunt de patru până la șase ori mai mici pentru romi decât pentru populația majoritară; rata șomajului este ridicată - doar 50% dintre romi au un loc de muncă în România, acest procent fiind mai mic în Bulgaria și Republica Cehă; în comparație cu populația majoritară, veniturile obținute sunt mult mai

²⁴ EC, 2011, Comunicatul Comisiei Europene, *Cadrul Uniunii Europene pentru strategii naționale de integrare a romilor până în 2020* (RO), Bruxelles.

²⁵ EC, 2005, DG Employment and Social Affairs, *The Situation of Roma in an Enlarged European Union*, Luxembourg.

²⁶ EU-MIDIS, 2009, *European Minorities and Discrimination Survey. Main results report*.

limitate - variind de la 39% în România la 69% în Bulgaria (De Laat și Bodewig, 2011)²⁷.

Comparativ cu celelalte state ale Uniunii Europene, România găzduiește cel mai mare număr de persoane de etnie romă. Conform datelor preliminare ale Recensământului populației și locuințelor din România, comunicate de Institutul Național de Statistică în februarie 2012, populația de etnie romă reprezenta, în 2011, 3,2% din totalul populației stabile, acest procent reprezentând 619.000 de locuitori.²⁸

Cu toate că datele statistice arată că în România locuiesc puțin peste 600.000 de persoane de etnie romă, experții din acest domeniu estimează însă că numărul acestora se ridică la 10% din totalul populației stabile a României (Ionescu și Cace, 2006), în timp ce reprezentanții acestei minorități menționează că în România locuiesc între 1,5 și 2,5 milioane de persoane de etnie romă.

Comunitățile roma din România întâmpină probleme precum lipsa locurilor de muncă, un nivel scăzut al educației, acces limitat la servicii sanitare, case supraaglomerate, lipsa proprietății asupra caselor și terenurilor pe care le folosesc și, în general, un nivel crescut de pasivitate în ceea ce privește problemele cu care se confruntă și, în același timp, un nivel foarte scăzut de implicare civică.

2.1.2. *Strategii naționale de incluziune socială a romilor*

Guvernul României a recunoscut amploarea problemei romilor și a conștientizat nevoia unor politici consistente pentru atenuarea acesteia, fapt ce s-a concretizat în **Strategia de îmbunătățire a situației romilor**²⁹. Această strategie a fost elaborată de Guvernul României, în colaborare cu reprezentanți ai populației de etnie romă, împreună cu instituții internaționale, în special din spațiul Uniunii Europene. Strategia s-a bazat pe șapte

²⁷ De Laat, J.; Bodewig, Ch., 2011, *Roma Inclusion Is Smart Economics*, The World Bank, Knowledge Brief, Vol. 39.

²⁸ http://www.recensamantromania.ro/wp-content/uploads/2012/02/Comunicat_DATE_PROVIZORII_RPL_2011_.pdf.

²⁹ <http://www.mmuncii.ro/pub/imagemanager/images/file/Legislatie/HOTARARI-DE-GVERN/HG430-2001.pdf>.

principii directoare: principiul consensualității, principiul utilității sociale, principiul diviziunii sectoriale, principiul descentralizării în execuție, principiul compatibilității legislative, principiul diferențierii identitare și principiul egalității. **Scopul** acestei strategii a fost îmbunătățirea semnificativă a situației romilor din România, prin promovarea unor măsuri de incluziune socială. **Obiectivele** strategiei au fost: (1) instituționalizarea obiectivelor politice asumate de guvern în problematica romilor și responsabilizarea autorităților publice centrale și locale în aplicarea măsurilor concrete de îmbunătățire a situației cetățenilor români de etnie roma; (2) sprijinirea formării și promovării unei elite intelectuale și economice din rândul romilor, care să funcționeze ca facilitator al politicilor de integrare socială și de modernizare; (3) eliminarea stereotipurilor, prejudecăților și practicilor anumitor funcționari din instituțiile publice centrale și locale, care încurajează discriminarea cetățenilor români de etnie roma față de ceilalți cetățeni; (4) producerea unei schimbări pozitive în opinia publică în legătură cu etnia romilor, pe baza principiilor toleranței și solidarității sociale; (5) stimularea participării etniei romilor la viața economică, socială, educațională, culturală și politică a societății, prin atragerea în programe sectoriale de asistență și dezvoltare comunitară; (6) prevenirea discriminării instituționale și sociale a cetățenilor români de etnie roma în accesul acestora la serviciile oferite de societate; (7) asigurarea condițiilor pentru garantarea de șanse egale pentru etnicii romi, în vederea atingerii unui standard decent de viață.

Pe baza Strategiei pentru îmbunătățirea situației romilor, adoptată prin HG nr. 430/2001, a fost elaborată **Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității romilor pentru perioada 2012-2020**³⁰. Această nouă strategie ține cont atât de rezultatele pe care le-a avut implementarea Strategiei de îmbunătățire a situației romilor, cât și de rezultatele altor programe de incluziune pentru populația roma. De asemenea, Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității romilor pentru perioada 2012-2020 a fost construită în acord cu Planul național antisărăcie și promovare a incluziunii

³⁰ <http://www.gov.ro/upload/articles/117977/1-2784-anexa-hg-sgg-13-decembrie-strategie-romi.pdf>.

sociale (PNAinc), Memorandumul comun de incluziune socială (JIM), Planul național de dezvoltare a României 2007-2013 (PNDR), Programul guvernamental pentru perioada 2009-2012, Programul național de reformă 2011-2013 și Deceniul de incluziune a romilor 2005-2015.

Scopul Strategiei Guvernului de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2012-2020 este asigurarea incluziunii socioeconomice a cetățenilor români aparținând minorității rome prin implementarea unor politici integrate în domeniul educației, ocupării forței de muncă, sănătății, locuirii, culturii și infrastructurii sociale.

Totodată, Strategia Guvernului urmărește responsabilizarea autorităților publice centrale și locale, a minorității rome și a societății civile pentru creșterea gradului de incluziune socioeconomică a cetățenilor români aparținând minorității rome.

Obiectivele Strategiei Guvernului sunt: (1) asigurarea accesului egal, gratuit și universal al cetățenilor români aparținând minorității rome la educație de calitate la toate nivelurile în sistemul public de învățământ, pentru a sprijini creșterea economică și dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere; (2) promovarea educației incluzive în cadrul sistemului educațional, inclusiv prin prevenirea și eliminarea segregării, precum și combaterea discriminării pe baze etnice, de statut social, dizabilități sau alte criterii care afectează copiii și tinerii proveniți din grupuri dezavantajate, inclusiv romi; (3) stimularea creșterii ocupării forței de muncă a persoanelor aparținând minorității rome și creșterea atractivității pentru investiții; (4) stimularea măsurilor de promovare a sănătății care să contribuie la creșterea accesului cetățenilor aparținând minorității rome la serviciile de sănătate publică și la creșterea speranței de viață; (5) asigurarea de către instituțiile centrale, locale și partenerii sociali a condițiilor de locuit decente în comunitățile defavorizate din punct de vedere economic și social, precum și asigurarea accesului la servicii publice și mică infrastructură; (6) păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității culturale (limbă, obiceiuri, patrimoniu) a minorității rome; (7) dezvoltarea, de către instituții, a unor măsuri care, prin serviciile pe care le oferă, să răspundă unor nevoi sociale ale categoriilor defavorizate, inclusiv ale membrilor minorității rome, în domeniile: dezvoltare comunitară, protecția copilului, justiție și ordine publică.

Principiile directe ale Strategiei Guvernului de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2012-2020 sunt: principiul diviziunii sectoriale, principiul cooperării, principiul aditionalității fondurilor, principiul subsidiarității și al descentralizării în execuție, principiul egalității de șanse și al conștientizării dimensiunii de gen, principiul dialogului intercultural, principiul nediscriminării și respectării demnității umane, principiul participării active, principiul complementarității și transparenței.

Rezultatele preconizate ale implementării Strategiei Guvernului de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2012-2020 sunt: (1) numărul programelor de formare inițială și continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive crescut cu 30%; (2) numărul copiilor aparținând minorității rome care participă la învățământ preșcolar și la programe de sprijin în vederea absolvirii învățământului obligatoriu crescut cu 30 de puncte procentuale; (3) creșterea cu 30% a numărului de locuri speciale pentru romi acordate la admiterea la liceu/universitate; (4) monitorizarea sistematică și reducerea cazurilor de segregare școlară; (5) creșterea cu 60.000 a numărului persoanelor ocupate aparținând minorității rome; (6) creșterea cu 25.000 a numărului femeilor ocupate aparținând minorității rome; (7) înființarea unei unități în cadrul Ministerului Sănătății, denumită Unitate de Asistență Tehnică pentru Coordonarea, Monitorizarea și Evaluarea Activității Mediatorilor Sanitari; (8) creșterea numărului mediatorilor sanitari cu 25% față de cei 450 în anul 2011; (9) 5000 de locuințe construite pentru beneficiari aparținând minorității rome; (10) 5000 de locuințe reabilitate - beneficiari cetățeni români aparținând minorității rome; (11) înființarea „Muzeului Culturii și Civilizației Rome”; (12) înființarea „Teatrului Rom de Stat”.

Aceste strategii reprezintă atât punctele de vedere ale guvernului și ale instituțiilor cu atribuții în integrarea socioeconomică a romilor, cât și cele ale organizațiilor neguvernamentale care au ca scop sprijinirea integrării sociale a romilor. Acestea din urmă au un rol foarte important în reducerea excluziunii sociale a romilor, implicându-se activ în implementarea strategiilor și, în același timp, dezvoltând programe

paralele prin care să răspundă și altor nevoi ale populației de etnie roma din România.

2.1.3. Bune practici și paradigma „de jos în sus”

Problema integrării populației de etnie romă este una foarte importantă pentru Uniunea Europeană. Conștientizarea faptului că politicile și strategiile formulate atât de către instituțiile centrale ale Uniunii, cât și de guvernele statelor membre nu corespund întotdeauna cu realitățile din cadrul comunităților și grupurilor în care se produce excluziunea socială a romilor a condus la promovarea unei adoptări „de jos în sus” a acestei probleme. Prin această abordare, societatea civilă este încurajată să ocupe un rol central în monitorizarea impactului proiectelor și politicilor europene, naționale și locale care vizează combaterea excluziunii sociale a romilor. Acestea sunt responsabilizate în a lua măsuri și în a adapta politicile și programele destinate promovării incluziunii sociale a romilor, astfel încât să aibă un impact cât mai mare și adaptat situațiilor concrete din interiorul comunităților și grupurilor vulnerabile. De asemenea, societatea civilă este încurajată să identifice factorii ce contribuie la succesul sau eșecul politicilor de incluziune socială a romilor și să formuleze sugestii concrete pentru îmbunătățirea politicilor din acest domeniu. Totodată, organizațiile neguvernamentale sunt asistate în procesul de dezvoltare a competențelor necesare pentru promovarea schimbării sociale de care au nevoie comunitățile și grupurile cărora li se adresează. În cadrul acestei abordări, este promovată dezvoltarea unei culturi critice la adresa politicilor și intervențiilor adresate romilor. Un rol important în succesul abordării „de jos în sus” îl constituie exemplele de bune practici, cu mențiunea că acestea trebuie adaptate în mod specific contextelor în care se doresc a fi aplicate.

O abordare „de jos în sus” pentru reducerea excluziunii sociale a romilor este de dorit datorită avantajelor pe care le aduce în comparație cu abordarea clasică „de sus în jos”. Printr-o astfel de abordare, rolul principal este jucat de societatea civilă, prin reprezentanții acesteia (organizații neguvernamentale) care au acces direct și imediat la problemele reale cu care se confruntă populația de etnie roma. Această abordare participativă urmărește să crească nivelul de înțelegere a problemelor principale ale romilor și, în același timp, să dezvolte și să implementeze strategii specifice comunităților pe care le reprezintă.

Necesitatea construirii și aplicării unor strategii specifice este dată de faptul că populația de etnie romă din statele membre sau din statele asociate ale Uniunii Europene nu este omogenă. Comunitățile de romi trăiesc în contexte diferite și au stiluri de viață diferite, care le condiționează incluziunea socială în modalități distincte. Cu toate acestea, populația de etnie romă are o varietate de caracteristici socioeconomice comune și se confruntă cu tratamente similare din partea populațiilor majoritare, tratamente ce se traduc, în final, în diferite forme de discriminare. Acest fapt implică un trunchi comun de politici și obiective ce pot fi aplicate pentru reducerea excluziunii romilor în general. Implementarea acestor politici trebuie să țină cont însă de specificul local în ceea ce privește intensitatea și gravitatea formelor de excluziune socială în relație cu populația de etnie romă, de contextul în care se produc formele de excluziune socială și de procesele și formele pe care aceasta le are.

Unii dintre factorii care stau la baza acestei diversități de condiții și de situații de excluziune sau care favorizează procesele de incluziune socială sunt în relație cu mediul fizic în care trăiesc comunitățile de romi, cu resursele economice disponibile, cu situațiile macroeconomice și contextul instituțional și legislativ ale statelor în care aceștia trăiesc, cu calitatea și disponibilitatea serviciilor publice, cu existența sau lipsa unei societăți civile organizate. Timpul pe care comunitățile de romi îl petrec trăind în același loc, cultura și subcultura grupurilor de romi, distanța sau apropierea, atât fizică, cât și relațională și lingvistică, față de populația majoritară, existența sau nonexistența altor minorități în apropierea populațiilor de romi sunt factori ce contribuie, de asemenea, la incluziunea sau excluziunea socială a acestora.

Se pune un accent din ce în ce mai mare pe „bunele practici”, pe transferul de bune practici și pe beneficiile pe care acestea le aduc. Acestea sunt, într-adevăr, surse foarte bune de inspirație, de dobândire a unor cunoștințe tehnice despre modul de implementare a diferitor programe, acțiuni sau activități, însă nu trebuie scăpat din vedere faptul că aceste „rețete” de reușită trebuie privite în context și că, pentru a da aceleași rezultate, acestea trebuie implementate în același context sau în contexte similare ori adaptate noilor contexte. Atât autoritățile publice, cât și organizațiile neguvernamentale cu atribuții în proiectarea și/sau punerea în aplicare a măsurilor de incluziune socială pot găsi inspirație în „bunele

practici”, însă, fără un efort de înțelegere a condițiilor structurale care au dus la reușita diverselor practici în contextele în care au fost aplicate, există riscul ca acestea să nu dea rezultate în noile contexte. La un nivel general, cele zece principii de bază pentru incluziunea romilor necesită o înțelegere fondată pe realitățile specifice cu care se confruntă fiecare comunitate de romi.

Societatea civilă are un rol indispensabil în designul, implementarea și evaluarea politicilor pentru incluziunea populației roma. Pentru reușita unei abordări „de jos în sus”, este nevoie de o societate civilă puternică, bine organizată și determinată. Aceasta poate să contribuie în diferite moduri la creșterea gradului de incluziune a romilor printr-o astfel de abordare, prin diverse mecanisme, precum:

- activități susținute de lobby pentru nevoile comunităților roma, activități care să fie vizibile, bine argumentate și susținute de realitățile din comunitățile de romi, prin care să atragă atenția persoanelor și instituțiilor cu funcție de decizie din stat;
- oferirea unor soluții specifice comunităților cărora li se adresează, inovatoare, dar în același timp realiste, realizabile și sustenabile, astfel încât acestea să poată fi luate în considerare de către decidenții politici și instituționali locali sau naționali;
- parteneriate durabile cu autoritățile publice locale;
- identificarea permanentă a nevoilor comunităților roma și oferirea unor soluții la zi pentru acestea;
- implicarea în activități civice, sociale și economice atât în interiorul comunităților de romi, cât și, în măsura în care acest lucru este posibil, în cadrul populației majoritare, pentru a îmbunătăți imaginea acestei minorități în rândul celorlalți;
- adresarea problemelor de la baza acestora, astfel încât ele să nu reapară după ce sunt rezolvate numai într-un mod superficial;
- implicarea comunităților în designul și implementarea proiectelor, astfel încât membrii comunităților să nu rămână la stadiul de beneficiari de proiecte și programe, ci să înțeleagă că pot lua parte la schimbare într-un mod activ;
- dezvoltarea unor programe integrate într-o manieră multidimensională, deoarece, de cele mai multe ori, problemele apărute

în cadrul comunităților de romi nu au o singură cauză, ci sunt determinate de o serie de factori;

- realizarea unor monitorizări și evaluări robuste, urmate de diseminarea rezultatelor în comunitate, dar și în afara acesteia, astfel încât, în urma proiectelor realizate, să poată fi trase concluzii pentru o mai bună implementare a unor eventuale viitoare proiecte și de către alte organizații sau chiar de către instituții ale statului;
- abordarea unor probleme complexe de discriminare chiar cu pași mici, dar care să poată fi continuată în perspectiva unor rezultate viitoare considerabile;
- realizarea unor instrumente și a unor metode de lucru flexibile, care pot fi adaptate specificului local, deoarece populația roma nu este o populație omogenă, deci nu există strategii ce pot fi aplicate în același fel în diferite comunități, pentru a se obține aceleași rezultate;
- programele realizate de către organizațiile neguvernamentale trebuie să fie transparente și orientate către rezultate, pentru a spori atât încrederea populației de etnie roma în respectivele organizații, cât și încrederea populației majoritare care, de cele mai multe ori, este neîncrezătoare în capacitatea și bunele intenții pe care organizațiile ce militează pentru integrarea socială a romilor le au;
- programele destinate populației roma ar trebui să poată fi adresate și altor categorii de populație, astfel încât acestea să aibă un impact crescut și să contribuie la desegregarea populației; în acest mod, organizațiile care promovează incluziunea socială a populației de etnie roma ar putea să își lărgescă vizibilitatea și, în acest fel, să își crească influența ca agenți de schimbare socială.

2.2. Organizații neguvernamentale - paradigma „de jos în sus”

Reprezentanții societății civile care sunt preocupați de promovarea incluziunii sociale a persoanelor de etnie romă desfășoară, în România, activități diverse. Încadrându-se în paradigma „de jos în sus”, aceștia nu se limitează la promovarea și monitorizarea politicilor și programelor euro-

pene, naționale sau regionale, ci contribuie în mod consistent la reducerea excluziunii sociale a romilor, prin implementarea unor programe și acțiuni inovatoare pe plan local. Prin aceste inițiative, organizațiile neguvernamentale sprijină și completează eforturile depuse de autoritățile publice în rezolvarea diferitelor probleme ale persoanelor de etnie romă.

Activitățile desfășurate de organizațiile neguvernamentale în beneficiul populației de etnie romă se adresează unei arii largi de probleme, fiind implementate atât pe plan local, cât și regional sau național. În cele ce urmează, vom prezenta activitățile a zece organizații ce își îndreaptă eforturile către promovarea incluziunii socioeconomice a romilor din țara noastră. Acestea reprezintă exemple de bune practici care pot fi replicate și aplicate în alte contexte asemănătoare. Totodată, aceste exemple de bune practici pot constitui puncte de plecare în conceperea unor viitoare politici și programe promovate și implementate de instituțiile publice cu atribuții în promovarea incluziunii socioeconomice a populației de etnie romă.

Formatul aplicat organizațiilor neguvernamentale prezentate mai jos:

Denumirea organizației

1. Istoricul și prezentarea organizației
2. Programele/proiectele/acțiunile derulate
3. Parteneriate active (listați autoritățile, organizațiile neguvernamentale și companiile cu care ați încheiat parteneriate)
4. Capacitatea de diseminare a informațiilor (exemplu: publicație proprie, website etc.)
5. Serviciile adresate grupurilor vulnerabile de către organizație, în special cele acordate femeilor și grupurilor roma
6. Activitățile aducătoare de venituri desfășurate de către organizația dumneavoastră
7. Inițiative din domeniul economiei sociale implementate de către organizația dumneavoastră

Informații de contact

Adresa:

Tel.:, fax:.....

Reprezentant legal: / Persoana de contact:

E-mail:..... Website:

2.2.1. Asociația Agenția de Dezvoltare Comunitară Buzău

Istoricul și prezentarea organizației

Agenția de Dezvoltare Comunitară Buzău este organizație neguvernamentală de tip asociație, nonprofit, persoană juridică de drept privat, înființată în 2009.

Misiunea organizației este: dezvoltarea durabilă și comprehensivă a comunităților locale defavorizate, prin asigurarea accesului deplin al cetățenilor lor la drepturi politice, economice, sociale și culturale și prin valorificarea eficientă și multidisciplinară a resurselor umane și economice existente.

Obiectivele vizate de Agenția de Dezvoltare Comunitară Buzău sunt:

- asigurarea accesului deplin la drepturi civile pentru toți cetățenii din comunități defavorizate;
- revalorizarea și dezvoltarea eficientă și multidisciplinară a resurselor umane și economice din comunități defavorizate;
- asigurarea accesului deplin la drepturi politice, economice, sociale și culturale pentru toți cetățenii din comunități defavorizate;
- dezvoltarea economică durabilă a comunităților defavorizate;
- îmbunătățirea condițiilor de locuire în comunitățile defavorizate;
- îmbunătățirea accesului cetățenilor din comunități defavorizate la servicii de sănătate de calitate;
- creșterea accesului cetățenilor din comunități defavorizate la o educație școlară de calitate și relevantă din punct de vedere cultural;
- educația școlară interculturală, pentru cetățenie democratică și diversitate culturală;
- păstrarea și dezvoltarea patrimoniului cultural local;
- reconstrucția identităților etnice locale;
- facilitarea accesului cetățenilor din comunități defavorizate la servicii de protecție și asistență socială;
- facilitarea accesului cetățenilor din comunități defavorizate pe piața muncii;

- participarea politică a cetățenilor din comunități defavorizate;
- prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare față de cetățenii din comunități defavorizate;
- promovarea de politici publice în favoarea cetățenilor din comunități defavorizate, inclusiv măsuri afirmative;
- protecția drepturilor fundamentale ale omului și ale minorităților.

Programele/proiectele/acțiunile derulate

1. 8 aprilie – Ziua Internațională a Romilor; Asociația a sprijinit organizarea și desfășurarea de activități cultural-artistice, având ca tematică cultura, istoria și tradițiile romilor, acțiuni desfășurate în școli cu elevi de etnie romă.

2. 9 mai – Ziua Europei; spectacolul concurs cu caracter intercultural, organizat anual de Asociația Agenția de Dezvoltare Comunitară Buzău, în parteneriat cu unități școlare din județ. Evenimentul se desfășoară la Sala Consiliului Județean Buzău, asociația asigurând totodată premiile și transportul elevilor participanți la eveniment.

3. Sponsorizare și colaborare la editarea revistei bilingve româno-romani „Copiii Europei” (două numere a câte 100 de exemplare), realizate de elevii școlilor cu clasele I-VIII „Mihail Kogălniceanu” și „George Emil Palade”, în cadrul proiectului „Împreună în Europa”.

4. Înființarea tarafului de copii „Lăutarii de la Mărgineanu”; în vederea conservării patrimoniului cultural local, asociația a sprijinit și a contribuit la înființarea și promovarea tarafului constituit din elevi ai Școlii cu clasele I-VIII Mărgineanu (școală cu 80% dintre elevi de etnie romă), prin organizarea și asigurarea participării la spectacole și activități interculturale în școli și cu ocazia diferitelor evenimente extrașcolare.

5. „Decembrie, luna cadourilor și a bucuriilor”; 80 de elevi din cadrul Școlii cu clasele I-VIII „M. Kogălniceanu” Buzău au primit încălțăminte nouă, fondurile pentru această acțiune fiind obținute de asociație din diverse sponsorizări și donații.

6. Campanii de informare realizate anual în școlile și comunitățile cu pondere mare de etnici romi, referitoare la măsurile afirmative în domeniul educației; locuri speciale la licee și facultăți, dar și posibilitatea accesării unor burse de studii oferite de organizații nonguvernamentale ale romilor, prin diverse programe și proiecte, cum ar fi programul de burse universitare Roma Memorial, proiectul „O generație de specialiști romi în domeniul medical” implementat de ActiveWatch.

7. Asociația Agenția de Dezvoltare Comunitară Buzău, încă de la înființare, asigură permanent accesul cetățenilor din comunitățile de romi la drepturile civile, prin derularea de acțiuni de punere în legalitate și obținere a actelor de identitate și stare civilă, ca și a actelor de proprietate pentru locuințele deținute, costurile fiind suportate de asociație.

8. Campanii de prevenire și combatere a tuturor formelor de discriminare; acțiuni realizate în 15 unități de învățământ din Buzău și Râmnicu Sărat, dar și din mediul rural. Aceste activități s-au desfășurat în cadrul proiectului „Spune Nu discriminării”, având ca parteneri Inspectoratul de Poliție al Județului și Biroul Teritorial Buzău al CNCD.

Informații de contact

Agenția de Dezvoltare Comunitară Buzău

Adresa: sat Bîscenii de Jos, com. Calvinii, jud. Buzău

Tel.: 0729551834

Persoana de contact: Răducanu Ana (președinte)

E-mail: araducanubz@yahoo.com

2.2.2. Asociația Centrul Cultural Comunitar „Anton Pann”

Istoricul și prezentarea organizației

Asociația Centrul Cultural Comunitar „Anton Pann” este o asociație neguvernamentală și apolitică, independentă și nonprofit. Asociația funcționează din 5.01.2009, cu sediul în strada Prahovei, nr. 82, loc. Brăila, jud. Brăila.

Asociația Centrul Cultural Comunitar „Anton Pann” își propune să reunească în rândurile sale majoritatea intelectualilor, tinerilor romi și neromi și cu ajutorul lor să stabilească și să evidențieze prioritățile în ceea ce privește măsurile necesare promovării social-economice și culturale a etniei romilor, dar și căile și mijloacele legale de realizare a acestora, în vederea îmbunătățirii situației romilor din comunitățile locale.

Asociația Centrul Cultural Comunitar „Anton Pann” militează pentru exprimarea, păstrarea și dezvoltarea identității minorității rome prin activitățile culturale și artistice, prin mijloace de comunicare în masă (presă, tv, radio), prin facilitarea folosirii limbii romani în viața particulară, colectivă și publică, prin organizarea de cursuri, manifestații și acordare de burse, pentru promovarea multiculturalității, pentru integrarea culturii romilor în circuitul general de valori din România și din lume.

Obiectivele asociației sunt:

- promovarea patrimoniului și a valorilor culturale ale minorității romilor;
- prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare;
- promovarea elitelor rome;
- promovarea accesului la educație al romilor;
- promovarea egalității de șanse în competiția socială;
- promovarea unui cadru social adecvat, de bună conviețuire și de coeziune socială între romi și populația majoritară;
- sprijinirea comunităților de romi defavorizate;
- promovarea valorilor democrației în comunitățile de romi.

Programe/proiecte/acțiuni derulate

În vederea îndeplinirii obiectivelor prevăzute de statut, Asociația Centrul Cultural Comunitar „Anton Pann” a desfășurat următoarele activități:

1. Consiliere juridică și îndrumarea cetățenilor români de etnie romă în vederea întocmirii actelor de identitate, de proprietate și înregistrări tardive.

2. Informarea în școli, licee și alte instituții cu privire la monitorizarea cazurilor de discriminare și segregare.

3. Sprijinirea etnicilor romi în vederea întocmirii dosarelor de alocații de stat, alocații monoparentale și venit minim garantat.

4. Consilierea părinților romi și îndrumarea acestora în vederea înscrierii copiilor în clasa I, prin proiectul „Toți la grădiniță, toți în clasa I”, implementat de MECTS. În vederea implementării în bune condiții a proiectului, a sprijinit ISJ Brăila în identificarea promotorilor comunitari și a asistenților de educator pentru derularea activității din proiect „Grădinița estivală”. În urma acestei activități, un număr de zece comunități de romi (municipiul Brăila – cartierele: Lacu Dulce, Chercea și Centru, Șuțești, Viziru, Lanurile, Vișani, Jirlău, Chișcani și Însurăței) beneficiază de acest proiect.

5. Întâlniri cu liceenii și elevii claselor a VIII-a în vederea îndrumării continuării studiilor către licee și facultăți.

6. Informarea, consilierea și orientarea elevilor absolvenți (clasele a VIII-a și a XII-a) în vederea continuării studiilor.

7. Informarea și sprijinirea absolvenților romi de liceu în întocmirea dosarelor pentru obținerea unei burse din partea OSI Budapesta.

8. Consiliere, îndrumare și sprijin acordat elevilor romi din clasele a VII-a, a VIII-a, a IX-a și a X-a, în vederea întocmirii dosarelor de burse sociale și de merit oferite de Agenția Națională pentru Romi, prin proiectul „Educația copiilor romi – calea spre un loc de muncă stabil”, finanțat din Fondul Social European. Prin acest proiect și cu sprijinul mentorului, s-a acordat un număr de 56 de burse (20 de burse de merit și 36 de burse sociale). Elevii beneficiari sunt din localitățile: Brăila, Lanurile, Valea Cânepii, Viziru, Însurăței, Șuțești, Grădiștea, Vișani, Galbenu-Drogu, Făurei-Surdila Greci.

9. Sprijin în identificarea școlilor beneficiare (Școlile: „Anton Pann” Brăila, Viziru, Șuțești, Grădiștea, Valea Cânepii, Vișani, Făurei, Movila

Miresii, Chișcani și Însurăței), în vederea derulării proiectului „Școala – o șansă pentru fiecare”, implementat de Agenția Națională pentru Romi, proiect ce a desfășurat activități de tipul „Școala după școală”, programul „A doua șansă” destinat adulților și „Consilierea părinților și a elevilor romi aflați în risc de abandon școlar”. Prin acest proiect, un număr de 165 de persoane au beneficiat de programul „A doua șansă”, un număr de 75 de copii au beneficiat de programul „Școala după școală” și un număr de 500 de persoane (elevi și părinți) au beneficiat de servicii de consiliere.

10. Sprijin în activitățile derulate în cadrul proiectului „Împreună pentru o societate mai bună”, implementat de Agenția Națională pentru Romi, finanțat din Fondul Social European. În cadrul acestui proiect s-au încheiat acorduri de parteneriat la nivel județean și regional cu primăriile, instituțiile și ONG-urile din Regiunea Sud-Est, în vederea implementării celor 13 proiecte scrise de către membrii echipei proiectului.

11. Sprijin în activitățile derulate în cadrul proiectului „Împreună pe piața muncii”, implementat de Agenția Națională pentru Romi, finanțat din Fondul Social European. În cadrul acestui proiect s-au identificat 104 persoane care au absolvit cursuri de formare și 240 de persoane orientate după modelul ACCEDER (modelul partenerului spaniol).

Parteneriate active

În cei trei ani de activitate, Asociația Centrul Cultural Comunitar „Anton Pann” a pus accent pe organizarea și desfășurarea activităților interculturale care au avut ca scop facilitarea relațiilor de intercunoaștere și comunicare între majoritate și minoritățile existente în județul Brăila. În acest sens, asociația a organizat, în parteneriat cu alte instituții, ONG-uri sau persoane publice, următoarele activități:

1. Odată cu lansarea oficială a Asociației Centrul Cultural Comunitar „Anton Pann”, în data de 10 aprilie 2009, a debutat organizarea unei activități cu tema „Romii între tradiție și modernitate”. La activitate au participat reprezentanți ai instituțiilor publice locale: Prefectură, Primărie, Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Național, Muzeul Brăilei,

elevi romi și neromi, ca și profesori romi și neromi. Activitatea a fost organizată cu ocazia zilei de 8 aprilie, Ziua Internațională a Romilor, și a avut ca subiecte de dezbatere schimbările majore din viața romilor, rolul instituțiilor publice în îmbunătățirea situației sociale a acestora, importanța măsurilor afirmative în promovarea etniei rome.

2. În data de 11 septembrie 2009, a organizat, împreună cu deputatul Viorel Balcan, o masă rotundă cu tema „Diferiți, dar egali”, care a avut ca scop punerea față în față a tuturor reprezentanților minorităților existente în județul Brăila (romi, ruși-lipoveni, evrei, greci, turci, bulgari) cu reprezentanții instituțiilor publice locale și reprezentanții partidelor politice, pentru găsirea de soluții la problemele cu care se confruntă acestea.
3. Cu ocazia evenimentului istoric din 20 februarie, când se celebrează dezrobirea romilor, în anul 2010, Asociația Centrul Cultural Comunitar „Anton Pann” a inițiat un concurs județean de istorie a romilor cu tema „De la robie la emancipare”, desfășurat între echipe mixte formate din șase elevi de liceu (trei romi și trei neromi), scopul concursului fiind cunoașterea istoriei romilor în liceele brăilene. Concursul s-a desfășurat și în anul 2011 și se va desfășura anual.
4. În cadrul „Festivalului Șanselor Tale”, organizat de Inspectoratul Școlar Județean Brăila, a sprijinit Școala cu clasele I-VIII „Anton Pann” în organizarea concursului intercultural „Identitate, diferență și cetățenie activă”, care s-a desfășurat în data de 10 decembrie 2010.
5. A sprijinit la nivel județean organizarea concursului național „Diversitatea - o șansă în plus pentru viitor”, concurs organizat de Asociația „Divers”, împreună cu MECTS.
6. Organizarea de evenimente culturale menite să promoveze cultura romă: 8 aprilie - Ziua Internațională a Romilor, 20 februarie - Dezrobirea Romilor, 8 octombrie - Ziua Holocaustului, 18 decembrie - Ziua Minorităților din România ș.a.

7. Organizarea în fiecare an, începând cu anul 2009, a balului liceenilor romi, care are ca scop facilitarea dialogului intercultural la nivel liceal, prin evidențierea unor valori culturale care să încurajeze dialogul intercultural dintre elevi, profesori/diriginți și consilieri educativi; consolidarea legăturilor dintre școală și societatea civilă (părinți și organizație) și formarea unor atitudini pozitive față de ceilalți, precum și a abilităților de interrelaționare, în scopul integrării active în societate. Activitatea a fost finanțată de Agenția Națională pentru Romi.
8. În anul 2011, a derulat un proiect finanțat de Agenția Națională pentru Romi, cu titlul „Perlele Brăilei - tinere talente”, având ca scop înființarea unui ansamblu de dansuri rome, prin intermediul căruia s-au evidențiat valorile culturale care să încurajeze dialogul intercultural dintre minoritatea romă și populația majoritară.
9. Anul acesta, Asociația Centrul Cultural Comunitar „Anton Pann” este partener în cadrul proiectului „Zone de educație prioritară”, finanțat de Organizația „Salvați Copiii”.

Informații de contact

Asociația Centrul Cultural Comunitar „Anton Pann”

Adresa: str. Prahovei, nr. 82, loc. Brăila, jud. Brăila

Tel.: 0239670811

e-mail: cccapann@yahoo.com

2.2.3. Partida Romilor „Pro-Europa”, Filiala Tulcea

Istoricul și prezentarea organizației

Denumirea asociației cetățenilor români aparținând minorității romilor este Partida Romilor „Pro-Europa”, asociație care s-a constituit la data de 19.03.1990 și a dobândit personalitate juridică la data de 3.04.1990, prin efectele sentinței civile nr. 1078, înregistrată în Registrul Persoanelor Juridice al Judecătoriei Sectorului 1 București. Asociația Partida Romilor

„Pro-Europa” este o persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, care desfășoară activități de interes general.

Scopul și obiectivele asociației Partida Romilor „Pro-Europa” îl constituie păstrarea, exprimarea și dezvoltarea identității minorității rome, în special a învățământului în limba minorității rome, a culturii minorității rome, a mijloacelor de informare în masă în limba maternă și în cea oficială, ca și a convingerilor religioase ale cetățenilor români aparținând minorității romilor, în conformitate cu principiile de egalitate și nediscriminare în raport cu ceilalți cetățeni, consacrate de Constituția României.

Partida Romilor, organizație constituită pentru apărarea și reprezentarea minorității romilor din România, militează pentru:

- exercitarea tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului prevăzute de Constituția României și de pactele și tratatele internaționale la care România a aderat;
- protecția identității etnice, cu deosebire de limbă, religie, cultură, tradiții și valori materiale și spirituale proprii;
- ocrotirea așezămintelor și a lăcașelor de cult proprii;
- crearea unui sistem de protecție socială a membrilor săi, precum și dezvoltarea unor programe de asistență socială corespunzătoare;
- dezvoltarea de relații de colaborare și conlucrare cu autoritățile publice, precum și cu celelalte organizații nonguvernamentale.

Programele/proiectele/acțiunile derulate

Asociația Partida Romilor „Pro Europa” Tulcea este singurul ONG rom de la nivel local care a facilitat implementarea unor proiecte pe economie socială derulate de Agenția Națională pentru Romi, și anume:

1. „Participarea grupurilor vulnerabile în economia socială”, cofinanțat din FSE prin POSDRU, care a avut ca obiectiv creșterea, la nivelul comunităților locale (inclusiv al populației de etnie romă) din întreaga țară, a capacității de a realiza o dezvoltare locală durabilă și incluzivă. Prin proiect s-au oferit servicii de formare și asistență în economia socială, formare pentru specialiști în domeniul incluziunii sociale, servicii de calificare și recalificare profesională și servicii de consiliere pentru

motivarea pentru muncă, de formare a unor abilități specifice legate de obținerea și menținerea unui loc de muncă și de suport social pentru depășirea diverselor obstacole specifice pe care membrii grupurilor vulnerabile le întâlnesc în procesul de integrare pe piața muncii.

În județul Tulcea au beneficiat trei comunități, iar în urma implementării acestui proiect s-au înființat trei întreprinderi sociale ce se vor ocupa de ciupercărie, incubatoare de pui și șlefuire de piatră. Au fost înființate trei ONG-uri generatoare de venit și 30 de persoane au fost calificate în ocupația de sudor electric. În cadrul acestui proiect, Partida Romilor „Pro-Europa”, Filiala Tulcea a fost partener și a facilitat și sprijinit implementarea proiectului la nivel local.

2. „Împreună, pentru o societate mai bună”, cofinanțat din FSE prin POSDRU, a avut ca obiectiv general îmbunătățirea participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii și promovarea incluziunii sociale, prin dezvoltarea activităților și structurilor specifice economiei sociale. În cadrul acestui proiect, au fost organizate 13 cursuri de calificare în următoarele meserii: îngrijitoare de bătrâni la domiciliu, operator introducere, validare și prelucrare date, agent dezinsecție, deratizare, dezinsecție, agent de pază și ordine, lucrător în gospodărie agroturistică, ciupercar, pomicultor, viticultor, cioplitor în piatră și marmură, pavator, asfaltator, modelator ceramică, tranșator.

Din județul Tulcea au beneficiat două comunități, iar în urma implementării acestui proiect, 40 de persoane au fost calificate în ocupațiile de agent de pază și operator PC. În cadrul acestui proiect, Partida Romilor „Pro-Europa”, Filiala Tulcea a fost partener, a facilitat și a sprijinit implementarea proiectului la nivel local.

3. „Școala - o șansă pentru fiecare”, cofinanțat din FSE prin POSDRU, a avut ca obiectiv general creșterea nivelului de educație al copiilor romi din mediul rural și urban și dezvoltarea capitalului uman în vederea includerii viitoare a acestora pe o piața a muncii modernă și flexibilă, prin asigurarea accesului la educație și reducerea fenomenului de părăsire timpurie a școlii. Din județul Tulcea au fost selectate în cadrul proiectului două comunități, iar Partida Romilor „Pro-Europa”, Filiala Tulcea a fost partener, a facilitat și a sprijinit implementarea proiectului la nivel local.

4. A fost partener în cadrul proiectului „Incluziunea socială a femeilor rome”, cofinanțat din FSE prin POSDRU și implementat de Asociația Femeilor Rome din România, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale și Centrul European pentru Drepturile Romilor, în cadrul căruia se urmărește promovarea incluziunii sociale a femeilor rome și îmbunătățirea situației acestora, prin dezvoltarea structurilor și mecanismelor de promovare a egalității de șanse.

Campanii inițiate de Partida Romilor „Pro-Europa”:

- Campania CRED (Cetățeni români egali în drepturi) - o campanie de informare și conștientizare privind drepturile omului și ale cetățeanului. Partida Romilor „Pro-Europa” și-a propus, prin intermediul acțiunilor organizate în cadrul campaniei CRED, să-și eficientizeze contribuția la rezolvarea problemelor majore cu care se confruntă cetățenii români de etnie romă. Campania CRED este o continuare a campaniilor proprii organizate până acum, ca și a celor derulate de către organismele statului român și de celelalte organizații nonguvernamentale în sfera incluziunii romilor. Premisele derulării unei astfel de campanii civice sunt legate de situația romilor din România de după anul 1989. Astfel, lansarea campaniei CRED își are izvorul în cinci principii exprimate în repetate rânduri de președintele organizației, Nicolae Păun: „Cred cu tărie în virtuțile democrației”; „Cred că România este țara tuturor cetățenilor săi, indiferent de etnie”; „Cred că dezvoltarea României depinde de contribuția fiecărui cetățean al său”; „Cred că trebuie să facem mai mult pentru ca fiecare cetățean român să se simtă și să fie egal în drepturi”; „Cred că drepturile cetățenilor români, indiferent de etnia din care fac parte, prevăzute de sistemul legislativ pot fi aplicate efectiv”. Partida Romilor „Pro-Europa” a atras în derularea manifestărilor cuprinse în programul campaniei CRED autoritățile din localitățile unde aceasta s-a desfășurat. De asemenea, conținutul tipăriturilor realizate, precum și manifestările organizate s-au focalizat pe cunoașterea cu adevărat a cetățenilor de etnie romă, a situației cu care aceștia se confruntă. Grupate sub generice precum „Cunoaște-l pe omul

de lângă tine” sau „Romul de lângă tine este și el om ca și tine”, acțiunile organizate în cadrul campaniei CRED promovează cetățenia activă și combaterea prejudecăților despre etnia romă. În centrele județene pentru romi, la sucursalele Partidei Romilor „Pro-Europa”, sunt organizate schimburi de experiență pentru diseminarea bunelor practici dobândite de activiștii romi, sunt prezentate rețete de succes și cazuri concrete de soluționare a unor probleme specifice comunității rome. Obiectivele campaniei CRED vizează aspecte privind: educația civică și drepturile cetățenești, dreptul de a alege și a fi ales, dreptul la educație, educația sanitară și dreptul la sănătate, problematica ocupării forței de muncă și orientarea carierei, accesul romilor la serviciile publice, ca și conștientizarea transformării acestora din cetățeni asistați social în cetățeni activi. În cadrul campaniei CRED, se poate îmbunătăți starea economico-socială a etniei rome. Pentru împlinirea acestui deziderat, nu trebuie precupețit niciun efort: „Vreau și CRED că elita romă, că Partida Romilor «Pro-Europa» și toate organismele puse în slujba acestei etnii își vor uni eforturile pentru a răspunde mai bine nevoii de modele autentice pentru tânăra generație. Vreau să CRED că experții romi, formați în ultima perioadă, vor acționa cu bune rezultate în domeniile în care au fost pregătiți”.

- „Noi îți dăm recomandarea pentru liceu și facultate” este o campanie națională inițiată de Partida Romilor „Pro-Europa”, desfășurată în parteneriat cu Inspectoratele Școlare Județene. Obiectivul principal al acestei campanii este susținerea întocmirii dosarului privind admiterea în învățământul liceal, ca și în cel universitar. Această recomandare se eliberează gratuit de către reprezentanții asociației, care se deplasează în școli generale, licee și comunități.

Serviciile adresate grupurilor vulnerabile de către organizație, în special cele acordate femeilor și grupurilor roma

Asociația Partida Romilor „Pro-Europa” este o organizație constituită pentru apărarea și reprezentarea minorității romilor din România. Așadar,

serviciile și activitățile întreprinse de această organizație sunt adresate în special persoanelor de etnie romă și grupurilor vulnerabile. Asociația, prin activitățile desfășurate, se preocupă de dezvoltarea comunitară, ocupare, educație, egalitate de gen și șanse, adică de incluziunea socială a romilor sub toate aspectele.

Informații de contact

Asociația Partida Romilor „Pro-Europa”, Filiala Tulcea

Adresa: str. Concordiei, nr. 11, loc. Tulcea, jud. Tulcea

Tel.: 0748094686

Tel.: 0340104195 fax: 0340104195

Persoana de contact: Iosif Niculina (președinte Filiala Tulcea)

E-mail: nina.iosif@yahoo.com

2.2.4. Asociația „Rom pentru Rom”

Istoricul și prezentarea organizației

Asociația „Rom pentru Rom” s-a înființat la data de 29 noiembrie 2001, în orașul Panciu, jud. Vrancea, cu sprijinul asociației neguvernamentale IBO Italia. Este constituită ca persoană juridică de drept privat, în temeiul OG nr. 26 din anul 2000.

Asociația „Rom pentru Rom” este o organizație nonprofit, activă în principal în domeniul educativ și social. Scopul principal al activității sale este contribuirea la promovarea și dezvoltarea romilor în toate dimensiunile posibile și dezvoltarea ideii de voluntariat, ca expresie a solidarității sociale, pentru sprijinirea tineretului, în general.

Misiunea asociației este aceea de a contribui la dialogul și la dezvoltarea socială și psihologică a minorilor din Panciu, în special a celor de etnie romă. „Învățăm, ne jucăm și îmbunătățim viitorul, ajutând copiii din Panciu să experimenteze bucuria de a sta împreună, fără discriminare”.

Obiectul de activitate al asociației este:

- să îmbunătățească situația romilor din punct de vedere social, economic și cultural;
- să influențeze pozitiv societatea românească, pentru a diminua prejudecățile legate de comunitatea de romi;
- să promoveze și să sprijine orice inițiativă venită din partea oricărei persoane fizice sau juridice, legată de îmbunătățirea condiției sociale, educaționale, culturale și artistice a romilor;
- să promoveze și să răspândească expresia „identitatea romilor”;
- să îmbunătățească relațiile dintre comunitățile de romi și dintre acestea și autorități;
- să promoveze ideea de voluntariat, pentru sprijinirea tineretului, în general.

Programele/proiectele/acțiunile derulate

1. Centrul Educativ de Zi „Pinochio”

Obiectivul Centrului este acela de a oferi tuturor copiilor un spațiu plăcut de învățare și de joacă, încercând să îmbunătățească frecvența școlară și să ofere celor care nu merg la școală posibilitatea de a învăța.

Activitățile Centrului „Pinochio” în 2011 au fost:

- „După-școală”, program după-amiaza pentru copiii cu vârste cuprinse între 3 și 14 ani. În 2011 s-au înscris 38 de copii. Programul zilnic conține alfabetizare (pentru copiii care nu merg la școală), suport școlar, gustare și jocuri în contextul educației nonformale. Din septembrie 2011, odată cu redeschiderea centrului după pauza din timpul verii, fiecare zi de luni până vineri a fost dedicată dezvoltării unor teme specifice. Programul săptămânal: luni: laborator de creație; marți: „Lumea în culori”; miercuri: igienă și sport; joi: mediu și reciclare; vineri: desene animate.
- Mediere școlară: au fost realizate întâlniri cu învățătorii copiilor înscriși la centru, cu scopul de a reduce media abandonului școlar și de a îmbunătăți nivelul de instruire a minorilor, mai ales pentru

cei cu un risc mai ridicat. Întâlniri cu părinții și familiile pentru a le împărtăși evoluția și activitățile copiilor înscriși la centru.

- Excursii: ca în fiecare an, pe perioada verii, Centrul „Pinochio” organizează momente distractive în aer liber. Pentru copiii mai mari, itinerarul excursiei a fost Piatra-Neamț, Lacul Roșu și barajul de la Bicaz. Cu copiii mai mici s-a petrecut o zi caldă și însorită la râul de la Valea Câmpului, unde s-au scăldat și au pregătit și un grătar.
- Vizite la oftalmologie și îngrijirea părului: în perioada 2 iunie-20 octombrie, toți copiii înscriși la Centrul „Pinochio” au beneficiat de un control oftalmologic gratuit la Clinica Oculusmed din Focșani, la cabinetul domnului doctor Laurențiu Bodolan și al doamnei doctor Mihaela Bodolan. În urma acestui control, trei fetițe au avut nevoie să poarte ochelari de corecție, care ne-au fost donați cu generozitate de oculiștii de la această clinică și de Clubul Rotary din Focșani. În paralel, a fost monitorizată în mod constant starea de sănătate și îngrijirea părului tuturor copiilor înscriși la centru, mulțumită vizitelor doamnei doctor Apostu Camelia.
- Zile festive: ocazii cu care s-au sărbătorit datele speciale pentru România, ca și pentru centru. În aceste zile, copiii au realizat spectacole și parade de modă cu haine confecționate din hârtie creponată. Zilele festive de la Centrul „Pinochio”, în 2011, au fost: 8 martie: Ziua Mamei, 8 aprilie: Ziua Internațională a Romilor, 24 aprilie: Paștele, 25 mai: Ziua lui Pinochio, 1 iunie: Ziua Internațională a Copilului, 31 octombrie: Petrecerea de Halloween, 6 decembrie: Sfântul Nicolae, 25 decembrie: Crăciunul.
- Spectacol de clownerie la Panciu: pe 26 august, parcul de la Casa de Cultură din Panciu s-a transformat într-o scenă în aer liber. Zeci de adulți și copii au participat la spectacolul: „Mai multe culori, un singur curcubeu”, oferit de voluntarii italieni de la Asociația VIP - Viviamo in Positivo (www.viviamoinpositivo.org), care s-au oprit la Panciu pentru a cunoaște Asociația „Rom pentru Rom”, pe durata călătoriei lor în România. Numere de magie,

exerciții de echilibru, muzică, culori și multă veselie i-au încântat pe cei prezenți.

- Momente pentru a da: în 2011, cu diferite ocazii, precum Paștele și Crăciunul, s-au făcut donații copiilor de la Centrul „Pinochio”, dar și familiilor. Pentru sfârșitul anului școlar, în iunie, au fost premiați copiii care au promovat și în septembrie s-au oferit materiale școlare și ghiozdane tuturor copiilor înscriși la școală.

2. Voluntariat: „Învață să dai, nu doar să primești! Fii voluntar!”

Voluntariat este fiecare acțiune pe care o face asociația.

Centrul de Voluntariat Vrancea (CVV), coordonat de Asociația „Rom pentru Rom”, a organizat concursul „Un slogan pentru voluntariat!” cu elevii Liceului „Ioan Slavici” din Panciu, pentru a-i stimula și a reflecta la teme de voluntariat. Fraza ieșită învingătoare este aceea a elevului Răzvan Roberto: „Învață să dăruiești, nu doar să primești! Fii voluntar!”

În 2011, Asociația „Rom pentru Rom” a participat și a organizat evenimente speciale pe această temă:

- Inaugurarea Centrului de Voluntariat Vrancea: pe 4 mai, a luat ființă Centrul de Voluntariat Vrancea. Este locul ideal pentru cei ce doresc să dedice o parte din timpul lor nevoilor sociale și mediului, în mod gratuit, atât la nivel local, național, cât și internațional. Până acum s-au făcut mari eforturi pentru a promova voluntariatul în Vrancea. „Nu fi nepăsător, unește-te cu noi: uniunea dă forță!”
- Săptămâna națională a voluntariatului (SNV): în perioada 9-15 mai, fiecare centru de voluntariat din România a organizat activități inspirate din principiul de voluntariat. Și Centrul de Voluntariat Vrancea, coordonat de Asociația „Rom pentru Rom”, a implicat voluntarii locali și internaționali în acte de promovare și de ecologizare, în timp ce copiii de la Centrul „Pinochio” au participat la concursul de desene pe asfalt și au împărțit flori trecătorilor pe străzile orașului Panciu.

- Câmp de lucru: în luna iulie, pentru trei săptămâni, Centrul „Pinochio” a găzduit o voluntară italiană, Marta, de la Asociația Italiană IBO din Ferrara, care a avut la Panciu o experiență de câmp de lucru și solidaritate, realizând cu copiii laboratoare de fotografie și de creație. La sfârșitul câmpului de lucru cu Marta, Asociația „Rom pentru Rom” a fost decorată cu poze, rame și baloane cu aer cald realizate din materiale reciclabile. Pentru a afla mai multe despre câmpurile de lucru și solidaritate, accesați: <http://www.iboitalia.org/en/workcamps>.
- Serviciul European de Voluntariat (SEV): Asociația „Rom pentru Rom” este acreditată ca organizație de trimitere și găzduire de voluntari prin intermediul Serviciului European de Voluntariat (SEV). Numărul de acreditare este 2011-RO-4.

Serviciul European de Voluntariat este una dintre acțiunile programului „Tineret în acțiune”, finanțat de Comisia Europeană, care promovează educația nonformală și mobilitatea internațională a tinerilor. Programul SEV oferă posibilitatea tinerilor cu vârsta cuprinsă între 18 și 30 de ani să trăiască o experiență de voluntariat într-o țară din Est, pentru o perioadă de la 2 la 12 luni. Proiectul include: călătoria dus-întors, masa și cazarea, studierea limbii țării respective, formarea, asigurarea medicală, bani de buzunar lunar și un mentor. Sectoarele vizate sunt diferite: mediu, artă, cultură, asistență socială, protecție civilă, lucrul cu tinerii, cooperare la dezvoltare, sport etc. Pentru mai multe informații despre acest program, vizitați site-urile: <http://www.tinact.ro/> și www.anpcdefp.ro. În 2011, Asociația „Rom pentru Rom” a găzduit două voluntare prin proiectul SEV „Come with us”, una din Italia și una din Franța.

- Serviciul Civil de Voluntariat Italian, proiectul Caschi Bianchi: din 2005, asociația a fost acreditată de ONG-ul IBO Italia să găzduiască patru tineri voluntari italieni prin Serviciul Civil. Este vorba despre un program finanțat de guvernul italian pentru tineri cu vârste cuprinse între 18 și 28 de ani, care doresc să-și dedice un an din propria viață pentru proiecte de solidaritate.

- Voluntariatul la Panciu: elevii de la Liceul „Ioan Slavici” din Panciu au oferit un prețios ajutor Centrului „Pinochio”, alăturându-se două zile pe săptămână educatoarelor, ajutându-le la activitățile de alfabetizare și de după școală cu copiii.
- 5 decembrie - Ziua Internațională a Voluntarilor: în această dată se sărbătorește, la nivel internațional, munca tuturor voluntarilor care dedică timpul lor și propria energie altora, din domenii sociale și ambientale.

3. Aria Tineretului Baza(r)t

Proiectul Aria Tineretului Baza(r)t, inaugurat pe 4 mai 2011, s-a născut din dorința exprimată de comunitatea tânără din Panciu de a dispune de un spațiu unde să poată realiza activități cu caracter recreativ, în colaborare cu personalul din sectorul educativ al asociației. Proiectul a prevăzut în 2011 deschiderea unui centru agregativ, Bazart, unde tinerii au putut desfășura activități extrașcolare:

- curs de chitară: din luna mai a fost organizat, de un voluntar italian, un curs de chitară pentru tineri;
- sport: pe timpul verii, două zile pe săptămână, tinerii s-au întâlnit pentru a petrece câteva ore împreună în sala de sport din Panciu;
- cinema: pe perioada verii au fost proiectate filme pentru unii tineri din zonă.

Alte evenimente:

În cursul anului 2011, Asociația „Rom pentru Rom” a participat și a promovat diferite evenimente:

- Ziua Internațională a Romilor, 8 aprilie: la Focșani, în Casa de Cultură, a fost organizat un maraton de spectacole realizate de asociații, școli și instituții din Vrancea. Asociația „Rom pentru Rom” nu putea lipsi de la un astfel eveniment: copiii de la centru au defilat cu haine realizate din hârtie creponată, care au avut un mare succes.

- Caravana ONG Fest: eveniment itinerant care promovează ONG-urile din România și care, în 2011, a făcut diferite opriri în multe dintre orașele din România. Asociația „Rom pentru Rom”, în zilele de 17 și 18 septembrie, a avut deschis un stand în parcul Catedralei din Bacău. La program au participat și copiii de la Centrul „Pinochio”, cu o paradă a hainelor din hârtie.
- Zilele orașului Panciu: în zilele de 24 și 25 septembrie, Asociația „Rom pentru Rom” a realizat, în cadrul propriului stand, activități de animație, face-painting și modelarea baloanelor, care i-au încântat pe copii. Standul s-a transformat într-un Centru „Pinochio” itinerant.
- „Atitudini în lumea noastră”: este titlul inițiativei promovate de Clubul Copiilor din Panciu, care a avut loc pe 25 noiembrie la Casa de Cultură din Panciu. Printre cântece și dansuri populare, s-a introdus și un dans tradițional rom realizat de trei dintre fetele de la Centrul „Pinochio”.

4. Intervenția de formare și recuperare social-educativă a minorilor dezavantajați din comunitatea din Panciu (județul Vrancea)

Perioada: mai 2010-mai 2012.

Buget: 120.777,69 euro.

Finanțatori: Ministerul Afacerilor Externe - Direcția Italiană pentru Cooperare și Dezvoltare, ONG COMI Roma (Italia), ONG IBO Ferrara Italia.

Parteneri: Consiliul Județean Vrancea, Direcția Generală de Asistență Generală și Protecția Copilului Vrancea, Primăria Panciu, Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza” Panciu, Liceul Teoretic „Ion Slavici” Panciu.

Zona în care a fost implementat: Panciu, Vrancea, România.

Obiective: îmbunătățirea condițiilor copiilor și adolescenților.

Activități principale: 1) cursuri de formare și educație nonformală; 2) implicarea instituțiilor din societatea civilă și a operatorilor care muncesc cu minorii, acordând o atenție deosebită persoanelor discriminate; 3) Centrul de Zi „Pinochio”, cu realizarea unei cantine, birouri și servicii

igienice; 4) crearea unei unități mobile pentru activități de animație și de sensibilizare în zona rurală din Vrancea.

Categorii de beneficiari: 140 de copii, 25 de familii din comunitatea romă din Panciu, comunitatea locală Panciu și comunitatea județului Vrancea.

Parteneriate active

Ministerul Afacerilor Externe - Direcția Italiană pentru Cooperare și Dezvoltare, ONG COMI Roma (Italia), Ambasada Italiană în România, ONG IBO Ferrara Italia, Consiliul Județean Vrancea, Direcția Generală de Asistență Generală și Protecția Copilului (Vrancea), Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Vrancea, Primăria Panciu, Casa de Cultură din Panciu, Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza” (Panciu), Liceul Teoretic „Ioan Slavici” (Panciu), ONG IBO Italia, ONG COMI, ACLI Lodi, Grădinița nr.1, Poliția din Panciu, Clubul Rotary din Focșani, Asociația Educatoarelor din România - Filiala Vrancea, Centrul Național de Resurse pentru Voluntariat din România - ProVobis, Asociația VIP - Viviamo in Positivo.

Capacitatea de diseminare a informațiilor

Pentru Asociația „Rom pentru Rom” este fundamentală importanța unei eficiente dezvoltări și valorizări a rezultatelor proiectelor pentru sensibilizarea populației majoritare și conștientizarea asupra importanței incluziunii sociale a romilor, a voluntariatului și a unei cetățenii active, ca prim pas în crearea unei societăți încheiate și implicate pe deplin în procesele publice.

Are o pagină de internet care este în permanență actualizată cu știri, materiale informative, fotografiile și materiale video ale inițiativelor implementate, precum și o pagină de Facebook, care va fi în mod constant actualizată cu informații despre evenimentele desfășurate.

La fiecare două luni, redactează un newsletter, pe care îl trimite tuturor contactelor române și internaționale, în care sunt descrise toate activitățile realizate, precum și cele care vor fi realizate în luna următoare.

Serviciile adresate grupurilor vulnerabile de către organizație, în special cele acordate femeilor și grupurilor roma

Centrul de Zi „Pinochio”

Principala activitate este educația formală și nonformală oferită copiilor de la Centrul de Zi „Pinochio” din structura asociației, prin instrumente pentru dezvoltarea propriei creativități și a expresiei personale. Beneficiarii acestui centru sunt copiii proveniți din familii defavorizate economic și social, din mediul rural, cu vârste cuprinse între 3 și 14 ani, în special cei de etnie romă.

Obiectivele sunt: realizarea activităților de educație formală și nonformală, alfabetizare, igienă personală, respectul față de ceilalți și mediul înconjurător; încurajează principiul de voluntariat social activ în rândul tinerilor și îl pune în practică, reduce cauzele sociale care generează situații de sărăcie, excludere socială și marginalizare a categoriilor dezavantajate.

Activitățile aducătoare de venituri desfășurate de către organizație

Data de 1 august 2011 reprezintă o dată importantă pentru Asociația „Rom pentru Rom”: este data începerii lucrărilor de extindere a sediului asociației. Noua construcție prevede realizarea unor grupuri sanitare, a unei cantine, a unei săli de mese, a unor noi săli pentru activitățile educative, un atelier de tâmplărie și un birou de informare pentru cetățenii orașului.

Lucrările au început datorită proiectului cofinanțat de Ministerul Afacerilor Externe Italiene - Direcția pentru Cooperare și Dezvoltare, numit „Intervenția de formare și recuperare socioeducativă a minorilor ce provin din medii dezavantajate în comunitatea din Panciu (județul Vrancea)”, aprobat în mai 2010, cu o durată de 2 ani. Proiectul a fost promovat de ONG-ul Italian COMI din Roma, mulțumită suportului acordat de ONG-ul IBO Italia din Ferrara.

Pentru mai multe informații despre lucrările desfășurate, vizitați galeria foto de pe site-ul: www.rompentrurom.eu.

Informații de contact

Asociația „Rom pentru Rom”

Adresa: str. Cuza Voda, nr. 25, loc. Panciu, jud. Vrancea

Tel.: 40 (0) 237 275 553, fax + 40 (0) 237 275 553

Reprezentant legal: Federica Gruppioni (președinte)

Persoana de contact: Luciana Chiriac

E-mail: secreteriat@rompentrurom.eu / educatie@rompentrurom.eu

Website: www.rompentrurom.eu

2.2.5. Asociația Centrul de Informare, Consultanță și Promovare a Rromilor Tulcea

Prezentarea organizației

Asociația Centrul de Informare, Consultanță și Promovare a Rromilor Tulcea a fost înființată în anul 2004, prin ședință publică, la Judecătoria Tulcea, fiind înscrisă în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor al Judecătoriei Tulcea. Asociația și-a început activitatea în luna ianuarie 2005.

Misiunea acestei asociații este aceea de păstrare, dezvoltare și exprimare a identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a cetățenilor aparținând minorității rome, reprezentarea în administrația centrală și locală a comunităților de romi, în conformitate cu principiile de egalitate și nediscriminare în raport cu ceilalți cetățeni, consacrate de Constituția României și legile în vigoare.

Programele/proiectele/acțiunile derulate

Principalele activități ale organizației Asociația Centrul de Informare, Consultanță și Promovare a Rromilor Tulcea sunt:

- elaborarea și derularea unor programe de conferințe, mese rotunde, simpozioane, gale de excelență, seri de muzică, festivaluri ale poeziei, cântecului și dansului;
- organizarea învățării limbii române în cadrul comunităților teritoriale și urmărirea modului de desfășurare a procesului

învățării limbii romani, a istoriei și tradițiilor minorității rome în instituțiile publice de învățământ;

- înființarea de societăți comerciale sau participarea cu părți sociale ori acțiuni în cadrul unor asemenea societăți;
- organizarea de activități economice în unități proprii;
- spectacole, imprimări audio, imprimări video, documentare, precum și alte mijloace adecvate de acțiune;
- militează pentru ca etnia romilor să beneficieze de toate drepturile lor de cetățeni, fără nicio discriminare în raport cu celelalte etnii sau minorități existente pe teritoriul statului român;
- militează pentru respectarea și promovarea multiculturalității, pentru integrarea culturii romilor în circuitul general de valori din țară și din lume;
- colaborează cu organele de stat, cu formațiunile politice, cu toate organizațiile democratice, inclusiv ale altor minorități, în vederea rezolvării problemelor specifice colectivităților de romi, respectiv ocuparea, calificarea, profesionalizarea, orientarea spre libera inițiativă, asistența socială, respectarea regulilor de conduită civilă, realizarea unității interne și internaționale;
- întreține și dezvoltă legături de colaborare cu organizațiile rome din țară și din străinătate, precum și cu organizații interne și internaționale care au drept scop apărarea drepturilor omului, promovarea pluralismului și dezvoltarea democrației;
- ajutorarea copiilor și tinerilor aflați în dificultate, îmbunătățirea vieții copiilor și a tinerilor neinstituționalizați;
- gestionarea de fonduri și programe ale unor organizații și fundații sau asociații umanitare din țară și străinătate care desfășoară activități asemănătoare pe teritoriul României;
- inițierea de programe și identificarea fondurilor care să permită accesul copiilor la educație;
- înființarea și susținerea activității centrelor socioculturale și socioprofesionale.

Alte programe de interes comunitar:

Proiectele derulate de Asociația Centrul de Informare, Consultanță și Promovare a Rromilor Tulcea sunt următoarele:

- Proiectul PHARE 2006/018-147.01.01.01.01/03.16 „Dați-ne o șansă să creștem sănătoși!” Proiectul s-a derulat în perioada ianuarie-decembrie 2009 și a avut drept scop conștientizarea importanței sănătății în comunitățile de romi și conștientizarea importanței vaccinării copiilor în rândul familiilor tinere. Prin activitățile desfășurate, a fost posibilă înființarea unui centru comunitar cu funcțiuni multiple în comunitatea de romi din localitatea Babadag, unde locuiesc aproximativ 3400 de romi xoraxaj. Sustenabilitatea proiectului este asigurată de asociație, unde se derulează activități în cadrul centrului comunitar pentru copii și familii tinere.
- Programul Facilitatea de tranziție 2007/19343.03.03 - Integrarea în societate a tinerilor aparținând minorităților și grupurilor dezavantajate, proiectul „Și tinerii romi vor să învețe!” a fost finanțat și s-a derulat în perioada ianuarie-decembrie 2010. Scopul proiectului a fost acela de a promova un rol activ pentru copiii și tinerii romi din localitățile Tulcea și Babadag, județul Tulcea, prin dezvoltarea aptitudinilor și competențelor necesare participării la viața socială. Beneficiari au fost: 40 de copii/tineri romi, 100 de familii de etnie romă, circa 3000 de membri ai comunităților de romi tradiționali.
- Proiectul „50 de tineri pentru Europa”, finanțat de Autoritatea Națională pentru Tineret, implementat în anul 2008, a avut drept scop promovarea valorilor culturale ale etniilor din județul Tulcea. Beneficiarii proiectului au fost 50 de tineri din cinci etnii, respectiv: romi, turci, ruși-lipoveni, ucraineni și greci.

Parteneriate active

Activități derulate de Asociația Centrul de Informare, Consultanță și Promovare a Rromilor Tulcea, în parteneriat cu instituțiile publice:

1. „Educație sanitară pentru romii din comunitățile dezavantajate” - proiect finanțat în cadrul Programului PHARE „Dezvoltarea societății civile” - PHARE RO2004/016-772.01.02/01/NGO 38.

Scopul acestui proiect a fost îmbunătățirea creșterii nivelului de conștientizare asupra unor probleme de sănătate publică din cinci comunități de romi din județul Tulcea, respectiv: Tulcea, Ceamurlia de Jos, Babadag, Ciucurova și Isaccea. S-au efectuat campanii de informare, educație și comunicare în domeniul sănătății în toate cele cinci comunități vizate de proiect, în urma cărora s-au putut cuantifica gradul de îmbunătățire a nivelului de conștientizare asupra unor probleme de sănătate publică și îmbunătățirea percepției publice asupra ONG-urilor privind creșterea responsabilității și credibilității acestora.

Asociația Centrul de Informare, Consultanță și Promovare a Romilor a participat la implementarea acestui proiect în calitate de partener, asigurând coordonarea activităților pe plan local. Aplicant: Asociația Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii Romani CRISS București.

2. „Facilitarea accesului cetățenilor de etnie romă la servicii publice și exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale” - Proiect PHARE RO 2005/017-553.01.01.

Scopul acestui proiect a fost punerea în legalitate a populației de etnie romă din șapte comunități din județul Tulcea, privind actele de identitate, de stare civilă și de proprietate. Comunitățile vizate de proiect au fost: Tulcea (cu cartierele Carierei și Taberei+Viitorului), Niculițel, Ciucurova, Măcin, Babadag și Ceamurlia de Jos.

Rezultate: 500 de romi vor avea la finalul proiectului acte de identitate și stare civilă; 200 de gospodării ale romilor vor avea la finalul proiectului acte de proprietate; romii din șapte comunități vor avea o percepție îmbunătățită în ceea ce privește modul de obținere și necesitatea păstrării actelor de identitate, stare civilă și proprietate; trei experți locali vor fi angajați și vor funcționa în cadrul primăriilor; vor fi înființate, formate și activate șase grupuri locale mixte pentru romi, care să sprijine implementarea politicilor publice ce vizează îmbunătățirea situației romilor, atât pe perioada derulării proiectului, dar și după finalizarea acestuia.

Asociația Centrul de Informare, Consultanță și Promovare a Rromilor a participat la implementarea acestui proiect în calitate de partener al aplicantului, Consiliul Local al Municipiului Tulcea.

3. Acces la educație pentru grupuri dezavantajate - Proiect PHARE RO 2005/017-553.01.01.02/TL. Titlul proiectului: „Șanse egale pentru toți copiii”.

Scopul acestui proiect a fost încurajarea participării și îmbunătățirii resurselor de educație, prevenirea abandonului școlar, combaterea marginalizării și excluderii sociale a copiilor și tinerilor din grupuri dezavantajate din județul Tulcea.

Comunitățile vizate de proiect au fost: Tulcea (Școala nr. 3, Școala nr. 14), Măcin (Școala nr. 1), Babadag (Școala „Mircea cel Bătrân”), Ciucurova, Valea Teilor, Niculițel, Nicolae Bălcescu, Rahmanu, Sarighiol de Deal.

Rezultate: asigurarea nivelului minim de pregătire a preșcolarilor, integrarea copiilor cu CES, prevenirea și reducerea abandonului/eșecului școlar în grupurile dezavantajate.

Asociația Centrul de Informare, Consultanță și Promovare a Rromilor a participat la implementarea acestui proiect în calitate de partener al aplicantului, Inspectoratul Școlar Județean Tulcea.

4. Proiectul „Și fetele rome merg la școală”, finanțat de UNICEF în anii 2005-2006, implementat de Centrul Educația 2000+. Proiectul a avut drept scop tema căsătoriei la vârste precoce și stimularea interesului față de școală în vederea reducerii abandonului școlar, precum și conștientizarea grupului-țintă asupra implicațiilor pe care le au căsătoria și maternitatea la vârsta adolescenței. Asociația a facilitat întâlnirile dintre beneficiarii direcți (11 școli din județul Tulcea), fetele rome și femeile tinere.

5. Proiectul „Alegeri care contează”, finanțat de UNICEF în anul 2007, implementat de Centrul Educația 2000+. Acest proiect a avut ca scop susținerea accesului liber la învățare, a progresului școlar și optimizarea calității educației pentru fetele de etnie romă din ciclul primar și gimnazial. Proiectul a fost implementat în cinci școli pilot din județ. Asociația a oferit consiliere copiilor beneficiari.

6. Proiectul „Toți la grădiniță, toți în clasa I”, implementat de Ministerul Educației în anul 2011, a avut drept scop facilitarea accesului copiilor de etnie romă de vârstă preșcolară și școlară la programe alternative. Asociația a sprijinit activitățile din „Școala părinților”, „Grădinița estivală” și programul de educație remedială.

De asemenea, Asociația Centrul de Informare, Consultanță și Promovare a Rromilor Tulcea a derulat campanii de informare privind programele educaționale acordate de Ministerul Educației (măsuri afirmative), campanii de înscriere a copiilor la grădiniță și în clasa I, campanii de înscriere în programele „A doua șansă” și „Frecvență redusă” și a oferit consultanță absolvenților de liceu în vederea obținerii burselor universitare.

Serviciile adresate grupurilor vulnerabile de către organizație, în special cele acordate femeilor și grupurilor roma

Activitatea Asociației Centrul de Informare, Consultanță și Promovare a Rromilor Tulcea a fost focalizată în primul rând pe servicii adresate grupurilor vulnerabile și grupurilor de etnie romă.

Obiectivele Asociației Centrul de Informare, Consultanță și Promovare a Rromilor Tulcea au vizat, de-a lungul timpului, atât dezvoltarea comunităților locale de romi, cât și dezvoltarea relațiilor de cooperare și parteneriat cu instituții publice centrale și locale. Asociația s-a axat pe activități de sprijinire a copiilor și tinerilor romi în vederea promovării oportunităților egale pentru educație, orientare profesională, incluziune socială și participare. Prin ameliorarea problemelor legate de fenomenul de marginalizare/automarginalizare, se consideră că se vor asigura condițiile necesare îmbunătățirii participării romilor la viața socială.

Grupurile-țintă au beneficiat de servicii de consiliere privind importanța implicării lor la acțiunile comunității, necesitatea finalizării procesului educațional, precum și implicațiile pe care le au căsătoria și maternitatea la vârsta adolescenței, atât asupra educației tinerilor, în general, dar și a sănătății fetelor, în special.

Pe de altă parte, s-a urmărit implementarea politicilor publice pentru romi în comunitățile cu romi, de asemenea, pasivitatea comunității și a

autorităților locale în ceea ce privește problemele cu care se confruntă romii. De aceea, prin proiectele în care s-a implicat, asociația a dorit să sprijine și să contribuie la implementarea politicilor publice pentru romi, prin dezvoltarea și consolidarea unor parteneriate durabile, atât pe perioada derulării proiectelor, cât și după finalizarea acestora.

Informații de contact

Asociația Centrul de Informare, Consultanță și Promovare a Rromilor Tulcea

Adresa: str. Păcii, nr. 20, loc. Tulcea, jud. Tulcea

Tel.: 0756242516

Persoana de contact: Stoica Gabriel (vicepreședinte)

E-mail: gabi_stoker@yahoo.com

2.2.6. Alianța Romilor din Județul Galați

Istoricul și prezentarea organizației

Alianța Romilor din Județul Galați este constituită în baza OG nr. 26/2000. Este o organizație nonguvernamentală, apolitică și nonprofit și a obținut personalitate juridică prin dosarul nr. 230/PJ/2002 depus la Judecătoria Galați. Reunește în rândurile ei cetățeni români (în principal etnici romi) care doresc să militeze pentru apărarea drepturilor și intereselor comunităților locale de romi, indiferent de neam, stare socială, orientare politică sau grad de cultură.

Scopul organizației este antrenarea romilor la activități sociale, culturale, educative, acțiuni pentru promovarea sănătății, acțiuni de justiție și ordine publică, acțiuni de comunicare și participare civică, activități economice, acțiuni de eliminare a discriminării în beneficiul categoriilor defavorizate în general și în special pentru populația de etnie romă.

Grupurile-țintă de beneficiari sunt constituite, în general, din persoane defavorizate, în special persoane de etnie romă din județul Galați, dar și din alte județe.

Viziunea Alianței Romilor din Județul Galați este normalizarea relațiilor romi-alte etnii, în special români, intrarea comunităților rome în normal din punct de vedere social, cultural, educațional, economic, îmbunătățirea calității vieții prin intrarea în legalitate cu acte de identitate/stare civilă/proprietate, incluziune activă pe piața muncii, acces la serviciile de sănătate, egalitate deplină de drepturi și șanse egale de afirmare a identității, o altfel de imagine despre romi ca romii să nu mai fie discriminați.

Misiunea Alianței Romilor din Județul Galați este orientată în vederea creșterii acțiunilor menite să contribuie la punerea în practică a obiectivelor regăsite în Strategia de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2012–2020, aprobată prin HG nr. 1221/2011, prin dezvoltarea de servicii sociale acreditate și implicarea comunităților de romi în rezolvarea problemelor generale și specifice care privesc întărirea unității de acțiune a romilor.

Obiectivele strategice:

- dezvoltarea resurselor umane;
- dezvoltarea capacității asociației de a atrage resurse financiare din fonduri structurale, finanțatori specializați, instituții publice locale sau naționale;
- inițierea de noi servicii sociale în beneficiul comunităților de romi;
- dezvoltarea capacității organizației în evaluarea și monitorizarea măsurilor menite să susțină incluziunea socială a romilor;
- promovarea și dezvoltarea politicilor publice pentru romi și susținerea acestora la nivelul județului Galați.

În prezent, Alianța Romilor din Județul Galați este recunoscută de instituțiile publice locale și județene ca fiind ONG-ul județean al romilor ce susține efortul Biroului Județean pentru Romi din cadrul Instituției Prefectului în îndeplinirea Obiectivelor HG nr. 430/2001, modificată și completată prin HG nr. 522/2006 privind îmbunătățirea situației romilor și ale Hotărârii de Guvern nr. 1221/2011 pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității romilor pentru perioada 2012-2020.

Programele/proiectele/acțiunile derulate

Alianța Romilor din Județul Galați oferă servicii sociale acreditate în scopul îmbunătățirii situației grupurilor de persoane aflate în dificultate, persoane victime ale violenței în familie.

Servicii de asistență socială acreditate, oferite de Alianța Romilor din Județul Galați:

- consiliere socială;
- consiliere juridică;
- consiliere și mediere profesională;
- consiliere antreprenorială;
- consiliere medico-socială;
- consiliere socioeducativă;
- activități de cercetare și dezvoltare.

Cele mai frecvente cazuri de consiliere socială și juridică sunt pentru acte de identitate/stare civilă/proprietate, accesarea unui loc de muncă, educație, sănătate.

Prin serviciile sociale oferite, Alianța Romilor din Județul Galați urmărește îmbunătățirea situației grupurilor de persoane aflate în dificultate, în vederea promovării incluziunii sociale și profesionale. Activitățile de informare și consiliere derulate de Alianța Romilor din Județul Galați au o contribuție esențială la creșterea stimei de sine în rândul beneficiarilor, ajutând la integrarea socială și profesională a acestora, la conștientizarea egalității de șanse, la îmbunătățirea calității vieții. Sunt îndeplinite premise la standarde de calitate care conduc la succesul activităților de informare și consiliere oferite și la satisfacerea unei nevoi reale a populației din comunitățile dezavantajate.

Alianța Romilor din Județul Galați are o experiență vastă în lucrul în general cu comunitățile dezavantajate și în special cu persoanele de etnie romă, cunoaște problemele reale cu care se confruntă membrii acestor comunități și, ca atare, cunoaște tipul de consiliere și intervenție de care are nevoie această populație.

Alianța Romilor din Județul Galați are o strategie proprie de dezvoltare și un plan operațional pentru 2010-2014.

Alianța Romilor din Județul Galați are o relație de colaborare bună cu autoritățile statului în regiunea unde activează, bazată pe interese reciproce și activități comune. Această relație influențează pozitiv acordarea de servicii sociale în beneficiul populației dezavantajate, în scopul promovării incluziunii sociale.

Resursele organizației: un spațiu pus la dispoziție prin atribuire cu titlu de folosință gratuită de către Consiliul Local Galați, în calitate de proprietar. Imobilul, parțial parter, este situat în Galați, str. 1 Decembrie 1918, nr. 25, unde Alianța Romilor din Județul Galați are punct de lucru și își desfășoară activitățile. Spațiul este amenajat la standarde europene, dispune de o suprafață de 362,3 mp și întrunește toate condițiile pentru buna desfășurare a activităților organizației. Spațiul este format din șase birouri de câte 40 mp fiecare, are două grupuri sanitare pentru personal și trei grupuri sanitare la care au acces beneficiarii direcți, cinci chiuvete cu apă curentă rece și caldă la care au acces și beneficiarii, un duș la care au acces și beneficiarii.

Personal: organizația beneficiază de o echipă formată din oameni cu pregătire adecvată în funcție de activitatea desfășurată în organizație și cu mare experiență. Majoritatea sunt colaboratori cu normă parțială sau voluntari. Voluntarii sunt constituiți din resurse umane de etnie romă care lucrează în structurile administrațiilor publice locale sau studenți și elevi care au beneficiat de serviciile Alianței Romilor din Județul Galați (doi lucrători sociali, trei mediatori sanitari, un mediator școlar, un promotor educațional, 15 experți locali pentru problemele romilor, patru profesori de limba romani, 11 studenți romi).

Mijloace fixe: bunuri mobile date în folosință gratuită Alianței Romilor din Județul Galați conform anexei nr. 1 la HCL nr. 76/26.02.2009 de către Primăria Municipiului Galați și altele achiziționate pe diverse proiecte și programe (șapte calculatoare, două laptop-uri, două copiatoare, două videoproiectoare, două flip-chart-uri, o cameră video, telefon/fax și mobilier adecvat pentru fiecare birou în parte).

Parteneriate active

- Primăria Municipiului Galați, prin Serviciul Public Local Comunitar de Evidență a Persoanelor, Serviciul de Stare Civilă, Asistență Medicală, Serviciile Sociale;
- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Galați;
- SANEPID Galați;
- Inspectoratul Școlar Județean Galați;
- Universitatea „Dunărea de Jos” Galați;
- Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Galați;
- Inspectoratul Teritorial de Muncă Galați;
- Agenția Județeană de Prestații Sociale Galați;
- Inspectoratul Județean de Poliție;
- Poliția de Frontieră;
- Inspectoratul Județean de Jandarmi Galați;
- Maternitatea „Bună Vestire” Galați;
- Maternitatea „Sf. Anton” Galați;
- Judecătoria Municipiului Galați;
- Instituția Prefectului Județului Galați prin Biroul Județean pentru Romi;
- Agenția Națională pentru Romi.

Societatea civilă romă și neromă colaboratoare

- Partida Romilor „Pro-Europa” - Sucursala Județului Galați;
- Fundația „Familia” Galați;
- Fundația „Inimă de Copil” Galați;
- Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună” București;
- Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii „Romani CRISS” București;

- Centrul Romilor pentru Politici de Sănătate „SASTIPEN” București.

Programe/proiecte/acțiuni derulate

1. „Și ei sunt cetățenii județului Galați” - perioada desfășurării proiectului: 01.2007-01.2008. Scopul proiectului l-a constituit intrarea în legalitate a persoanelor de etnie romă din județul Galați privind actele de identitate/stare civilă/proprietate. Beneficiar direct al grantului: Alianța Romilor din Județul Galați, sprijinită de Serviciul Public Județean de Evidență a Persoanei Galați, Primăria Municipiului Galați prin Centrul de Sprijin Social pentru Romi și Consiliul Județului Galați în calitate de partener cofinanțator. Fondurile au fost obținute în urma accesării liniei de buget RO 2005/017-553.01.01, iar în urma implementării proiectului, s-au realizat un număr de 1200 de cărți de identitate, 800 de certificate de naștere, dintre care 200 cu înregistrări tardive de naștere, și 15 acte de proprietate.

2. „Și ei pot deveni proprietari” - perioada desfășurării proiectului: 01.2007-01.2008. Scopul proiectului - realizarea actelor de proprietate pentru romii din comună Drăgușeni. Beneficiar direct al grantului: Alianța Romilor din Județul Galați, sprijinită de Primăria Comunei Drăgușeni, în calitate de partener cofinanțator. Fondurile au fost obținute în urma accesării liniei de buget RO2005/017-553.01.01. Rezultate obținute: 200 de cărți de identitate și 30 de acte de proprietate.

Prin implementarea celor două proiecte, beneficiarii direcți care au intrat în posesia actelor de identitate/stare civilă/proprietate, dar și familiile acestora au acces la servicii sociale, servicii publice și la piața muncii. Colaborarea și relația dintre instituțiile partenere și instituțiile colaboratoare care oferă servicii publice și sociale, bazate pe interese reciproce și activități comune, au dus la următoarele rezultate: cu sprijinul experților locali pentru romi, al mediatorilor sanitari și școlari voluntari în proiect, au fost înscriși pe listele medicilor de familie aproximativ 500 de persoane, în special copiii care au fost înregistrați tardiv cu nașterile, 200 de copii înscriși în învățământul preșcolar, 100 de persoane înscrise în clase de tip

„a doua șansă”, 160 de elevi consiliați în vederea ocupării locurilor în licee, școli de arte și meserii, facultăți, pe locurile aprobate de MECI pentru elevii romi.

3. „Sănătatea” - un pas spre incluziunea socială a romilor, al cărei obiectiv urmărește îmbunătățirea calității vieții membrilor comunităților de romi din 16 localități-țintă ale județului Galați, prin facilitarea accesului la serviciile medicale calificate și de calitate, la educație sanitară sau asistență socială. Prin implementarea proiectului, se urmărește totodată și stimularea parteneriatelor dintre Autoritatea de Sănătate Publică și reprezentanții locali ai societății civile romi. Proiectul urmărește furnizarea de seminarii avansate tuturor mediatorilor de sănătate de către experții rezultați în urma cursului de formare de formatori în domeniul medierii sanitare și, astfel, îmbunătățirea cunoștințelor mediatorilor sanitari în ceea ce privește educația sanitară, cu o atenție specială pe educația sanitară a copiilor și a femeilor pentru prevenirea bolilor infecțioase, în special a TBC, BTS, HIV/SIDA, prevenirea cancerului mamar și de col uterin la femeile care și-au început viața sexuală de timpuriu, creșterea numărului de persoane de etnie romă informate, îmbunătățirea numărului de vaccinări. Mediatorul sanitar este un actor de încredere între romi și autoritățile locale, care creează un cadru de cooperare între cele două părți; acesta facilitează comunicarea între membrii comunității de romi și personalul medico-sanitar.

4. „Diploma” - o șansă în plus pentru incluziunea socială a romilor, care și-a propus atestarea prin calificare/evaluare a abilităților și competențelor profesionale ale romilor, dobândite în sistem informal, care nu pot fi însă valorizate ca urmare a lipsei documentelor care să ateste dobândirea lor.

În vederea atestării competențelor profesionale, cu scopul real declarat de susținere și facilitare a accesului pe piața muncii al romilor care riscă să fie supuși excluziunii sociale, proiectul vizează acompanierea prin măsuri de informare, consiliere, orientare și pregătire profesională în șase localități, precum și evaluarea a 75 de persoane de etnie romă care activează în domeniul meșteșugurilor tradiționale ori în alte domenii mai puțin tradiționale, calificarea/evaluarea urmând să faciliteze angajarea acestora; din 75 de persoane de etnie romă, 25 vor fi din orașul Galați, iar

restul de 50 din localitățile-țintă din județul Galați - Tecuci, Barcea, Frumușița, Brăhășești, Toflea. Estimativ, vor beneficia de implementarea proiectului minimum 1000 de persoane de etnie romă din localitățile-țintă, însemnând grupul-țintă împreună cu familiile. Activitatea de acompaniament și de evaluare a competențelor profesionale ale beneficiarilor, persoane de etnie romă din Galați, se va desfășura în Galați, prin crearea unui centru de acompaniament pentru romi, iar în localitățile din județ, sub forma unei caravane a evaluării profesionale.

5. „Emiterea actelor de identitate pentru romii din Regiunea Sud-Est”. Perioada desfășurării proiectului: ianuarie 2003-ianuarie 2004. Solicitant, Alianța pentru Unitatea Romilor - Filiala Galați (denumirea veche a Alianței Romilor din Județul Galați), în parteneriat cu Serviciul Județean de Evidență Informatizată a Persoanei Galați - Biroul Evidența Populației. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană, prin programul PHARE. Rezultatul proiectului s-a concretizat prin întocmirea unui număr de 2.499 de cărți de identitate și 1.422 de certificate de naștere. Costul total al proiectului a fost de 55.855 \$, din care 44.162 \$ din grant, reprezentând 79% din costul total al proiectului, restul de 21% din costuri fiind contribuția proprie a aplicantului.

6. „Crearea centrului de consiliere juridică pentru comunitatea romilor din Regiunea Sud-Est”. Perioada desfășurării proiectului: ianuarie 2003-ianuarie 2004 (fonduri PHARE), proiect finalizat cu atingerea tuturor obiectivelor propuse, formând 51 de „mediatori legali”, punte de legătură între comunitățile de romi aparținătoare și instituțiile publice locale. Acești mediatori au sprijinit implementarea proiectului „Emiterea actelor de identitate pentru romii din Regiunea Sud-Est”. Proiectul a fost derulat de Alianța pentru Unitatea Romilor - Filiala Galați (denumirea veche a Alianței Romilor din Județul Galați). Grant: 16.315 \$, reprezentând 90% din costul total al proiectului, restul de 10% din costuri fiind contribuția proprie a aplicantului. Partenerul proiectului a fost Inspectoratul de Poliție al Județului Galați, prin Compartimentul de Prevenire a Criminalității.

7. „Împreună la școală pentru reușita în viață” - 2004-2005. Fondurile au fost obținute pe linia de buget PHARE 2005/017-553.10.01.02 - Acces la educație pentru grupurile dezavantajate. Solicitantul, Inspectoratul Școlar

Județean Galați, a avut parteneri în proiect Consiliul Județului Galați în calitate de cofinanțator și societatea civilă romă, reprezentată de Alianța Romilor din Județul Galați și Asociația Mediatorilor Romi din Tecuci. Obiective: stimularea participării la educație și optimizarea nivelului de pregătire pentru școală a preșcolărilor proveniți din medii defavorizate; extinderea activităților de educație timpurie și transformarea mediului școlar în opt școli din județ (Galați, Pechea, Grivița, Liești, Ivești, Barcea, Tecuci, Frumușița), într-un mediu incluziv, prin aplicarea de politici și practici incluzive și aderarea la o cultură a incluziunii, având ca efect desegregarea și oferirea unei „a doua șanse” la educație persoanelor care provin din grupuri sociale dezavantajate și care nu au frecventat sau au abandonat școala. Grupul-țintă l-au reprezentat elevii de etnie romă aflați în situație de risc, de eșec și abandon școlar. Rezultatele obținute prin implementarea proiectelor: 450 de elevi romi și-au îmbunătățit situația școlară; 130 de persoane rome își vor completa studiile prin clasele de tip „a doua șansă”; cinci mediatori școlari romi angajați; 108 copii cu CES sau cu dificultăți în învățare vor fi integrați în școlile de masă. De remarcat contribuția financiară a consiliilor locale din localitățile de proiect pentru fiecare școală în parte.

8. „Mișcarea pentru evaluarea competențelor profesionale ale romilor” - aprilie 2008-aprilie 2009. Fondurile au fost obținute pe linia de buget PHARE 2006/018-147.04.02 - Coeziune economică și socială - dezvoltarea resurselor umane, proiect implementat de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Galați, în parteneriat cu Alianța Romilor din Județul Galați. În calitate de parteneri cofinanțatori, proiectul are contribuția Primăriei Municipiului Galați și a Provinciei Potenza - Italia. În urma implementării proiectului, 300 de persoane de etnie romă (100 din municipiul Galați și 200 din localitățile județului cu număr mare de populație romă) vor primi atestate în urma evaluării competențelor profesionale în meserii dobândite în sistem informal și, implicit, susținerea acestora în inserția pe piața muncii.

9. „Reabilitarea străzilor Școlii și Mercur pentru accesul în comunitatea romă din orașul Tg. Bujor, județul Galați” - 2008-2009. Obiectivele specifice sunt reabilitarea străzilor Școlii și Mercur pentru accesul în

comunitatea romă din orașul Tg. Bujor, îmbunătățirea nivelului de calificare profesională a opt cetățeni de etnie romă și încurajarea participării active a acestora în domeniul micii infrastructuri. Solicitant Consiliul Local Tg. Bujor, în parteneriat cu Alianța Romilor din Județul Galați. Fondurile sunt obținute prin PHARE 2006.

10. „Împuternicirea comunităților de romi pentru influențarea și monitorizarea agendelor locale în România” - 2006-2009, proiect implementat de Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună” București, în parteneriat cu MECI, cu finanțare de la Fondul Social Japonez. Județul Galați este parte în proiect prin Alianța Romilor din Județul Galați. Scopul proiectului: mobilizarea și implicarea comunităților locale de romi în procesul consultativ/decizional al administrației publice, care să conducă la introducerea problematicei roma cu proiecții bugetare pe agendele administrației publice locale, inclusiv în bugetul local. Comunitățile din județul Galați beneficiare ale proiectului sunt: Barcea, Buciumeni, Brăhășești, Tg. Bujor. Prin implementarea proiectului, s-a creat o verigă între administrația publică locală și comunitate, prin crearea unor grupuri de inițiativă pentru romi, cu rol de consultanță și decizie la nivelul administrației publice locale. Sprijinite de ONG, grupurile de inițiativă au elaborat câte un proiect local pentru fiecare comunitate, în funcție de problemele identificate, pentru care s-a obținut și HCL. Proiectele locale sunt în faza de implementare.

11. „Centru de informare și consiliere în carieră” - 2004-2005. Scopul și localizarea proiectului: consilierea grupului-țintă, persoane de etnie romă din municipiul Galați, pentru acces la servicii de informare și consiliere în carieră; calificarea unui grup de tineri romi pe meserii căutate pe piața muncii; formarea unui grup de tineri de etnie romă pentru a oferi consiliere în carieră.

Rezultatele proiectului: 200 de tineri de etnie romă au fost consiliați pentru acces la servicii de informare și consiliere în carieră; 50 de tineri romi au fost calificați în diverse meserii în construcții, meserii cerute pe piața muncii; 20 de tineri au fost formați pentru consiliere în carieră. În plus, organizația a depus eforturi pentru angajarea a peste 50% dintre cei calificați. Alianța Romilor din Județul Galați a fost beneficiarul grantului,

fiind sprijinită de BJR și Consiliul Județului Galați în calitate de cofinanțator. Finanțator: Fondul Român de Dezvoltare Socială.

12. „Centru de arte și meserii tradiționale rome” - 2003-2004. Scopul și localizarea proiectului: realizarea unui atelier meșteșugăresc cu produse tradiționale rome; satisfacerea nevoilor culturale ale consumatorilor de arte și meserii tradiționale rome, prin realizarea unei expoziții permanente cu vânzare de produse obținute în atelierul meșteșugăresc.

Rezultatele proiectului: înființarea Centrului de Arte și Meserii Tradiționale Rome, ce a vizat îmbunătățirea condițiilor de viață a peste 150 de meșteri populari din județul Galați. Alianța Romilor din Județul Galați a fost beneficiarul grantului, fiind sprijinită de partenerii: Consiliul Județului Galați, cofinanțator, și Camera de Comerț și Industrie Galați, prin Fundația pentru Întreprinderile Private Mici și Mijlocii Galați. Finanțatorul proiectului: Fondul Român de Dezvoltare Socială.

13. EURROM - 2003-2004, proiect finanțat în cadrul programului PHARE 2002 - Accesul la educație pentru grupurile dezavantajate, cu focalizare pe romi. Costul total al proiectului - 555.000 euro. În acest proiect, solicitant este Inspectoratul Școlar Județean Galați, iar parteneri Alianța Romilor din Județul Galați și Consiliul Județului Galați, în calitate de cofinanțator. Prin implementarea proiectului, au fost asistați copii de etnie romă pentru absolvirea învățământului obligatoriu, s-au prevenit abandonul și eșecul școlar, au fost reabilitate, igienizate și dotate școli din județul Galați: Tecuci, Târgu Bujor, Buciumeni, Ivești, în care populația școlară este preponderent de etnie romă, s-au format clase „a doua șansă”. Consiliul Județean Galați a susținut activitățile proiectului și după terminarea finanțării, prin plata salariilor a cinci mediatori școlari. Prin implementarea proiectului, s-a urmărit îmbunătățirea situației socioeconomice a copiilor romi și a familiilor acestora din județul Galați, prin implementarea unui sistem de dobândire a unor competențe profesionale din mai multe domenii, astfel încât, la sfârșitul absolvirii unui ciclu de școlarizare - gimnaziu, școală profesională sau liceu - să poată practica mai multe meserii în vederea îmbunătățirii situației socioeconomice a tinerilor de etnie romă și a familiilor lor într-o zonă defavorizată din punct de vedere economic.

14. „Centru de Sprijin Social pentru Romi” - 2005 și în prezent. Funcționează în Municipiul Galați. Centrul a fost înființat prin Programul Națiunilor Unite de Dezvoltare (90.000 \$) și Consiliul Local Galați, cofinanțator (15.000 \$). În 2007, centrul a fost atribuit cu titlu de folosință gratuită Alianței Romilor din Județul Galați, unde își desfășoară activitățile toate structurile romilor din județ, inclusiv un punct de lucru al Biroului Județean pentru Romi - Instituția Prefectului Județului Galați. Beneficiarii centrului sunt persoane de etnie romă sau din grupuri dezavantajate, care primesc sprijin în relaționarea cu reprezentanți ai unor instituții publice unde pot primi ajutor pe problemele sociale pentru care se adresează centrului: consiliere socială, consiliere juridică, consiliere și mediere profesională, consiliere antreprenorială, consiliere sociomedicală, consiliere socioeducativă.

15. „Mai aproape de școală” - 2005-2006. Solicitant: Consiliul Local Frumușița, partener Alianța Romilor din Județul Galați. Finanțator: Guvernul României, prin Departamentul pentru Relații Interetnice (DRI), și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD). Grup-țintă: 116 copii de etnie romă din clasele I-VIII, cuprinși în sistemul de învățământ obligatoriu, din comuna Frumușița, județul Galați. Beneficiarii proiectului: persoanele de etnie romă angajate pe locurile de muncă nou create pentru implementarea proiectului; ceilalți, copiii majoritari din școală, care vor beneficia de un mediu didactic adecvat derulării procesului educațional; antreprenorul care va realiza lucrările de renovare a școlii; comunitatea locală, prin reabilitarea infrastructurii școlare care va spori eficiența actului educațional. Obiective: dezvoltarea de parteneriate durabile între administrația publică locală și organizații neguvernamentale române, în vederea facilitării participării active a comunităților de romi la viața economică, socială, culturală și politică românească; facilitarea accesului la educație al copiilor de etnie romă; îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunității de etnie romă, prin angajarea forței de muncă române; îmbunătățirea infrastructurii școlare din comuna Frumușița, prin renovarea generală a școlii din localitate. Bugetul total al proiectului este de 3.313.654.240 lei, din care contribuția finanțatorului este de 2.982.288.816 lei.

În prezent, Alianța Romilor din Județul Galați derulează, în calitate de solicitant, proiectul „Locuri de muncă - investiție în oameni!” (ID 76639) din Fondul Social European prin Programul operațional sectorial Dezvoltarea resurselor umane 2007-2013; axa prioritară 5 „Promovarea măsurilor active de ocupare”, domeniul major de intervenție 5.1 „Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare”. Activități: proiectul își propune să producă efecte pozitive pe termen lung în direcția dezvoltării durabile a zonei și, în special, pentru creșterea calității vieții beneficiarilor. Prin obiectivele propuse, proiectul este relevant față de Strategia europeană de ocupare, cu prevederile revizuite ale Agendei de la Lisabona și ale cadrului strategic național de referință 2007-2013, care vizează (re)integrarea în câmpul muncii pentru grupurile vulnerabile, fiind vizată creșterea capacității de ocupare a grupului-țintă - 1.800 de persoane inactive și 200 de șomeri de lungă durată. Vor fi analizate, în cadrul unui studiu, pe de o parte, oportunitățile zonei vizate în ceea ce privește ocuparea, iar pe de altă parte, modul concret în care se poate răspunde nevoilor persoanelor din grupul-țintă. Acest obiectiv sprijină demersul de a stabili un plan de acțiune ce transcende perioada proiectului; pentru a asigura o dezvoltare durabilă, măsurile identificate vor sprijini accesul grupului-țintă pe piața muncii. Rezultate: în perioada ianuarie-decembrie 2011, s-au obținut următoarele rezultate, conform cu documentele care se regăsesc în arhiva anului 2011:

- 322 de persoane sprijinite în procesul de dobândire a actelor de identitate (CI/CIP), în condițiile în care solicitanții nu aveau certificate de naștere sau un domiciliu stabil;
- 138 de persoane au intrat în posesia certificatelor de naștere, din care 51 prin înregistrare tardivă a nașterilor;
- 231 de persoane care nu se încadrau în criteriile legislative actuale din diverse motive obiective (lipsa identității/lipsa unui domiciliu stabil) au fost înscrise, cu sprijinul mediatorilor sanitaro-romeni, pe listele unui medic de familie, după ce, în prealabil, le-au fost rezolvate problemele legate de obținerea actelor de identitate/stare civilă/proprietate;
- 151 de elevi înscriși în programe „after school”;

- 72 de intermediari la AJOFM Galați;
- 56 de elevi sprijiniți să participe în tabere gratuite;
- 40 de persoane formate în meserii din domeniul construcțiilor, prin proiectul „Acces pe piața muncii - o șansă pentru tine”, proiect derulat de Partida Romilor „Pro-Europa” București;
- 85 de persoane calificate în meseria de finisori în construcții, manichiură-pedichiură, coafor, lucrător în comerț, prin proiectul „Împreună pe piața muncii”, proiect implementat de Agenția Națională pentru Romi;
- 47 de elevi înscriși pe locurile alocate minorității rome în licee și facultăți, sprijiniți în întocmirea și depunerea dosarelor pentru bursă de studii „Soros”;
- 133 de elevi absolvenți de școală gimnazială, sprijiniți la întocmirea dosarelor și înscrierea la liceu; s-au eliberat același număr de adeverințe de apartenență la etnia romilor;
- 18 tineri absolvenți de liceu, sprijiniți la întocmirea dosarelor și înscrierea la facultate; s-au eliberat același număr de adeverințe de apartenență la etnia romilor;
- 122 de tineri sprijiniți pentru înscrierea în programul de recuperare școlară „a doua șansă”;
- 726 de copii neînscrisi la medicul de familie, vaccinați împotriva rujeolei în cadrul unei campanii de vaccinare inițiate de SANEPID Galați, cu sprijinul mediatorilor sanitare;
- 54 de familii compuse din persoane vârstnice, sprijinite să obțină pachete cu alimente din partea Primăriei Municipiului Galați, cu ocazia sărbătorilor de Paști și de Crăciun;
- 191 de familii sprijinite în relația cu Societatea Națională de Cruce Roșie să obțină ajutoare;
- 195 de adeverințe de apartenență la etnia romilor, eliberate pentru același număr de elevi și studenți romi, pentru a beneficia de burse de studii oferite de Fundația „Toflea”;

- 23 de persoane sprijinite să-și întocmească dosarele pentru indemnizația de deportat și alte 15 persoane sprijinite să-și întocmească dosarul pentru indemnizația de urmaș, conform Legii nr. 189/2000, dosare înregistrate la Casa Județeană de Pensii Galați;
- trei persoane au primit consiliere și sprijin pentru continuarea studiilor, în urma absolvirii semestrului I, clasa a X-a, în Penitenciarul de Minori și Tineri Tichilești;
- două eleve ce nu au luat examenul de bacalaureat, sprijinite să li se asigure școlarizare gratuită în cadrul Școlii Postliceale Sanitare „Carol Davila” Galați.

Alte activități:

- a organizat o întâlnire de lucru cu resursele umane de etnie romă angajate în structurile administrațiilor publice locale și reprezentanți din structurile MAI (19 ianuarie 2011);
- a sprijinit ISJ Galați în organizarea a două întâlniri cu elevii de etnie romă din clasele a XII-a din liceele din Galați și Tecuci, în vederea consilierii și orientării profesionale a acestora, a promovării măsurilor active existente pentru ei (aplicația pe bursă „Soros”, locurile obținute la facultățile din cadrul Universității „Dunărea de Jos” Galați pentru anul universitar 2011-2012 și mediatizarea facilităților oferite prin proiectele implementate la nivelul comunităților de romi (20 și 21 ianuarie 2011);
- a organizat, împreună cu Centrul Cultural „Dunărea de Jos” Galați, o întâlnire cu supraviețuitorii romi și evrei ai Holocaustului, prilejuită de „Ziua Internațională a Comemorării Victimelor Holocaustului” (27 ianuarie 2011);
- a sprijinit structurile locale române în organizarea unui eveniment cultural prilejuit de sărbătorirea a 155 de ani de la dezrobirea romilor, desfășurat în Sala Teatrului Dramatic „Fani Tardini” (21 februarie 2011);
- a sprijinit ISJ Galați în organizarea Olimpiadei de limba și istoria romilor - faza județeană, ce s-a desfășurat în localitatea Buciumeni, județul Galați (26 martie 2011);

- la invitația Consiliului Județului Galați, a participat la ședința Consiliului Euroregiunii „Dunărea de Jos” (30 martie 2011);
- la invitația Agenției Naționale pentru Romi, a participat la întâlnirea desfășurată în cadrul activității 2 a proiectului „Școala - o șansă pentru fiecare” (5 aprilie 2011);
- în parteneriat cu Centrul Cultural „Dunărea de Jos” Galați, a organizat o manifestare culturală, ce a reunit trei momente importante din viața comunității rome: Ziua Alfabetului Rom (7 aprilie), Ziua Internațională a Romilor (8 aprilie), Ziua Actorului Rom (16 aprilie), care s-a desfășurat la sediul Centrului Cultural, în data de 15 aprilie 2011;
- a sprijinit Centrul Romilor pentru Politici de Sănătate în realizarea interviurilor de selecție a candidaților pentru personalul centrelor comunitare de resurse, înființate în localitățile Frumușița și Ivești (22 iunie 2011);
- a sprijinit ISJ Galați în organizarea ședinței publice de repartizare a 137 de elevi romi în liceele din Galați și Tecuci (4 iulie 2011);
- a primit sprijin de la coordonatorul și voluntarii Centrului de Sprijin Social pentru Romi în organizarea unei întâlniri cu candidații de etnie romă pentru înscrierea la facultate, ce a avut drept scop cunoașterea candidaților și avizarea adeverințelor de apartenență la etnia romilor (15 iulie 2010);
- a sprijinit Consiliul Județului Galați și Centrul Cultural „Dunărea de Jos” Galați în desfășurarea Festivalului interetnic, minoritatea romă fiind prezentă la toate secțiunile Festivalului (11-14 august 2011);
- a organizat o întâlnire cu experții locali pentru problemele romilor, în care s-au discutat aspecte legate de recensământul populației și al locuințelor din octombrie 2011 (12 septembrie 2011);
- a sprijinit Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Galați în organizarea „Bursei locurilor de muncă”, prin promovarea și mobilizarea persoanelor de etnie romă în căutarea unui loc de muncă (23 septembrie 2011);

- a organizat în comunitățile tradiționale trei campanii locale de informare cu privire la infracțiunea comisă în cazul căsătoriilor între minori (august 2011).
- este prezentă la întâlnirile lunare organizate de Consiliul Județului Galați cu reprezentanții minorităților naționale din județ, oferind sprijin în organizarea activităților educativ-culturale prilejuite cu ocazia anumitor sărbători din viața minorităților naționale (prima joi din luna în curs);
- a sprijinit organizarea a patru întâlniri de lucru ale grupului de lucru mixt județean pentru romi;
- a organizat „Ziua Minorităților Naționale” din România în municipiul Tecuci (16.12.2011).

Informații de contact:

Alianța Romilor din Județul Galați

Adresa: str. 1 Decembrie 1918, nr. 25, loc. Galați, jud. Galați

Tel.: 0236/411449, fax: 0236/420047

Persoana de contact: Gotu Viorica (președinte)

E-mail: aliantaromilor@yahoo.com

2.2.7. Fundația „Împreună”

Istoricul și prezentarea organizației

Fundația „Împreună” a fost înființată în anul 1998, având ca misiune îmbunătățirea calității vieții membrilor comunității aflați în dificultate, cu risc de marginalizare și excluziune socială. Domeniul principal de activitate al organizației este reprezentat de furnizarea serviciilor sociale pentru grupuri vulnerabile, acordate în cadrul complexului de servicii Centrul de Zi „Împreună”, care cuprinde: centrul de zi pentru copii aflați în dificultate, centrul de consiliere și sprijin pentru părinți, clubul seniorilor, biroul de informare și consiliere pentru persoane defavorizate, clubul intergenerațional de informatică, atelierul lucrativ și activitățile generatoare de venit.

Programele/proiectele/acțiunile derulate

1. Centrul de Zi „Împreună” pentru copii aflați în dificultate

Obiective:

- prevenirea abandonului școlar/familial în rândul a 50 de copii proveniți din familii defavorizate din municipiul Galați;
- îmbunătățirea rezultatelor școlare și formarea unei culturi generale solide;
- formarea și dezvoltarea abilităților sociale și de viață independentă;
- dezvoltarea abilităților parentale și creșterea stimei de sine în cadrul familiilor celor 50 de copii defavorizați;
- reducerea fenomenului de marginalizare socială a familiilor aflate în dificultate.

2. Clubul seniorilor

Obiective:

- reducerea fenomenului de izolare socială a vârstnicilor aflați în dificultate (25 de beneficiari);
- optimizarea emoțională și prevenirea depresiei;
- creșterea gradului de informare și facilitarea accesului la servicii specifice, în vederea desfășurării unei vieți normale;
- prevenirea abandonului familial și reducerea numărului de persoane în vârstă care solicită instituționalizarea.

3. Biroul de informare pentru persoane defavorizate (persoane cu dizabilități, tineri proveniți din centrele de plasament, bătrâni, femei, șomeri, alte persoane dezavantajate).

Parteneriate active

- Consiliul Județean Galați - spațiu dat în folosință gratuită;
- Consiliul Local/Primăria Galați - subvenție pentru programele sociale;

- Primăria Galați/DAPL/SPAS - consultări permanente în ceea ce privește cazurile sociale din comunitate și soluțiile identificate pentru sprijinirea acestora;
- Fundația „Principesa Margareta a României” a finanțat mai multe proiecte derulate de Fundația „Împreună”, printre care și un plan de afaceri pentru înființarea serviciului de decorațiuni pentru evenimente;
- DGASPC Galați;
- AJPS Galați;
- licee, colegii, școli gimnaziale;
- alte ONG-uri.

Capacitatea de diseminare a informațiilor

- publicație proprie: Revista „Împreună”;
- website: www.fundatiaimpreuna.ro.

Serviciile adresate grupurilor vulnerabile de către organizație, în special cele acordate femeilor și grupurilor roma

1. Centrul de zi „Împreună” pentru copii aflați în dificultate

Servicii:

- educare (pregătirea temelor școlare, activități instructiv-educative, club de informatică);
- servirea mesei de prânz;
- dezvoltarea abilităților sociale și de viață independentă;
- informare și consiliere socială;
- evaluare și consiliere psihologică;
- socializare și petrecerea timpului liber.

2. Clubul seniorilor

Servicii:

- informare și consiliere socială;

- evaluare și consiliere psihologică;
- socializare și petrecerea timpului liber;
- terapie ocupațională - atelier meșteșugăresc.

3. Biroul de informare pentru persoane defavorizate

Servicii:

- oferirea de informații pe teme specifice asistenței sociale, în funcție de nevoile identificate, oferirea de informații cu privire la locurile de muncă vacante, calificările necesare, reorientarea spre alte servicii din comunitate;
- consiliere suportivă: oferirea de suport emoțional, apreciativ și susținere materială în funcție de fondurile organizației;
- alte activități: sprijin la întocmirea dosarelor pentru obținerea venitului minim garantat sau alte drepturi prevăzute de lege, realizarea unor copii xerox, înscrierea la medicul de familie, identificarea unui loc de muncă, demersuri telefonice pentru programarea la medici de specialitate din alte localități, reorientarea spre alte servicii din comunitate.

Activitățile aducătoare de venituri desfășurate de către organizație

Activitățile generatoare de venit au fost organizate cu scopul de a atrage venituri din alte surse decât finanțările nerambursabile și subvențiile de la bugetul de stat sau local. Sumele obținute din aceste activități se folosesc exclusiv la susținerea proiectelor sociale derulate de fundație. Astfel, atelierul lucrativ a luat ființă în anul 2006 și a fost dotat cu mașini de cusut donate de persoane fizice. Apoi s-a încheiat un protocol de colaborare cu o fabrică de mobilă care a pus la dispoziție, în mod gratuit, resturi textile și din piele ecologică, vatelină. Din surse proprii s-au achiziționat ace, ață, fermoare, mărgele, foarfece, rigle, masă și fier de calcat etc. Produsele realizate în cadrul atelierului, în principal perne decorative și podoabe, au fost vândute la diferite târguri și expoziții cu vânzare, unele dintre acestea fiind cu taxă de participare. În cadrul unor proiecte derulate, s-au achiziționat prese și matrițe decorative, cu ajutorul cărora se obțin diferite

forme din care se realizează felicitări, mărțișoare, tablouri și alte obiecte decorative. De asemenea, în cadrul atelierului, se realizează obiecte din sticlă pictate manual, articole croșetate și împletituri.

Inițiative din domeniul economiei sociale implementate de către organizație

Organizator de evenimente:

- închiriere de sală pentru evenimente (mese festive, petreceri, întâlniri) - din 2007;
- serviciile de decorațiuni interioare pentru evenimente speciale au fost inițiate în luna decembrie 2008, pe baza unui plan de afacere finanțat de Fundația „Principesa Margareta a României”;
- organizare de petreceri pentru seniori - din 2011.

Informații de contact

Fundația „Împreună”

Adresa: str. Aviatorilor, nr. 1, bl. U10, sc. 1, ap. 1, parter, loc. Galați, jud. Galați

Centrul de Zi „Împreună” - complex de servicii sociale

Adresa: str. 1 Decembrie 1918, nr. 25 (în incinta Colegiului Tehnic „Aurel Vlaicu”), loc. Galați, jud. Galați

Tel.: 0236 312212, fax: 0336 814603

Reprezentant legal: Strat Elena-Daniela / persoană de contact

E-mail: fundatiaimpreuna@yahoo.com

Website: www.fundatiaimpreuna.ro

2.2.8. Alianța pentru Unitatea Rromilor, Filiala Brăila (AURr)

Istoricul și prezentarea organizației

Alianța pentru Unitatea Rromilor (AURr) este o organizație apolitică ce reunește în rândurile sale cetățeni români (în principal etnici romi),

capabili să stabilească și să evidențieze prioritățile în ceea ce privește măsurile necesare promovării social-economice a etniei romilor, precum și căile și mijloacele legale de realizare a acestora.

Alianța pentru Unitatea Rromilor, Filiala Brăila a fost înființată în anul 2001 și, până în prezent, a desfășurat o serie de activități menite să vină în sprijinul etniei rome din județul Brăila.

Misiunea organizației este de a contribui la ameliorarea decalajelor existente între populația de etnie romă și cea majoritară, precum și la realizarea egalității depline a romilor cu celelalte populații care trăiesc pe teritoriul statului român.

Militează pentru ca etnicii romi să beneficieze de toate drepturile lor de cetățeni, fără nicio discriminare în raport cu celelalte etnii sau minorități existente pe teritoriul statului român, pentru respectarea și promovarea multiculturalității, pentru integrarea culturii romilor în circuitul de valori din România și din lume.

Își propune implementarea de proiecte pentru minoritatea romă privind:

- promovarea și sprijinirea educației la toate nivelurile;
- acordarea de asistență juridică;
- sprijin familiilor cu mulți copii aflate în situații deosebite;
- dezvoltarea unei rețele de educație sanitară;
- înscrierea etnicilor romi la cursuri de alfabetizare;
- revigorarea meseriilor tradiționale.

Programele/proiectele/acțiunile derulate

Din anul 2001 și până în prezent, AURr Brăila a participat la implementarea de proiecte atât ca solicitant, cât și ca partener. Dintre proiectele implementate, amintim:

- „Un pas spre viitor” - finanțat din fonduri PHARE în valoare de 20.000 euro, a vizat creșterea accesului copiilor romi la învățământul liceal. Solicitantul acestui proiect a fost AURr Brăila, având ca partener Consiliul Local Municipal Brăila.

- „Împreună” - film documentar, ce a fost realizat printr-un proiect finanțat de Ambasada Statelor Unite, în valoare de 10.000 dolari. Proiectul a vizat creșterea gradului de toleranță între copii, prin cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor populației minoritare. Filmul a fost distribuit în școli și la Casa Corpului Didactic, ca material didactic.
- „Raporturi de egalitate” - derulat de Prefectura Județului Brăila, în parteneriat cu AURr Brăila, a fost finanțat din fonduri PHARE. Valoarea proiectului a fost de 45.000 euro. Obiectivul principal al proiectului a fost calificarea a 30 de lucrători comunitari și angajarea acestora în cadrul primăriilor locale. O mare parte dintre acești lucrători comunitari au fost angajați în cadrul primăriilor partenere și sunt ceea ce astăzi numim experți pentru problemele romilor.
- „Roata” - proiectul a fost finanțat din fonduri PHARE și a avut o valoare de 47.000 euro. Proiectul a vizat creșterea accesului populației de etnie romă pe piața muncii. În cadrul proiectului au fost calificați 42 de romi în meseria de zidar, zugrav, confecționar și mediator social.
- „Igiena este prietena mea, sănătatea este fericirea mea”, proiect finanțat din fonduri PHARE. Scopul proiectului a fost îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate, cu accent pe participarea activă a membrilor comunităților de romi. Proiectul a urmărit stimularea dezvoltării de abordări comprehensive pentru îmbunătățirea stării de sănătate a romilor, cu accent pe participarea activă a membrilor comunităților de romi.
- „Sastipe Romanghe” - măsurile vizate în cadrul acestui proiect au vizat accesul la servicii de sănătate prin activități de conștientizare, mediere, asistență medicală și planning familial, organizarea de campanii de vaccinare, formarea de mediatori sanitari din rândul comunității rome, amenajarea, dotarea și funcționarea unui cabinet sociomedical cu abordare multidisciplinară a problemelor de sănătate ale romilor din comunitate și a factorilor care au efecte asupra sănătății lor.

- „Atitudine și implicare pentru romii din Brăila” - proiectul a urmărit îmbunătățirea gradului de colaborare între comunitățile de romi din Colonia Km 10 Brăila, Valea Cânepii, Șuțești și Chișcani și autoritățile locale. A fost creat câte un grup de sprijin în fiecare comunitate care, la rândul lui, a elaborat câte un plan de acțiune.
- „Second step” - proiect finanțat de Roma Education Fund. Scopul proiectului a fost creșterea nivelului educațional al copiilor romi și a gradului de implicare a părinților în procesul educațional din comunitățile Catanga, Valea Cânepii, Lanurile și Viziru. Toate activitățile au avut la bază stimularea copiilor romi de a participa activ la procesul educațional, prin prezentarea unor modele romen: profesor, inginer, doctor, om de afaceri, meseriaș, sportiv. S-a avut în vedere prezentarea, în orele de dirigenție sau educație civică, a unui model de succes care și-a prezentat realizările.
- „Centre de consiliere și mediere profesională pentru persoanele de etnie romă” - proiectul a fost implementat în parteneriat de Centrul Romilor „Amare Rromentza”, Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă, Confederația Națională Cartel ALFA, Serviciul de Formare-Integrare Profesională APEL și Alianța pentru Unitatea Romilor Brăila, în perioada 15 decembrie 2008-15 decembrie 2010, cu o valoare de 2.501.464 lei. Proiectul a fost finanțat de către Uniunea Europeană prin Programul operațional sectorial Dezvoltarea resurselor umane 2007-2013 și și-a propus să dezvolte o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă, prin promovarea serviciilor specializate de informare și consiliere, respectiv furnizarea programelor de formare pentru dezvoltarea competențelor de bază și mediere profesională. Obiectivul general al proiectului a fost dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și incluzive, prin promovarea serviciilor specializate de informare, consiliere, furnizare a programelor de formare pentru dezvoltarea competențelor de bază și mediere profesională.

Parteneriate active

În desfășurarea activităților sale, Alianța pentru Unitatea Romilor, Filiala Brăila a dezvoltat o politică a parteneriatelor la nivel local, județean

și regional, în scopul elaborării de proiecte și desfășurării de acțiuni care să ajute la îmbunătățirea situației romilor din județul Brăila, ca și din județele partenere. Alături de autorități locale, județene, ONG-uri, AURr a elaborat și implementat proiecte la nivel local, județean, regional, pe domenii specifice, precum: educație, sănătate, ocupare, locuire, participare civică etc.

Dintre instituțiile cu care organizația a colaborat de-a lungul timpului și alături de care a avut rezultate, menționăm:

- Instituția Prefectului Județului Brăila;
- Primăria Municipiului Brăila;
- Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă;
- Inspectoratul Teritorial de Muncă;
- Serviciul Public Comunitar Județean de Evidență a Persoanei;
- Asociația Centrul Romilor „Amare Rromentza”;
- Centrul de Pregătire Profesională și Ocupare a Forței de Muncă Expert;
- Primăria Orașului Ianca;
- Primăria Orașului Făurei;
- Primăria Comunei Șuțești;
- Primăria Comunei Viziru;
- Primăria Comunei Bărăganu;
- Primăria Comunei Râmnicelu;
- Primăria Comunei Movila Miresii;
- Primăria Comunei Roșiori;
- Primăria Comunei Galbenu;
- Primăria Comunei Vișani.

Datorită implicării și responsabilității cu care membrii organizației s-au implicat în aplicarea politicilor pentru romi, organizația este membră în grupul de lucru mixt ce funcționează în cadrul Instituției Prefectului Județului Brăila, ca și în grupul local de lucru ce funcționează în cadrul Primăriei Municipiului Brăila.

Începând din anul 2011, organizația este membră în grupul de lucru subregional pentru pregătirea documentelor programatice privind dezvoltarea regională în perioada 2014-2020. Prin participarea la lucrările acestor grupuri de lucru, organizația dorește să aducă pe agenda de lucru a fiecărei instituții implicate în implementarea HG nr. 1221/2011 problemele comunităților de romi din județul Brăila, în scopul găsirii de soluții împreună la masa de lucru, responsabilizând instituțiile, schimbând situațiile în care reprezentanții instituțiilor participau la o ședință fără nicio implicație.

Capacitatea de diseminare a informațiilor

Organizația a practicat un mod de diseminare a informațiilor printr-o interacțiune directă cu beneficiarii, prin discuții față în față, datorită, pe de o parte, activității în domeniul ocupării prin oferirea de servicii de informare, consiliere și mediere a muncii pe piața internă, pe de altă parte, datorită proiectelor implementate, al căror grup-țintă sunt persoanele de etnie romă. Ca rezultat a două proiecte - „Împreună” și „Second Step” - au fost elaborate un film documentar și o broșură cu modele pozitive, ambele fiind distribuite în școli și licee, ca materiale didactice.

Serviciile adresate grupurilor vulnerabile de către organizație, în special cele acordate femeilor și grupurilor roma

Din 2001 și până în prezent, organizația a venit în sprijinul membrilor comunității de romi cu servicii variate, în funcție de problematica existentă în comunitatea respectivă la acel moment.

Chiar la începutul activității - anul 2001 - o mare problemă era lipsa unei persoane la nivel local care să fie interfață între autoritățile publice și comunitate, care să identifice problemele romilor și să le facă cunoscute autorităților. Pentru a veni în întâmpinarea acestei nevoi, organizația, împreună cu Instituția Prefectului Județului Brăila, a elaborat și implementat primul proiect în care au fost calificate în ocupația de lucrător comunitar un număr de 30 de persoane de etnie romă, dintre care 25 de persoane din județul Brăila și cinci persoane din județele din Regiunea Sud-Est.

În acest fel, în domeniul:

- administrație publică și dezvoltare comunitară, comunicare și participare civică, a fost creată o rețea la nivel județean în vederea inițierii și consolidării parteneriatelor, elaborării de proiecte ce au ca scop îmbunătățirea situației romilor;
- sănătate: din anul 2002, organizația deține un spațiu în cadrul Policlinicii nr. 3, spațiu amenajat de membrii organizației, în care medicul specialist Maarouf Mohamad acordă servicii medicale gratuite persoanelor defavorizate (romi etc.) neasigurate medical. Organizația sprijină mediatorii sanitari în serviciile acordate membrilor comunității de romi, prin organizarea de deplasări, întâlniri publice pentru promovarea activităților pe care mediatorii le desfășoară în comunitate;
- educație, cultură, culte: o prioritate a organizației a constituit-o educația la toate nivelurile, atât educația copiilor, cât și a adulților. Prin proiectul „Un pas spre viitor”, s-a urmărit creșterea accesului copiilor romi la învățământul liceal. În acest sens, elevii romi au primit meditații gratuite la principalele materii de studiu. Ca bonus pentru rezultatele obținute, elevii primeau timp de joacă și, totodată, lecții de PC, în cadrul centrului nou creat tocmai pentru aceștia. Și acum centrul și-a păstrat specificul, elevii de etnie romă venind pentru pregătirea temelor, o informație de pe internet etc. Trei ani mai târziu, s-a implementat proiectul „Second Step”, de această dată, beneficiari fiind și elevi din afara școlilor din municipiul Brăila. O atenție deosebită s-a acordat elevilor înscriși la școlile în care, în ultimii doi ani, niciun elev de etnie romă nu a promovat examenul de capacitate și, în consecință, niciun elev de etnie romă nu s-a înscris la liceu sau la școala de arte și meserii;
- unul dintre obiectivele organizației este crearea unei elite rome: în vederea realizării acestui obiectiv, în fiecare an sau ori de câte ori este nevoie, se organizează întâlniri cu studenții și potențialii studenți romi pentru informarea acestora despre bursele acordate de Open Society Budapesta sau de alte organizații. Aceștia sunt sprijiniți în întocmirea aplicațiilor și transmiterea acestora în timp util;
- în fiecare an, se organizează „Ziua Internațională a Romilor”, „Ziua Holocaustului” etc. În afară de acestea, organizația este

prezentă la toate activitățile culturale organizate de partenerii locali și județeni;

- ocupare: din anul 2007, organizația a primit acreditare în vederea acordării de servicii de informare, consiliere și mediere a muncii pe piața internă. De la acea dată, organizația este partener activ, alături de autoritățile locale și alte organizații, în ceea ce privește acordarea de servicii din domeniul ocupării, atât pentru persoanele de etnie romă din județul Brăila, cât și pentru celelalte categorii vulnerabile;
- locuire: o preocupare a organizației a reprezentat-o punerea în legalitate a persoanelor de etnie romă care și-au construit case pe domeniul public privat fără acte de construcție. În perioada 2008-2009, în cadrul proiectului „Ai acte, ai identitate, ai drepturi”, au beneficiat de acte de identitate și de stare civilă peste 500 de persoane, iar alte 70 de familii au fost puse în legalitate, obținând proprietatea asupra locuinței. În momentul de față, se fac demersuri pe lângă municipalitate pentru stoparea fenomenului de construire ilegală, introducerea locuințelor existente în PUZ și continuarea procesului de punere în legalitate atât asupra locuințelor, cât și asupra terenurilor.

Inițiative din domeniul economiei sociale implementate de către organizație

Știind că economia socială este modul de rezolvare a unei mari probleme cu care se confruntă marea majoritate a persoanelor de etnie romă, sărăcia, organizația a depus spre finanțare șase proiecte în cadrul axei prioritare 6, domeniul major de intervenție 1. Prin aceste proiecte se vor crea întreprinderi sociale, iar activitățile desfășurate în cadrul acestor proiecte vor fi activități cunoscute de membrii comunității.

Informații de contact

Alianța pentru Unitatea Rromilor, Filiala Brăila

Adresa: str. Plevna, nr. 354, loc. Brăila, jud. Brăila

Tel.: 0722558346; 0239623239, fax: 0239623239

Reprezentant legal: Grosu Sandel

E-mail: aurbraila@ymail.com

Website: www.aurromania.ro

2.2.9. Asociația „ONG Sunrise Cobadin”

Istoricul și prezentarea organizației

Asociația „ONG Sunrise Cobadin” a luat naștere din cauza problemelor din comunitate; este o organizație neguvernamentală, umanitară, înființată în anul 2006, cu misiunea de a contribui la îmbunătățirea situației socioeconomice a romilor și a altor persoane defavorizate social.

Asociația și-a început activitatea în luna mai 2007, în scopul:

- promovării și apărării drepturilor persoanelor de etnie romă, al implementării spiritului de ajutor reciproc în cadrul comunității;
- păstrării și afirmării identității etnice, lingvistice și culturale a romilor și al recunoașterii lor ca minoritate etnică, prin stimularea activităților cultural-artistice specifice;
- eradicării prejudecăților și a diferitelor forme de discriminare față de romi;
- creșterii nivelului de cooperare și comunicare cu autoritățile locale și al îmbunătățirii relațiilor sociale și a altor contacte de natură socială dintre romi și neromi;
- dezvoltării cooperării și parteneriatului cu alte instituții publice sau private, interne și internaționale, ce au ca scop principal promovarea romilor și apărarea drepturilor acestora;
- realizării de activități privind inserția și reinserta socială a romilor;
- creșterii nivelului de pregătire și instruire a romilor;
- desfășurării de activități umanitare, în vederea îmbunătățirii traiului populației de etnie romă și al persoanelor defavorizate.

Programele/proiectele/acțiunile derulate

1. „Calificare pentru activități generatoare de venituri”

Scurtă descriere: în colaborare cu Direcția Agricolă Constanța și Primăria Cobadin, s-a organizat un curs de legumicultură pentru 30 de persoane de etnie romă, care au dobândit certificat de legumicultor.

Buget: curs gratuit.

Perioada de implementare: 10.03.2005-15.06.2005.

2. „Cine spală mai bine rufe”

Scurtă descriere: proiectul s-a desfășurat în parteneriat cu Organizația World Vision, în cadrul programului de dezvoltare comunitară derulat în localitate.

Au participat 30 de femei rome care au fost instruite cu privire la importanța igienei și a păstrării curățeniei. A urmat un concurs prin care au demonstrat că și femeile rome păstrează curățenia și, astfel, au fost premiate cu produse igienice toate participantele, primele trei câștigătoare primind premii mai consistente în funcție de locul ocupat.

Buget: 2000 RON.

Perioada de implementare: iunie 2006.

3. „Cum le facem baie la copii”

Scurtă descriere: tot în colaborare cu Organizația World Vision, asociația a desfășurat o altă activitate care s-a numit „Cum le facem baie la copii”. Această activitate s-a desfășurat în două etape, în luni diferite, și de acest proiect au beneficiat 20 de copii cu vârste cuprinse între 0 și 2 ani, participanții primind produse igienice (cădiță de baie, prosoape, săpun etc.).

Buget: 5000 RON.

Perioada de implementare: martie 2008-august 2008.

4. „Cum ne spălăm dinții corect”

Scurtă descriere: tot în cadrul programului de dezvoltare comunitară, s-a derulat acest proiect, beneficiarii săi fiind un număr de 70 de copii care nu și-au periat dinții niciodată. Ei au învățat cum să țină o periuță de dinți în mână. Acești copii au beneficiat de kituri igienice și au primit informații.

Buget: 1500 RON.

Perioada de implementare: 15.04-25.05.2008.

5. Inițiere și sprijin în derularea de cursuri școlare tip „a doua șansă”

Scurtă descriere: asociația a făcut demersuri la Inspectoratul Școlar Constanța și s-a înființat o clasă de “a doua șansă” pentru persoanele care nu au frecventat școala.

Beneficiază de aceste cursuri momentan un număr de 28 de persoane cu vârste cuprinse între 13 ani și 55 de ani. Persoanele care frecventează aceste cursuri sunt de sex masculin. Asociația face demersuri pentru educarea familiilor de romi în sensul egalității de șanse, al egalității la educație.

Asociația a găsit sponsori pentru cumpărarea rechizitelor pentru persoanele ce frecventează cursurile de a doua șansă.

Buget: 645,78 RON.

Perioada de implementare: 11.02.2008-15.06.2008; 01.10.2008-15.06.2009 și în continuare.

6. Servicii de consultanță și sprijin oferite familiilor de etnie turco-romă

Scurtă descriere: membrii asociației acordă consultanță persoanelor de etnie romă și turco-romă în domeniile: juridic, asistență socială, sănătate, identitate etc.

Buget: Serviciile sunt oferite în mod gratuit.

7. Parteneriate încheiate cu primăriile Bărăganu și Lipnița prin programul POSDRU

8. Parteneriat încheiat cu Organizația World Vision

Scurtă descriere: întâlniri periodice cu femeile și fetele de etnie turco-romă, în vederea educării acestora în domeniul sănătății, al igienei corporale, al relației cu instituțiile statului, al prevenirii unor boli cu metode empirice.

Un alt proiect desfășurat cu Organizația World Vision se numește „Haine curate” și are drept scop educarea femeilor/fetelor romi în privința modului corect de a spăla rufe.

Opt copii de etnie romă care sunt înscriși în programul „a doua șansă” au primit haine de la Organizația World Vision.

9. Parteneriat încheiat cu CENTRAS Constanța

Scurtă descriere: parteneriatul este încheiat în cadrul proiectului „Mentoring for Young Roma”, care are ca scop dezvoltarea personală și socioprofesională a tinerilor romi din mediul rural al județului Constanța, prin metoda activităților nonformale realizate în cadrul proiectului, ca alternativă eficientă de integrare socială. Proiectul este finanțat de Comisia Europeană prin programul „Tineret în acțiune” și se desfășoară în perioada 01.12.2011–01.10. 2012.

Serviciile adresate grupurilor vulnerabile, în special cele acordate femeilor și grupurilor roma

Organizația se ocupă de declarări tardive, de încredințare de minori, de redactarea de documente necesare în instanță, de sprijinirea în special a femeilor roma în continuarea investigațiilor medicale la medici specialiști, inclusiv însoțirea acestora la cabinetul medical.

Informații de contact

Asociația „ONG Sunrise Cobadin”

Adresa: str. Șos. Constanței, nr. 2, bl. rb3, sc. a, ap. 5, loc. Cobadin, jud. Constanța

Tel.: 0764310846

Reprezentant legal: Vlaicu Maria

E-mail: vlaicumaria2004@yahoo.com

2.2.10. Fundația „Familia” Galați

Istoricul și prezentarea organizației

Fundația pentru sprijinul familiilor cu mulți copii aflate în dificultate „Familia” Galați este o organizație nonguvernamentală și nonprofit, care a

fost înființată în anul 1997, având ca misiune asigurarea protecției și integrarea socioeconomică a persoanelor aflate în situație de nevoie socială.

Pe parcursul celor cincisprezece ani de activitate, organizația a derulat numeroase proiecte cu finanțare externă și internă, răspunzând problematicii sociale identificate la nivel comunitar și județean.

În anul 2004, Fundația „Familia” a fost recunoscută ca fiind organizație de utilitate publică - conform HG nr. 2076/24.11.2004 și avizată de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei - Agenția Națională pentru Protecția Familiei, cf. certificat nr. 3/14.12.2005.

Programele/proiectele/acțiunile derulate

În prezent, activitatea este structurată pe servicii și activități și se derulează în cadrul mai multor programe sociale. În cadrul acestor programe, funcționează centre care au o maximă importanță pentru rezolvarea problematicii comunității gălățene, și anume:

1. Program de prevenire a abandonului școlar și familial:

- proiect „Centru de zi pentru copii aflați în dificultate”;
- proiect „Centru de reabilitare și reintegrare socială a copilului delinvent”;
- proiect „Educație pentru viață”;
- proiect „Centru comunitar pentru familii aflate în dificultate”;
- proiect „Centru de prevenire, evaluare și consiliere pentru persoanele în risc sau dependente de alcool”;
- proiect „Impact social”;
- proiect „Împreună pentru o viață mai bună”.

2. Program de sprijin al victimelor violenței în familie:

- proiect „Centru comunitar pentru victime ale violenței în familie”;
- proiect „Centru de recuperare pentru victimele violenței domestice”;
- proiect „Mai activ în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie”.

3. Program de recuperare și reintegrare a agresorilor familiari:

- Proiect „Centru de recuperare și reintegrare a agresorilor familiari”;

4. Program de sprijin pentru cetățenii non-UE:

- rețea de centre de informare și consiliere pentru RTT;
- program de educare și integrare pentru resortisanții țărilor terțe din municipiul Galați.

Parteneriate active:

- DGASPC Galați;
- AJPIS Galați;
- AJOFM Galați;
- Inspectoratul Județean de Poliție Galați;
- AIESEC Galați;
- Universitatea „Danubius” Galați;
- Centru de Consultanță și Studii Europene Galați;
- Școala Postliceală Sanitară „Carol Davila” Galați;
- Școala Postliceală Sanitară „Christiana” Galați;
- Inspectoratul Județean Școlar Galați;
- Primăria Municipiului Galați;
- Consiliul Județului Galați;
- Liceul Economic „Virgil Madgearu” Galați;
- Colegiul de Industrie Alimentară „Elena Doamna” Galați;
- Grupul Școlar „Sf. Maria” Galați;
- Grupul Școlar Industrial de Marină Galați;
- Fundația „Împreună” Galați;
- Organizația pentru Copii și Adulți cu Nevoi Speciale „Trebuie” Brăila;

- Asociația Națională Mutuală România-Franța „Louis Pasteur” Dej - Filiala Brăila;
- Organizația Internațională pentru Migrație - Biroul din România.

Serviciile adresate grupurilor vulnerabile de către organizație, în special cele acordate femeilor și grupurilor roma:

- servicii de găzduire pe perioadă determinată prin Centrul de recuperare pentru victimele violenței domestice;
- servicii de asistență și îngrijire asigurate prin Centrul de zi pentru copii aflați în dificultate și Centrul de recuperare pentru victimele violenței domestice;
- servicii de consiliere psihologică prin Centrul de zi pentru copii aflați în dificultate și Centrul de recuperare pentru victimele violenței domestice;
- servicii de consiliere juridică prin Centrul de zi pentru copii aflați în dificultate și Centrul de recuperare pentru victimele violenței domestice;
- servicii de informare și orientare prin Centrul de zi pentru copii aflați în dificultate și Centrul de recuperare pentru victimele violenței domestice;
- servicii de consiliere socială prin Centrul de zi pentru copii aflați în dificultate și Centrul de recuperare pentru victimele violenței domestice;
- servicii de socializare și petrecere a timpului liber prin Centrul de zi pentru copii aflați în dificultate.

Informații de contact

Fundația „Familia” Galați

Adresa: str. Barboși, nr. 6, loc. Galați, jud. Galați

Tel.: 0236477423, fax. 0236477423

Reprezentant legal: Robea Mariana / persoană de contact

E-mail: fundatiaf@yahoo.com

Website: www.fundatiafamilia.lx.ro

2.3. Concluzii

Organizațiile prezentate în paginile anterioare reprezintă exemple demne de urmat în lupta pentru integrarea socioprofesională a persoanelor de etnie romă. Cu obiective diferite, dar asemănătoare, adaptate nevoilor comunităților de romi cărora li se adresează, acestea se aseamănă prin scopul comun, reprezentat de promovarea intereselor și a incluziunii sociale a populației de etnie romă din România. Prin activitățile de diferite dimensiuni, prin parteneriatele pe care le-au creat cu alte organizații publice sau private, naționale sau internaționale, acestea contribuie în mod activ, în diferite proporții, la promovarea incluziunii romilor în comunitățile în care aceștia trăiesc și, în final, în societate.

Conștientizând sau nu acest fapt, toate organizațiile prezentate în capitolul anterior, precum și altele asemenea lor se aliniază paradigmei „de jos în sus”, prin care contribuie în mod activ atât la promovarea incluziunii sociale în contextele cărora li se adresează în manieră directă, cât și la îmbunătățirea politicilor și programelor adresate reducerii excluziunii sociale a romilor la nivel regional, național și internațional. Prin desfășurarea unor acțiuni vizibile, aceste organizații contribuie la creșterea nivelului de conștientizare a necesității de incluziune a populației de etnie romă la nivel macrosocial, atrăgând, în acest mod, alte organizații în lupta pentru această cauză. De asemenea, prin desfășurarea unor activități vizibile la nivelul comunității, al regiunii sau la nivel național, aceste organizații reușesc să schimbe percepția populației majoritare față de populația de etnie romă.

Îmbunătățirea condițiilor de locuire și, în general, ameliorarea calității vieții persoanelor de etnie romă reprezintă un scop principal pentru toate organizațiile preocupate de problematica romilor. Acest scop nu poate fi îndeplinit însă decât prin parcurgerea unor etape intermediare, precum

asigurarea accesului la educație, la sănătate sau la piața muncii etc. Între toate cauzele condițiilor dificile de viață ale romilor, există o relație de interdependență, fiecare element fiind important și esențial, pentru soluționarea căruia sunt făcute eforturi considerabile atât de către instituțiile publice, cât și de către societatea civilă. Dacă politicile și strategiile de la nivel european și național stabilesc un cadru general de acțiune în reducerea excluziunii sociale a romilor, organizațiile neguvernamentale reușesc să găsească soluții punctuale, apropiate fiecărei comunități și fiecărui context în care este nevoie de intervenție în acest sens.

Conștientizând faptul că lipsa educației este un factor determinant major al problemelor cu care se confruntă populația de etnie romă, majoritatea organizațiilor neguvernamentale își îndreaptă o mare parte sau chiar toate eforturile către soluționarea acestei probleme. Acestea dezvoltă și implementează programe prin care promovează accesul la educație al persoanelor de etnie romă de toate vârstele. Totodată, societatea civilă promovează și educația nonformală, aducând în cadrul comunităților de romi, pe diverse căi, informații de bază care există în cadrul populației majoritare încă din timpul socializării primare și care contribuie la reducerea diferențelor de natură culturală.

Strâns legată de problema educației este cea a accesului pe piața muncii. Pentru rezolvarea problemelor de acces la piața forței de muncă, atât instituțiile publice, cât și organizațiile societății civile întreprind diverse acțiuni. Printre cele mai utilizate tipuri de proiecte adresate îmbunătățirii accesului pe piața muncii al populației de etnie romă sunt cele de formare, dar și cele prin care este promovată întoarcerea romilor la obiceiurile și meșteșugurile specifice culturii acestora.

O problemă importantă adresată de către societatea civilă este și aceea a accesului la serviciile de sănătate. În încercarea de a ameliora această deficiență, organizațiile neguvernamentale dezvoltă diverse programe de prevenire a riscului de îmbolnăvire și chiar de asistență a persoanelor de etnie romă în cadrul sistemului sanitar.

Printre practicile adoptate de societatea civilă în efortul de integrare socială a populației de etnie romă, o atenție importantă o au activitățile de promovare a culturii și obiceiurilor specifice romilor. Prin această încercare

de dezvoltare a culturii romilor, se urmărește integrarea acestora prin diversitate, abordare ce are mai mult succes decât încercările de a-i alătura pe aceștia culturii populației majoritare.

Toate aceste practici demonstrează interesul acordat de societatea civilă pentru incluziunea socioeconomică a romilor, integrare benefică atât pentru aceștia, cât și pentru populația majoritară. Faptul că organizațiile neguvernamentale sunt active și întreprind eforturi susținute pe plan local, regional sau național demonstrează că acestea au înțeles importanța acțiunilor adaptate contextului, în detrimentul celor generale, trasate de la nivelul instituțiilor publice centrale. Cu toate acestea, nu poate fi negată importanța politicilor europene sau naționale în reducerea excluziunii socioeconomice a populației de etnie romă, politici care, cu ajutorul feedbackului primit din partea societății civile, printr-o abordare „de jos în sus”, sunt în permanență îmbunătățite și adaptate noilor provocări cu care se confruntă romii în încercarea de a obține un statut egal cu cel al populațiilor majoritare.

SECȚIUNEA A II-A

**FEMEILE EXCLUSE SOCIAL
ȘI ECONOMIA SOCIALĂ**

CAPITOLUL 3

INCLUZIUNEA SOCIALĂ A FEMEILOR EXCLUSE SOCIAL PRIN ECONOMIE SOCIALĂ

„Eradicarea sărăciei pe baza unei creșteri economice susținute, a unei dezvoltări sociale, a protecției mediului și a dreptății sociale necesită implicarea femeilor în dezvoltarea economică și socială, oportunități egale și participarea completă și egală a femeilor și a bărbaților ca agenți și beneficiari ai dezvoltării sustenabile centrate pe individ.”

(Paragraful 16 din Declarația de la Beijing, în cadrul celei de-a 4-a Conferințe Mondiale privind Femeile, septembrie 1995)³¹

3.1. Femeile ca actori-cheie în dezvoltarea locală: politici care afirmă și consolidează participarea activă a acestora la luarea deciziilor și la dezvoltarea comunității

Femeile sunt încă, în mod obișnuit, văzute ca reprezentând valori culturale legate de tradiții, familie și comunitate. Cu toate acestea, această opinie părtinitoare poate să ducă în eroare și ar trebui cel puțin să fie completată (sau revizuită, cu scopul de a cuprinde și alte aspecte/probleme) de către opinia conform căreia femeile reprezintă, de asemenea, *inovarea*,

³¹ Pentru a vizualiza în detaliu Declarația FWCW de la Beijing (care încă mai este relevantă), vă rugăm să accesați: <http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/platform/declar.htm>.

schimbarea și antreprenoriatul, adică valori legate de activitățile care conturează tendințele socioeconomice contemporane. De aceea, ele nu sunt (doar) legate de tradiții din trecut, ci reprezintă și viitorul. De multe ori, femeile sunt metaforic reprezentate și/sau se reprezintă ca fiind „punți” care fac legătura între valorile tradiționale și inovările prezentului, reconciliind astfel vechiul cu noul. Fără participarea activă și completă a femeilor la comunitate și societatea civilă în general, cu greu ar putea fi imaginată o dezvoltare participativă care derivă din colaborare, înțelegere și sprijin reciproc.

Pe scurt, femeile sunt actori indispensabili, pe a căror acțiune se bazează dezvoltarea (și nu doar păstrarea) vieții comunitare. Viața comunității este un proces în continuă schimbare, în care diferite forțe socioeconomice se combină pentru a recontura viața de zi cu zi a indivizilor, având un impact considerabil asupra calității vieții lor.

În cursul istoriei, femeile s-au dovedit a juca un rol crucial în confruntarea, tratarea, negocierea și oferirea de soluții pentru o mare varietate de probleme sociale, unele dintre ele apărând în cazuri de forțe sociale divergente în competiție. Din acest motiv, rolul femeilor de menținători ai păcii³² și mediatorii a fost recunoscut pe scară largă în ultima perioadă. În toată lumea, au fost angajate femei ca mediatorii de pace în perioade conflictuale și ca mediatorii culturali în zone conflictuale (acolo unde există dovada unor relații tensionate între diferite minorități etnice).

În mare, legat de cele menționate mai sus și privind reconceptualizarea rolului femeilor, femeile mediază dezechilibrele, creează noi echilibre și acționează pentru crearea unui mediu viitor stabil și sustenabil de acțiune. Acest lucru se aplică tuturor aspectelor vieții economice, politice și sociale.

Mai mult, faptul că femeile își coordonează propriile acțiuni sub formă de rețele ale femeilor s-a dovedit foarte eficient în difuzarea politicii

³² De exemplu „Rețeaua globală a femeilor care luptă pentru pace”, care „acționează pentru a face legătura între discuțiile și implementarea politicilor și acțiunea pe teren asupra problemelor legate de femei, pace și securitate” așa cum se face referire la: <http://www.gnwp.org/>.

sociale. Rețelele³³, după „natura” lor, adică datorită structurilor particulare, funcționează într-un mod îmbunătățit, care permite inovarea, construirea unui sentiment de apartenență la „comunitate” și cooperare pe termen lung, toate aceste calități fiind foarte mult prețuite de femei.

Datorită sensibilității culturale dobândite cu care sunt „înzestrate” femeile și ca răspuns la nevoia de a lucra prin rețeaua de discriminări vizibile și/sau mascate împotriva lor, femeile nu sunt doar foarte sensibile la cauzele problemelor sociale, ci sunt și motivate în mod sincer și dornice să elaboreze măsuri de politici sociale informate. Acest lucru nu înseamnă că femeile sunt, prin natura lor, mai înclinate spre conștiință emoțională și percepție subtilă față de bărbați. Se sugerează doar faptul că, din cauza structurilor care se suprapun și care uneori intră în conflict ale identităților sociale, ele au fost „investite” din punct de vedere social, să spunem așa, cu un acut simț practic pentru a se ocupa și a răspunde la o gamă variată de situații dificile.

3.2. Autoafirmarea economică și politică - o condiție necesară pentru a realiza egalitatea de gen și reducerea sărăciei

Conform documentului de lucru al personalului Comisiei Comunităților Europene emis în anul 2007, Raportul Comisiei către Parlamentul și Consiliul European pe tema „Egalitatea de gen și autoafirmarea femeilor în cooperarea pentru dezvoltare”³⁴ (anexa 1, trimiterea 10), femeile sunt descrise ca fiind „afectate de sărăcie în mod disproporțional - ele constituie aproximativ 70% din populația cea mai săracă a lumii.” În opinia noastră, gradul în care egalitatea de gen³⁵ este realizată în mod satisfăcător depinde

³³ Crearea de rețele poate fi definită ca un sistem de principii și acțiuni bazat pe noi forme inovative de sinergii colective și intervenție. Crearea de rețele presupune crearea de legături între persoane sau/și grupuri și are ca rezultat crearea de noi legături. Astfel, este o formă plină de resurse a cooperării și solidarității sociale.

³⁴ http://ec.europa.eu/development/icenter/repository/SEC_2007_332_EN_DOCUMENTDETTRAVAIL_en.pdf.

³⁵ Înțelegerea conceptului de „egalitate de gen” și structurarea sa ca instrument analitic pentru a fi asimilat în conceperea politicilor sunt contingente în ceea ce privește percepțiile locale legate de gen. Aceste percepții locale legate de gen

în mare măsură de problemele *autoafirmării*. Concluziile Consiliului legate de egalitatea de gen și autoafirmarea femeilor în dezvoltarea cooperării (2007) „s-au modificat” în ceea ce privește aceste linii, fiind subliniate strâns legături între rezultatele sustenabile în reducerea sărăciei și dezvoltare și autoafirmarea economică și politică a femeilor. În acest sens, se face apel la Comisie și la statele membre să se angajeze să ofere femeilor următoarele:

- să facă din autoafirmarea economică și politică a femeilor o temă remarcabilă de dezvoltare;
- să ofere sprijin femeilor pentru a beneficia de avantajul oportunităților de care beneficiază comerțul și piețele naționale și internaționale, să se ocupe de efectele negative ale liberalizării comerțului asupra condițiilor de muncă pentru femei și a oportunităților de venit;
- să întărească parteneriatele public-privat în sprijinul promovării și accelerării realizării egalității de gen și al eliminării discriminării cauzate de gen.³⁶

Mai mult, a salutat abordarea dublă³⁷ a măririi eficienței integrării egalității de gen și reorientarea spre acțiuni specifice pentru promovarea autoafirmării femeilor în țările în curs de dezvoltare.

sunt, la rândul lor, contingente în ceea ce privește o varietate de diferite semnificații socioculturale.

³⁶ <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/07/st09/st09561.en07.pdf>.

³⁷ Conform definiției date de Consiliul Europei, „Abordarea integratoare a egalității de gen este (re)organizarea, îmbunătățirea, dezvoltarea și evaluarea proceselor politicii, astfel încât o perspectivă a egalității de gen să fie integrată în toate politicile, la toate nivelurile și în toate etapele, de către actori implicați în mod normal în luarea deciziilor politice”. Abordarea dublă se referă la faptul că abordarea integratoare a egalității de gen nu poate în sine să asigure egalitatea de gen și nici nu poate să înlocuiască politicile specifice care au ca scop redresarea situațiilor rezultate din inegalitatea de gen. Politicile specifice pentru egalitatea de gen și abordarea integratoare a egalității de gen sunt strategii duale și complementare care trebuie să fie deopotrivă angajate pentru a atinge scopul realizării egalității de gen.

În general, principiul „egalității” care sprijină retorica UE și politicile de integrare a grupurilor etnice și a femeilor marginalizate susține cu tărie *egalitatea de gen, alături de sustenabilitate și participare*. Aceste politici se inspiră din „**abordarea integratoare a egalității de gen**”³⁸, care a fost introdusă ca obligație legală a programelor încă din anul 2000 (introdusă odată cu Reglementările generale privind fondurile structurale 2000-2006)³⁹. Această cerință a determinat inițierea unor eforturi susținute de a depăși inegalitățile dintre femei și bărbați care există în toate statele membre în ceea ce privește rata șomajului, salarizarea și condițiile de angajare, rata de creare a întreprinderilor și de creștere economică.⁴⁰

Termenul de **GM (abordarea integratoare a egalității de gen)** a fost pentru prima dată introdus în politica globală la a patra Conferință mondială a Națiunilor Unite (Beijing, 1995) și, ca rezultat, a fost adoptat explicit de către Platforma de acțiune. Ar trebui adăugată mențiunea referitoare la integrarea acestui concept/cerință în conceperea tuturor măsurilor ulterioare de politică socială în statele membre: deși toate statele membre și unele state candidate la Uniunea Europeană s-au dedicat și au

³⁸ De la Declarația de la Beijing din 1995, abordarea integratoare a egalității de gen a anunțat începutul unui efort reînnoit de a ne ocupa de ceea ce este văzut ca fiind sursa diferenței de gen: diferențierea pe genuri a procedurilor, sistemelor și organizațiilor.

³⁹ Acest aspect a fost reaccentuat și i s-a acordat chiar o importanță mai mare în cadrul obiectivelor comune din 2002, care afirmă importanța de a acorda o atenție deosebită rolului de gen în dezvoltarea, implementarea și monitorizarea *planurilor naționale de acțiune*, inclusiv în identificarea provocărilor, conceperea, implementarea și evaluarea politicilor și măsurilor, selectarea indicatorilor și a țintelor și implicarea părților interesate.

⁴⁰ Comisia Europeană a adoptat un angajament formal față de abordarea integratoare a egalității de gen în comunicarea sa din 1996, conform căreia: „*Abordarea integratoare a egalității de gen nu presupune numai a face eforturi pentru promovarea egalității și a merge până la a pune în aplicare măsuri specifice pentru ajutarea femeilor, ci presupune și mobilizarea tuturor politicilor și măsurilor generale în mod specific, în scopul realizării egalității, luând în considerare în mod activ și deschis, în stadiul de proiect, posibilele efecte asupra respectivei situații a femeilor și a bărbaților (perspectiva de gen). Aceasta presupune examinarea sistematică a măsurilor și a politicilor și luarea în considerare a unor astfel de efecte posibile în definirea și în punerea lor în aplicare.*” În concluzie, GM implică în mod necesar evaluarea impactului măsurilor care urmează să fie luate încă de la începutul concepării lor.

început să implementeze abordarea integratoare a egalității de gen, noua strategie GM este încă în mare măsură un „proces în lucru”. Ca strategie încă „în construcție”, GM este deschisă multiplelor semnificații. Același lucru se aplică și conceptului de **GE (egalitate de gen)**, așa cum este evidențiat de cercetarea comparativă în toată Europa.⁴¹

Egalitatea de gen și creșterea incluzivă sunt strâns legate una de cealaltă. Opusul creșterii incluzive (care asigură autoafirmarea economică pentru toate grupurile de persoane marginalizate din punct de vedere social) este sărăcia deplină. Sărăcia nu este doar rezultatul inegalității în termeni strict financiari, ceea ce înseamnă mai puțină bunăstare, venituri mai mici, ci este produsă de combinarea următoarelor două aspecte:

- lipsa de putere politică (reprezentarea slabă în instituțiile de luare a deciziilor);
- accesul inegal la drepturile omului/ocuparea forței de muncă/informații/servicii sociale/infrastructură/resurse naturale.

Inutil să mai spunem și totuși important de accentuat este faptul că lipsa combinată de putere economică și politică influențează în mod direct viața femeilor care se află în risc ridicat de excludere socială (femeile șomere din comunitățile marginalizate din cauza diferenței etnice ori din cauza diferenței de clasă socială, femeile care aparțin etniei rome și nu numai).

3.3. Abordările bazate pe „vocea” care solicită schimbarea aduc beneficii femeilor sărace

Pentru ca toate cele menționate mai sus să se realizeze, este foarte important să construim și să susținem „vocea” femeilor care solicită schimbarea. Cu alte cuvinte, trebuie să se susțină inițiativele sociale care se

⁴¹ Un studiu de cercetare legat de cadrul conceptual și semnificațiile multiculturale ale termenului GE care a dus la interesul sporit în ceea ce privește dezbaterile și politicile de demolare în ceea ce privește problematica genului a fost elaborat de către CSP (Centrul pentru Studii Politice) și publicat de către Central European University Press, Budapesta, în 2007. Studiul (*Semnificațiile multiple ale egalității de gen: O analiză critică a politicilor de gen în Europa*) este disponibil pentru a fi descărcat gratuit la adresa: http://cps.ceu.hu/publications/books/multiple_meanings_of_gender_equality.

concentrează pe promovarea autoafirmării femeilor pentru ca acestea să inițieze ele însele activități care vor schimba în mod eficient viața lor în mai bine. Abordările bazate pe „voce” s-au dovedit a fi chiar promițătoare pentru grupurile sociale dezavantajate, în acest caz, pentru femeile sărace. Așa cum am menționat deja, *acțiunea colectivă* a femeilor a fost în mod istoric - și încă mai este - un mijloc puternic pentru femei de a ridica barierele impuse de o serie întreagă de forțe inhibitoare, precum controlul din partea bărbaților și al familiei/rudelor, clasă etc. Astfel, femeile trebuie să fie prezente la toate nivelurile de luare a deciziilor, în structuri guvernamentale, pe scena economică și la nivelul comunității. Abordările bazate pe voce includ susținerea pentru GE prin împuternicirea politică. Susținerea atât a GE, cât și a promovării autoafirmării realizează strategii de comunicare îmbunătățită și de mobilizare și sunt cele mai eficiente atunci când sunt *făcute vizibile* pentru public, în general. În plus, influența susținătorilor egalității de gen s-a extins semnificativ atunci *când nu numai femeile* se mobilizează pentru drepturile femeilor, ci și alte grupuri de persoane dezavantajate.

3.4. Inițiative de dezvoltare locală: contribuția femeilor la creșterea economică pe plan local

Așa cum s-a evidențiat prin cercetări care au acoperit diferite părți ale lumii (în curs de dezvoltare), femeile din mediul rural se află într-un risc mai mare al șomajului și sărăciei. În România, șomajul la nivel regional (în special în comunitățile mici și izolate) a avut ca rezultat o creștere a ratei sărăciei în mediul rural și mari mase de neprivilegiați (pensionari sărăciți, femei din mediul rural, romi, tineri șomeri care trăiesc din ajutorul de șomaj).⁴²

⁴² „Sărăcia este extinsă de trei ori mai mult în **mediul rural** decât în cel **urban**. În mediul rural, rata sărăciei a crescut de la 24% la 30% între 2000 și 2008, în timp ce în mediul urban a scăzut de la 12% la 9%. Regiunea Nord-Est este cea mai săracă, cu mai mult de unul din patru locuitori care trăiesc sub limita sărăciei, în timp ce Bucureștiul este regiunea cu cea mai mică rată de sărăcie, de trei până la cinci ori mai mică decât în alte regiuni.” (Molnar, Maria, *Dezvoltare și sărăcie în România*, Institutul de Economie Națională, Academia Română, oct. 2009). Pentru studiul integral, vizitați: <http://mpr.ub.uni-muenchen.de/29650/>.

În acest context al sărăciei avansate în mediul rural, sunt concepute noi politici care iau în considerare implicarea tuturor actorilor locali și participarea femeilor la redresarea socioeconomică locală.

„De jos în sus”, activitățile de dezvoltare locală câștigă astăzi recunoaștere și din ce în ce mai mult sunt activități de prim-plan. Vechile politici sectoriale de sus în jos nu mai sunt capabile să abordeze problemele rurale locale, dintr-o varietate de motive. Să menționăm doar câteva:

- „Spațiul rural”⁴³ s-a îndreptat în mod constant către o geografie economică multicoloră și mixtă. Abordările care conceptualizează viața rurală în comparație cu cea urbană sunt dezmințite de realitatea însăși. Rural-urban, ca un întreg, constituie astăzi o relație complexă și indestructibilă, cu granițe neclare.
- Ca rezultat, nevoile populației din mediul rural au suferit, de asemenea, modificări semnificative pentru a se adapta și a răspunde noilor condiții de viață, cerințe și așteptări.
- Nevoile lor nu pot fi pe deplin înțelese și în mod corect abordate, fără a le lua în considerare dintr-o perspectivă orizontală. Această

⁴³ Relația rural-urban a fost supusă multor modificări și restructurări în istoria recentă a României, din cauza migrațiilor interne și internaționale ale locuitorilor și, în general, a presiunii de a găsi locuri de muncă și o calitate mai bună a vieții (de obicei, prin migrare spre zonele urbane). Regiunile României au suferit modificări drastice și rapide sub multe aspecte: demografic, social și, bineînțeles, economic. Uneori, cu tranziția spre noua economie de piață și, mai recent, ca o consecință a crizei economice, regiunile s-au modificat în mod considerabil. În multe cazuri, legăturile comunității locale au fost distruse din cauza exodului către alte țări europene și dezindustrializării și demolării formelor mai vechi ale activității economice. Comunitățile au fost lăsate într-o stare de lipsuri, satele îmbătrânite, în stare de somnolență, supraviețuind cu ajutorul financiar trimis acasă de persoanele tinere care lucrează în străinătate. Pentru a revitaliza aceste comunități și a aprecia sectoarele în care este nevoie acută de ajutor, este important să ne familiarizăm cu istoria structurilor economice endogene. Analiza activității economice informale (acolo unde e cazul) poate scoate în evidență acele activități care ar putea fi susținute în mod mai formal. Economia socială ar putea veni ca răspuns în această privință. Furnizarea de servicii prin activitățile economiei sociale poate oferi persoanelor implicate în activități de economie informală oportunități de a-și câștiga existența într-un mod sustenabil și corect.

perspectivă orizontală recomandă o tranziție de la vechea paradigmă a conceperii politicilor. Conceperea politicilor începe, să spunem, „pe teren”, **cu** oameni, și nu doar **pentru** oameni. În acest fel, nevoile/așteptările/dorințele/sugestiile lor pot fi înțelese pe deplin și plasate în contextul socioeconomic mai larg. Din acest motiv, politicile ar trebui să înceapă pe teren, cu și în cadrul comunităților.

Zonele rurale nu mai sunt considerate doar locuri pentru producția primară. Economia rurală este mai diversificată, se mută spre direcții noi (antreprenoriat rural, de exemplu), concentrându-se asupra noilor sectoare economice: furnizarea de bunuri publice (mediu curat și plăcut, de exemplu), spațiu pentru recreere și trai, antreprenoriat rural, dezvoltarea sectorului de servicii.

„*Vechiul sistem de sus în jos*” sau *abordarea exogenă* a fost construit(ă) pe luarea deciziilor la nivel central, politică, birocrație și instituții la nivel înalt - un teren de joc, în mod tradițional construit pe „valorile și abilitățile omului”, din care femeile au fost deseori parțial sau total excluse. Dimpotrivă, *noul sistem „de jos în sus”* sau *abordarea endogenă* este de obicei construit(ă) pe rețele sociale, relații de familie și cunoștințe locale, un teren de joc în care femeile au abilități mai bune și un rol tradițional mai important. Așa că ele se pot „juca” pe baza rolurilor lor tradiționale pentru a recontura, îmbogăți și chiar a le „submina creativ” în beneficiul familiilor lor și al întregii comunități.

La rândul lor, politicile care au în vedere nivelul de masă al acțiunii pot avea un impact pozitiv asupra transformării rolurilor definite în mod cultural în beneficiul femeilor.⁴⁴ Acest lucru înseamnă că o creștere a

⁴⁴ Dovezile empirice susțin opinia că rolurile structurate cultural pot și chiar se schimbă ca răspuns la intervențiile politicilor. Acest lucru înseamnă că identitatea femeilor nu este fixată de o anumită structură „tradițională” a executării genului, ci este influențată de politici/măsuri. Cu toate acestea, politicile tind uneori să fie cultural-părtinoare, în loc să fie cultural-sensibile. De aceea este foarte important să se asigure participarea femeilor, ca și a altor minorități și/sau comunități dezavantajate pentru a avea un cuvânt de spus și o prezență permanentă la dezbaterile conceperii politicilor (și opinia lor să fie luată în considerare).

accentului pus pe resursele locale și dezvoltare locală, înseamnă în același timp o creștere a importanței și rolului femeilor în procesul de dezvoltare, în economia rurală și în societate în general. Femeile astăzi încep să joace rolul de „noi întreținători de familie”. De asemenea, sunt implicate în activități antreprenoriale în sectorul turismului rural, în afaceri mici cu amănuntul, în cooperative ale femeilor. Ca rezultat, statutul lor se modifică la două niveluri, atât în cadrul familiei, cât și în comunitatea locală. Egalitatea de gen este susținută și reîntărită atunci când femeile participă la activități de dezvoltare locală.

Abordarea „de jos în sus” utilizată în conceperea politicilor pentru incluziune socială poate fi descrisă astfel:

- este mai mult teritorială decât sectorială;
- este endogenă, construind și utilizând resurse locale/regionale;
- este în mod natural democrată, sub două aspecte:
 - A. permite comunității să controleze propria bunăstare socioeconomică;
 - B. generarea și consolidarea unei reale egalități de gen. Comitetele legislative sau de control pe problemele legate de gen nu pot singure să îmbunătățească condiția femeilor marginalizate. Acțiunea lor trebuie să fie în mod semnificativ suplimentată de acțiunea comunitară, de dezvoltarea comunității, de participarea comunitară a bărbaților și femeilor deopotrivă.

3.5. Mijloace de promovare a dezvoltării locale: economia socială și economia principală

Femeile joacă un rol vital în consolidarea a ceea ce a fost numit „economie principală”⁴⁵, „economie secundară” sau „economie de nonpiață”. Economia principală este structurată la nivel local și cuprinde cartierele, prietenii și comunitățile, toți actorii locali ai societății civile. Economia principală acționează ca o comunitate motivată de interese și

⁴⁵ Termenul a fost inventat de către economistul în economia mediului Neva Goodwin.

obiective comune și se bazează pe viziunea solidarității. Economia principală mobilizează eficient resursele locale, evitând o varietate de neajunsuri. Prin activarea economiei principale, adică resursele umane care cuprind și susțin viața socială, dezvoltarea poate fi realizată în mod sustenabil. Resursele activate în economia principală sunt incluse în viața de zi cu zi a fiecărui individ, ca și în relațiile dintre aceștia:

- resurse individuale primare: timp, știință, experiență, energie, cunoștințe, competențe;
- resurse interrelaționale primare: responsabilitate, îngrijire, predare, învățare, reciprocitate, empatie.

Toate valorile descrise mai sus sunt esențiale pentru societate și reîntăresc economia de piață (de aici termenul alternativ de „*economie secundară*”), prin realizarea unor funcții esențiale, cum ar fi creșterea copiilor, îngrijirea persoanelor bolnave, fragile și cu dizabilități, întreținerea casei, prieteni și rețele sociale. Mai mult, aceste valori nu sunt comercializate, nu au preț și totuși sunt neprețuite. Ele sunt valoroase, dar nu pe o piață a mărfurilor orientată spre profit. Ele mai degrabă intră într-un sistem de schimb bazat pe reciprocitate și bunăstare comună. Edgar S. Cahn, antreprenor social, propunător al mișcării „*economiei principale*” și fondator al Time Bank, descrie misiunea inițiativei ca fiind una fundamental socială. Economia principală descrisă de Cahn ca un „*sistem nou de funcționare*” este dedicată ajutorării persoanelor care sunt în situații de risc.⁴⁶

Oricum, economia principală asigură activități care nu generează profit, deoarece este bazată pe munca voluntară (neplătită) a persoanelor. Cu toate acestea, consolidează și susține legăturile comunitare și ajută femeile și bărbații deopotrivă să participe în egală măsură la întreținerea comunității lor locale.

Pe de altă parte, proiectele în domeniul economiei sociale, datorită calității lor de a genera venit, sunt într-o poziție mai bună de a face față problemelor sociale ale grupurilor sociale marginalizate.

⁴⁶ Accesați: <http://www.socialinclusion.org.uk/publications/Introcreeco.pdf> și <http://www.ethicalmarkets.com/about/research-advisory-board/edgar-s-cahn/> (pentru o prezentare a lucrării lui Edgar S. Cahn).

Prin stabilirea atât a *rețelelor*, cât și a *parteneriatelor* care se concentrează pe crearea de oportunități de ocupare a forței de muncă, organizațiile economiei sociale și proiectele care acționează *cu și pentru* grupurile vulnerabile ale populației ajută sistemele de asigurare a bunăstării să reacționeze în moduri proactive și deschise, pentru a reduce extinderea problemelor sociale. Inițiativele în domeniul economiei sociale se concentrează asupra îmbunătățirii ocupării forței de muncă pentru multe persoane pe piața muncii, prin oferirea de programe de formare și consiliere pentru angajare pentru femei.

În concluzie, putem afirma faptul că economia socială oferă un spațiu semnificativ pentru ca femeile să acționeze cu statut dublu, ca *agenți și beneficiari*:

- la nivelul de concepere și monitorizare a inițiativelor specifice;
- ca receptori/beneficiari vizați ai rezultatelor proiectului.

Data fiind această realitate promițătoare, putem doar să sperăm că în viitor economia socială își va consolida capacitatea de a promova, din punct de vedere economic și politic, autoafirmarea femeilor.

CAPITOLUL 4

ORGANIZAȚII NEGVERNAMENTALE IMPLICATE ÎN REDUCEREA EXCLUZIUNII SOCIALE A FEMEILOR

Prezența unei societăți civile puternice care susține interesele femeilor și egalitatea de șanse între femei și bărbați joacă un rol foarte important în dezvoltarea societăților. Societatea civilă funcționează, de multe ori, ca punte de legătură între cei reprezentați și reprezentanții lor, organizațiile civile pentru femei ocupându-se în special de construcția și susținerea legăturilor dintre femei și instituțiile statului.

Prin activități de conștientizare și educație, organizațiile pentru femei pot deveni actori importanți în lupta pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați. De asemenea, aceste organizații pot susține, prin acțiunile desfășurate, reprezentarea femeilor în instituțiile publice ale statelor, în poziții de decizie. O prezență puternică și vizibilă a organizațiilor neguvernamentale pentru femei contribuie la includerea pe agenda publică și, implicit, la acordarea unei atenții sporite problemelor cu care se confruntă acestea.

4.1. Bune practici pentru reducerea excluziunii sociale a femeilor

4.1.1. Acces egal la resursele economice, informaționale și educaționale

Dezvoltarea sustenabilă nu poate fi atinsă fără modalități echitabile de distribuire a resurselor în lupta pentru eradicarea sărăciei. A oferi șanse

echitabile femeilor înseamnă oferirea posibilității de a ieși din cercurile vicioase, de cele mai multe ori, din sărăcie. Femeile nu numai că reprezintă majoritatea populației sărace a lumii, dar sunt într-un risc mai mare de sărăcie decât bărbații. Sărăcia nu trebuie înțeleasă numai ca resurse materiale, precum alimentație, bani, condiții de trai, ci și ca educație, acces la servicii de sănătate și la relațiile sociale. Având în vedere diversitatea formelor pe care sărăcia le poate lua, este importantă monitorizarea și identificarea grupurilor de populație care trăiesc în condiții extreme de sărăcie, indiferent de natura acesteia.

Limitarea accesului femeilor la diferitele tipuri de resurse duce la slăbirea accesului acestora la piața muncii, fapt ce determină izolarea acestora din punct de vedere social. Lipsa capitalului material, precum bunuri sau proprietăți, conduce la un acces redus sau chiar inexistent la creditare, ceea ce împiedică femeile să dezvolte mici afaceri proprii, acest fapt determinând o continuă dependență a acestora de factori externi, precum munca bărbaților sau ajutoare din partea organizațiilor, ceea ce nu duce la o dezvoltare durabilă a societății sau a grupurilor vulnerabile.

Promovarea antreprenoriatului în rândul femeilor este un mod important de a *împuternici* femeile, dar și un mod sustenabil de dezvoltare a societății. Prin dezvoltarea de afaceri proprii, acestea pot obține independență financiară, pot să combată sărăcia și să-și îmbunătățească calitatea vieții. În acest mod, femeile pot deveni importanți agenți de schimbare socială, prin asigurarea unui viitor sigur copiilor. În pornirea și dezvoltarea afacerilor, de cele mai multe ori, femeile întâmpină dificultăți cauzate de accesul mai redus la resurse, cumulat cu politici neutre, condiții care avantajează bărbații. Crearea unui mediu propice dezvoltării sociale a femeilor înseamnă întreprinderea unor acțiuni atât la nivel local, cât și la nivel regional, național și chiar global.

Puterea de decizie a femeilor este definită ca putere de decizie pe care acestea o au asupra acțiunilor care le influențează condițiile de viață. Aceasta se referă la procesele prin care femeile dețin sau obțin capacitatea de a se organiza în scopul sporirii independenței proprii și a dreptului de a lua decizii și de a controla resursele care le pot susține în reducerea sau chiar eliminarea dezavantajelor pe care acestea le au în comparație cu

bărbații. Incluziunea femeilor în cadrul instituțiilor este un pas în direcția corectă spre acordarea puterii de decizie către femei, acest fapt influențând în mod pozitiv acțiunile instituționale îndreptate către acestea. Slăbirea sau chiar înlăturarea barierelor ce stau în calea incluziunii femeilor în instituțiile publice sunt necesare, dar insuficiente atunci când se dorește sporirea abilității instituțiilor de a adopta decizii echitabile din punctul de vedere al egalității de gen la un nivel macro. Pentru ca puterea de decizie a femeilor să fie una reală, un număr mai mare de femei trebuie să ocupe poziții de decizie la toate nivelurile administrative, precum ministere, board-uri ale companiilor de stat sau private, dar și în instituțiile publice regionale și locale. O reprezentare politică redusă a femeilor reflectă poziția inferioară pe care femeile o ocupă în societate. În multe state, participarea femeilor în poziții de decizie politică sau economică a crescut în ultimii ani, însă într-un ritm lent și inegal în diferite state, fapt care se traduce într-o continuare a subreprezentării acestora. Cu toate că, în majoritatea statelor lumii, inclusiv în România, nu există bariere de gen în procesele de alegere a reprezentanților populației, numărul redus al femeilor aflate în poziții de decizie demonstrează faptul că încă există piedici în calea acestora spre structurile de decizie ale statelor.

Datele statistice furnizate de UNECE⁴⁷ (United Nations Economic Commission for Europe) confirmă slaba reprezentare a femeilor la nivelul structurilor de guvernare ale statelor membre. Conform acestor date, femeile ocupă între 15% și 25% dintre pozițiile din parlament în majoritatea acestor state. În câteva state, de exemplu, în Belgia și Danemarca, ponderea femeilor din parlament depășește 35%, Suedia fiind singura țară în care s-a ajuns la o participare de peste 46% a femeilor în parlamentul țării. Cu excepția Finlandei și Spaniei, în toate celelalte state, numărul femeilor cu funcții de decizie din cadrul guvernelor este cu mult mai mic decât cel al bărbaților. În statele din Europa de Vest, ponderea femeilor în poziții de decizie în administrația statelor nu depășește, de cele mai multe ori, 30%.

În 2009, în niciunul dintre cele 27 de state ale Uniunii Europene, femeile nu ocupau poziții de guvernatori ai băncilor centrale, în timp ce

⁴⁷ <http://www.unece.org>.

proportția acestora în cadrul comitetelor decizionale ale băncilor centrale era mai mică de 20%. În același an, doar 3% dintre președinții sau membrii consiliilor directe ale celor mai importante companii listate pe bursele naționale din statele membre ale Uniunii Europene erau femei.

Pentru a veni în întâmpinarea nevoilor de reprezentare a femeilor în poziții importante de decizie din cadrul autorităților centrale și locale, unele state au instituit cote minime de reprezentare a acestora la nivelul respectivelor instituții. În același timp, pentru a promova participarea femeilor în procesele de luare a deciziilor din cadrul corporațiilor, există, în unele țări, legi care reglementează cote minime de reprezentare a acestora în board-urile de conducere.

Pretutindeni în lume, familiile se confruntă cu problema echilibrării timpului petrecut la locul de muncă cu nevoia de a acorda atenție familiei, cu atât mai mult atunci când familia are în componență copii. Aceste probleme au implicații diferite pentru femei și bărbați la nivelul percepției asupra acestora și asupra muncii pe care o desfășoară în spațiul domestic și la locul de muncă. Diviziunea muncii bazată pe gen continuă, în mod discriminatoriu, să reflecte faptul că femeile sunt considerate principalele persoane care trebuie să efectueze munca neplătită în cadrul familiei, în timp ce bărbații ar trebui să fie cei care își dedică timpul și eforturile la locul de muncă. Deși femeile au reușit să își consolideze poziția pe piața forței de muncă, acestea continuă să fie privite ca principali responsabili pentru buna dezvoltare a familiilor, atribuindu-li-se astfel un dublu rol. Acest fapt, împreună cu numărul mic sau chiar lipsa instituțiilor de îngrijire a copiilor pe timpul zilei din unele regiuni, contribuie la perpetuarea poziției dezavantajate pe care o ocupă femeile pe piața muncii.

Implementarea unor politici prin care să fie susținută distribuirea echilibrată a timpului și a efortului între familie și locul de muncă ar putea reprezenta o soluție de creștere sănătoasă a societății și a economiei. În spiritul acestui tip de politici, angajatorii și-ar putea reduce costurile, adoptând politici de sprijinire a familiilor angajaților, deoarece acestea ar putea crește capacitatea angajatorilor de a atrage forță de muncă înalt calificată, ar putea reduce absenteismul și nevoia de a compensa acest fapt prin căutarea și angajarea altor persoane, ar putea crește productivitatea

prin motivarea și satisfacerea nevoilor angajaților. Prin atingerea scopurilor aspirațiilor familiale și profesionale, calitatea vieții angajaților poate crește considerabil. La nivel global, politicile care încurajează atât atingerea obiectivelor profesionale, cât și a celor personale pot duce la creșterea calității resursei umane, aspect esențial pentru creșterea economică și sustenabilitatea societăților în ansamblul lor.

4.1.2. *Empowerment și paradigma „de jos în sus”*

Fiind considerate grup vulnerabil, femeile, în general femeile din anumite comunități (din mediul rural, de etnie romă, aflate în minoritate la locul de muncă, mame singure etc.), se confruntă cu situații excepționale cărora trebuie să le găsească soluții. De aceea, aceste persoane trebuie să găsească soluții prin care să-și ducă la îndeplinire diversele sarcini. Pentru a trece peste acest tip de probleme, acestea pot fi să lupte pentru a le domina, fie pot să rămână într-o stare de așteptare a unor forțe externe care să le scoată din situația respectivă. Preluarea controlului asupra situației proprii sau asupra situației în care se găsește o comunitate sau un grup este un proces cunoscut sub numele de *empowerment*.

Organizațiile neguvernamentale care încearcă să combată excluziunea socială atât a femeilor, cât și a altor grupuri vulnerabile se pot afla în aceeași situație: de a acționa sau de a aștepta acțiuni externe, în general, de la autoritățile publice. O abordare sănătoasă „de jos în sus” se sprijină pe această dorință de a prelua controlul asupra propriei situații sau a situației unei comunități sau a unui grup, cu scopul de a rezolva problemele specifice grupului respectiv.

Abordarea „de jos în sus” a problemelor sociale se bazează pe acțiunile începute de la nivelul societății civile, instituțiile societății civile, la rândul lor, preluând problemele persoanelor din grupurile vulnerabile. Prin programele, proiectele și acțiunile pe care le întreprind, organizațiile societății civile pot și este de preferat să implice în mod activ pentru persoanele cărora li se adresează, astfel încât să le transforme pe acestea, cu pași mici, din persoane asistate în persoane capabile să ia atitudine, capabile să ajute, la rândul lor, alte grupuri, comunități sau persoane aflate în dificultate.

Prin conștientizarea ideii că fiecare persoană se poate schimba inițial pe sine, apoi pe cei apropiați, iar mai apoi grupuri sau comunități defavorizate, se poate face o trecere mai ușoară de la comunități asistate la comunități autonome care, prin acțiunile proprii, să iasă de sub stigmatul impus de societate.

4.1.3. Promovarea egalității de gen

Sărăcia și excluziunea socială în rândul femeilor sunt rezultate ale inegalităților sociale, inclusiv cele dintre femei și bărbați. Femeile sunt, în general, catalogate ca „grup vulnerabil”, fapt care conduce prin el însuși la marginalizarea acestora. Promovarea egalității și a bunăstării populației Uniunii Europene sunt obiective principale pe agenda de lucru a UE. Cu toate că Uniunea Europeană nu are competențe directe în reglementarea bunăstării sociale, o poate influența prin diverse politici, precum cea de ocupare. Multe politici sociale au rămas în atribuțiile statelor membre, dar instituțiile Uniunii Europene pot contribui în mod consistent la reducerea sărăciei și la creșterea calității vieții populației.

În România, sectorul economiei sociale este încă unul vag, subdezvoltat și cuprinde organizații neguvernamentale de diferite tipuri. Acest sector este însă în plină dezvoltare, fiind impulsionat de accentul și eforturile depuse de Uniunea Europeană pentru promovarea și dezvoltarea acestui tip de economie. Atât organizațiile deja existente, cât și cele ce urmează a fi înființate trebuie să adopte strategii prin care să promoveze egalitatea de gen ca parte integrantă a dezvoltării acestora. Integrarea perspectivei de gen ar trebui să se numere printre obiectivele de dezvoltare/restructurare a oricărui tip de organizație publică sau privată și cu atât mai mult a organizațiilor din sfera economiei sociale.

Obiectivele ce țin de dezvoltarea de gen trebuie să fie aduse în discuție în fiecare context organizațional, cu toți actorii relevanți din cadrul organizațiilor, și nu să fie lăsate exclusiv în sarcina departamentelor de resurse umane. O comunicare interactivă prin care să fie oferite pârghii de putere tuturor celor interesați este o condiție esențială pentru dezvoltarea unor organizații conștiente de nevoia egalității de gen pentru dezvoltare.

O abordare notabilă în lupta pentru combaterea excluziunii sociale a femeilor este și aceea de a dezvolta, în rândul bărbaților, o serie de principii prin care aceștia să își modifice atitudinile discriminatorii pe care le adoptă față de acestea. Pentru aceasta, bărbații ar trebui să dezvolte o înțelegere bazată pe contextele experimentate de femei, să devină responsabili pentru propriile acțiuni, dar și să fie critici la adresa acțiunilor conduse de ceilalți bărbați care au caracter discriminator, să sprijine eforturile depuse de femei atât în plan personal, cât și în contexte profesionale, înțelegând faptul că, de multe ori, acestea se confruntă cu o rezistență sporită a societății, pe care trebuie să o înfrunte prin eforturi suplimentare. Atât bărbații, cât și societatea în ansamblu trebuie să renunțe la false dihotomii și la o separație de gen construită în mod artificial, privind realitatea în mod integrat. Este importantă, de asemenea, conștientizarea faptului că diversitatea de gen reprezintă o sursă de putere și un catalizator social important în cadrul comunităților și chiar al organizațiilor publice sau private.

Cu toate că opresiunea bărbaților asupra femeilor nu ține cont de limitele spațiale sau temporale, nu putem concluziona că acțiunile discriminatorii îndreptate către femei au fost sau sunt identice, indiferent de timpul și spațiul în care acestea au loc. Pentru a putea face o analiză concludentă, trebuie să analizăm istoria fiecărui grup, a fiecărei categorii și, de ce nu, a fiecărei femei. În acest fel, pot fi construite strategii specifice fiecărui grup și context în care femeile sunt marginalizate în diferite moduri. La fel cum bărbații sunt cei care, de cele mai multe ori, atentează la egalitatea de șanse a femeilor în comparație cu aceștia, și femeile pot produce acțiuni de natură discriminatorie față de alte femei din grupul sau comunitatea de apartenență.

Fără a minimaliza impactul acțiunilor de natură discriminatorie întreprinse de bărbați, noile teorii feministe militează și pentru combaterea formelor de opresiune pe care oamenii, în general, le utilizează împotriva semenilor lor. Viziunile feministe asupra comunității constau într-o conștiință comună, în deconstrucția definițiilor negative ale realității care dezavantajează în orice mod și în credința în puterea constructivă a grupului și a acțiunilor ce pot fi întreprinse de acesta. Din perspectivă feministă, organizarea comunității constă într-un proces de colaborare a

tuturor membrilor acesteia, cu scopul de a crea un întreg funcțional în care să nu se țină cont de etnie, gen, religie sau alte particularități pe care membrii comunității le pot avea.

Includerea problemelor pe care le au femeile în procesele de dezvoltare comunitară și economică, dar și implicarea directă a acestora în procesele de schimbare și dezvoltare comunitară sunt pași importanți ce trebuie urmați pentru a reduce excluziunea lor socială.

4.1.4. Societatea civilă și economia socială în lupta cu excluziunea socială

Rolul pe care societatea civilă îl are în combaterea excluziunii sociale a femeilor este unul esențial, o mare parte din lupta pentru incluziunea femeilor fiind dusă de societatea civilă. Aceasta a contribuit la combaterea discriminării femeilor atât prin inițiative inovative susținute și integratoare, cât și prin oferirea de expertiză către autoritățile publice și prin monitorizarea implementării politicilor destinate acestora.

Beneficiind de o atenție din ce în ce mai mare, sectorul economiei sociale, parte integrantă a societății civile, trebuie, fără niciun dubiu, să contribuie la combaterea excluziunii sociale a femeilor. În acest sens, acestea trebuie să pună pe o poziție prioritară diversitatea de gen în interiorul organizațiilor la toate nivelurile. Integrarea perspectivei de gen în cadrul organizațiilor de economie socială trebuie să fie declarată, împreună cu stabilirea unor criterii clare de punere în aplicare a acesteia. Fără o voință puternică și un set de acțiuni concrete îndreptate spre crearea unui mediu egalitar din punctul de vedere al genului, atât în entitățile de economie socială, cât și în alt tip de organizații, acestea nu ar face decât să rămână în paradigma patriarhală, paradigmă ce nu se aliniază cu principiile economiei sociale sau ale societății civile moderne.

Natura duală pe care o are economia socială, atât de a realiza un profit economic, cât și unul de natură socială, este benefică pentru toate părțile implicate, inclusiv pentru femei. Prin colaborarea cu și pentru membrii comunităților, punând un accent secundar pe producerea unor venituri de natură economică, dezvoltând resurse pentru a oferi bunuri și servicii sociale de calitate, punând accentul pe educație, pe ameliorarea

calității vieții și pe dezvoltarea sustenabilă și durabilă, organizațiile de economie socială creează un mediu sensibil la nevoile sociale și economice ale populației, indiferent de gen.

Organizațiile din domeniul economiei sociale acționează independent, răspunzând la nevoile sociale reale ale comunităților. Acestea se formează atunci când membrii comunităților identifică diverse probleme specifice întregului grup sau unor grupuri specifice din interiorul acestora. Ele sunt create și susținute de membrii comunităților și răspund în egală măsură nevoilor membrilor comunităților în care acestea au luat naștere, indiferent de genul lor. Atât bărbații, cât și femeile pot oferi și pot beneficia de serviciile create de organizațiile de economie socială, în funcție de nevoile specifice fiecărui individ.

Democrația, principiu important al economiei sociale, contribuie la combaterea excluziunii sociale a femeilor și la combaterea discriminării acestora. Prin procesele de luare a deciziilor din interiorul organizațiilor de economie socială, trebuie să se țină cont de opiniile tuturor celor implicați, atât membri ai organizațiilor, cât și beneficiari, indiferent de etnia, religia sau genul acestora.

Prin direcționarea rezultatelor programelor de economie socială către cauze sociale, organizațiile de economie socială trebuie să țină cont de diversitatea etnică, religioasă, de gen etc. Când sunt constituite, întreprinderile sociale trebuie proiectate în acord cu principiile integrării de gen, pentru a contribui, pe cât posibil, la rezolvarea problemelor cu care se confruntă. Doar pornind de la nivelul unităților, „de jos în sus”, pot fi obținute rezultate consistente în combaterea discriminării de gen atât la locul de muncă, cât și în alte contexte în care întreprinderile sociale pot aduce contribuții. Organizațiile de economie socială răspund *nevoilor strategice* ale femeilor, prin promovarea egalității de gen atât în plan economic, cât și social, afirmând respectarea drepturilor femeilor, garantând securitate și independență economică, egalitate în controlul și utilizarea resurselor și egalitate în procesele de luare a deciziilor.

Organizațiile din domeniul economiei sociale oferă șanse reale pentru un tratament nondiscriminatoriu la adresa femeilor, prin asigurarea unor condiții decente de lucru pentru acestea, prin eliminarea diferențierilor de

gen în procesul de recrutare, promovând șanse egale pentru construirea unor cariere de succes atât bărbaților, cât și femeilor. Participarea femeilor din grupuri defavorizate în activități de economie socială oferă acestora un grad mai ridicat de independență, oferind șanse mai bune pentru obținerea unui echilibru între viața profesională și cea personală, echilibru benefic pentru bunăstarea și calitatea vieții lor. Atât produsele, cât și serviciile oferite de către întreprinderile de economie socială pot răspunde nevoilor femeilor, implicarea în activități de economie socială însemnând, de cele mai multe ori, implicare în viața comunității, oferind femeilor posibilitatea de a socializa și de a se desprinde de mediul eventual izolat în care trăiesc.

La nivel mondial, există numeroase instituții publice, private și ale societății civile care promovează în diferite moduri incluziunea socioeconomică a femeilor. Secretariatul General al Națiunilor Unite⁴⁸ a identificat, în 2002, șapte priorități strategice pentru promovarea incluziunii sociale a femeilor și pentru oferirea de condiții și șanse egale în societate:

1. întărirea oportunităților și a condițiilor de acces la educație secundară pentru femei și, în același timp, garantarea la nivel global a educației primare pentru acestea;
2. garantarea drepturilor și a condițiilor sanitare pentru reproducere și viață sexuală;
3. investirea în infrastructură pentru reducerea barierelor de natură temporală cu care se confruntă femeile;
4. garantarea dreptului la proprietate și la moștenire pentru femei;
5. eliminarea inegalităților de gen la angajare, prin diminuarea dependenței acestora de angajatorii informali, a segregării forței de muncă și, în același timp, a diferențelor de gen în materie de salarizare;
6. creșterea numărului de femei în parlamentele și guvernele naționale;
7. combaterea violenței asupra fetelor și femeilor.

⁴⁸ <http://www.un.org>.

Pentru diminuarea excluziunii sociale a femeilor, UNDP⁴⁹ propune o abordare „de jos în sus”, constând în trei direcții principale de acțiune.

1. Creșterea oportunităților economice pentru femei prin:
 - creșterea accesului femeilor la sursele de finanțare prin strategii care să implice atât guverne, cât și instituții private de finanțare și microfinanțare, prin care să se sporească accesul femeilor la capital;
 - investiții în infrastructură și servicii care să fie direcționate către întâmpinarea nevoilor de natură energetică (electrificarea comunităților rurale, noi metode inovative de creare și de utilizare a energiei) al gospodăriilor.
 - încurajarea femeilor în formarea unor parteneriate cu instituțiile publice sau private în vederea oferirii de servicii în comunitate, prin crearea unui cadru adecvat prin care munca acestora să poată fi valorificată pe plan local.
2. Întărirea statutului legal și a drepturilor femeilor:
 - rezolvarea problemelor ce privesc dreptul la proprietate al femeilor în regiunile în care acestea întâmpină dificultăți de natură discriminatorie în acest sens;
 - dezvoltarea unor legislații naționale prin care să li se garanteze femeilor dreptul la moștenirea bunurilor și acordarea tuturor facilităților care, în multe state, încă sunt garantate exclusiv bărbaților.
3. Creșterea numărului oportunităților de exprimare, incluziune și participare a femeilor:
 - dezvoltarea unor sisteme de incluziune a femeilor în activitățile decizionale;
 - încurajarea sectorului privat de a promova o participare mai intensă a femeilor în activitățile desfășurate, prin reglementări specifice și prin oferirea unor beneficii acestora;

⁴⁹ http://content.undp.org/go/cms-service/stream/asset/?asset_id=2524504.

- încurajarea dialogului dintre instituțiile publice și private, în scopul oferirii de asistență femeilor antreprenori.

4.1.5. Cadrul național

În România, promovarea egalității de gen în dezvoltarea comunitară durabilă este în creștere, însă persistă încă diferențe importante la nivelul participării femeilor și a bărbaților în activitățile economice, al veniturilor obținute și al participării la viața publică și politică a statului.

Instituția din România responsabilă cu implementarea principiului egalității de șanse între femei și bărbați este Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați (ANES), instituție ce a fost înființată în 2005, ca urmare a adoptării, în 2004, a OG nr. 48/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați. Această lege s-a aliniat legislației Uniunii Europene, transpunând integral Directiva nr. 2002/73/EC de amendare a Directivei nr. 76/207/EEC privind aplicarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați referitor la accesul la angajare, pregătire profesională și promovare, precum și la condițiile de muncă. Înființată ca urmare a unui proiect PHARE, agenția are personalitate juridică, fiind asimilată administrației publice centrale, în subordinea Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, care promovează egalitatea de șanse între femei și bărbați și lupta împotriva discriminării femeilor. Din 2010, ANES funcționează ca direcție în cadrul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale.

Alte instituții care asigură aplicarea măsurilor de promovare a egalității de șanse între femei și bărbați din România sunt și:

- **Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă**, cu atribuții privind respectarea principiului egalității de gen în ocuparea forței de muncă, precum și în protecția socială a persoanelor neocupate;
- **Direcția Națională pentru Protecția Familiei**, care asigură egalitatea de șanse între femei și bărbați în cadrul familiei și combate violența în familie;
- **Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților**, responsabil pentru promovarea egalității de gen în elaborarea politicilor și strategiilor privind formarea profesională a adulților;

- **Inspekția Muncii**, cu atribuții de control al aplicării principiului egalității de gen la locul de muncă;
- **Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale**, instituție responsabilă pentru aplicarea și respectarea principiului egalității de șanse între femei și bărbați în sistemul de pensii și alte drepturi și asigurări sociale.

Nu numai instituțiile publice au responsabilitatea de a promova principiul egalității de gen, ci și organizațiile private. Angajatorii privați sunt obligați să promoveze egalitatea de șanse între angajați la toate nivelurile organizaționale, inclusiv prin stipularea interzicerii discriminării de gen în regulamentele de organizare și funcționare și în regulamentele interne ale organizațiilor. De asemenea, angajatorii trebuie să informeze în permanență angajații cu privire la drepturile pe care aceștia le au în privința egalității de șanse în relațiile de muncă. De asemenea, maternitatea nu se poate constitui în niciun fel în motiv de discriminare.

4.2. Organizații neguvernamentale - paradigma „de jos în sus”

La nivelul societății civile, drepturile femeilor și, în același timp, egalitatea de gen pe diferitele niveluri ale societății sunt foarte bine reprezentate. Organizațiile neguvernamentale care promovează reducerea excluziunii sociale a femeilor sunt foarte vizibile și desfășoară activități dintre cele mai diverse, cu impact major asupra societății. Atât la nivel internațional, cât și pe plan național și local, acestea reușesc să producă schimbări pozitive adresate atât femeilor, cât și societății în ansamblu.

Exemplele de bune practici sunt o componentă importantă în diseminarea mesajelor transmise de organizațiile neguvernamentale prin proiectele și acțiunile desfășurate de acestea. În același timp, aceste exemple trebuie înțelese în context, ele putând fi replicate cu succes prin implementarea lor în condiții similare sau adaptându-le condițiilor diferite în care se dorește obținerea schimbării. Bunele practici sunt importante în egală măsură pentru organizațiile cu scop și obiective similare celor care le-au produs, cât și instituțiilor cu rol în dezvoltarea și implementarea

politicilor de incluziune socială a femeilor, care pot ajunge, cu ajutorul acestora, în mod indirect, mai aproape de contextul social în care se petrec fenomenele pentru care încearcă să găsească rezolvare. De asemenea, instituțiile publice pot și este de dorit să înțeleagă și să fructifice feedbackul pe care bunele practici îl oferă.

4.2.1. Agenția Adventistă pentru Dezvoltare, Refacere și Ajutor România (ADRA România)

Istoricul și prezentarea organizației

ADRA România face parte din rețeaua ADRA International, una dintre cele mai răspândite organizații neguvernamentale din lume, fiind activă în 125 de țări și conducându-se după o filosofie care îmbină compasiunea cu spiritul practic, adresându-se oamenilor în nevoie, fără să facă deosebiri de ordin rasial, etnic, politic sau religios.

La nivel național, ADRA România a fost înființată în anul 2001. În ultimii ani, a constituit o prezență activă în cele cinci domenii în care desfășoară și implementează proiecte.

ADRA are în atenție omul aflat în dificultate, răspunzând nevoilor sale fundamentale. Din acest motiv, cele cinci portofolii de interes ADRA confirmă prezența membrilor ei acolo unde este semnalată o nevoie. Astfel, activitățile specifice se adresează următoarelor domenii esențiale:

1. Asistarea victimelor dezastrelor naturale

Asistarea victimelor dezastrelor naturale este activitatea de pionierat a organizației ADRA International. Și România a făcut pași importanți în ultimii ani pentru a răspunde nevoilor specifice în cazul unui eveniment de acest gen. Drept urmare, la începutul anului 2007, ADRA România a conceput un plan național de pregătire și răspuns la dezastre, care reglementează activitatea de asistență a victimelor dezastrelor naturale, de la producerea lor până la îndepărtarea totală a efectelor.

Astfel, doar în ultimii 6 ani, aproximativ 18.900 de persoane afectate de dezastre naturale, în țară sau străinătate, au fost susținute prin

intervenție de urgență, consiliere și ajutor în procesul de reconstrucție a locuințelor. Suportul pe care ADRA România îl asigură victimelor se dorește a fi etapizat și complex, răspunzând nevoilor concrete.

2. Dezvoltare economică

Una dintre modalitățile de asanare a sărăciei abordate de ADRA este aceea de a ajuta categoriile defavorizate să valorizeze potențialul economic de care dispun (capacitate de muncă, pământ arabil, pășune, unelte etc.). Prin programe de consiliere și asistență managerială, împrumuturi sau donații de diferite bunuri (semințe pentru diferitele culturi sau animale pentru dezvoltarea de microferme), beneficiarii sunt ajutați să dezvolte propriile afaceri de familie, realizând astfel autonomia materială și financiară.

Astfel, aproximativ 1.381 de persoane au beneficiat fie de cursuri/consultanță, fie de materiale necesare demarării unei mici afaceri de familie, fie de suport în alte activități, în scopul generării de venituri și înregistrării unei ușoare îmbunătățiri a nivelului de trai.

3. Asistarea categoriilor sociale defavorizate

ADRA acționează pentru reducerea sărăciei din zonele defavorizate, acționând prin intermediul programelor sale pentru recuperarea demnității umane, oferind consiliere, sprijin pentru integrare socială, adăpost, hrană, îmbrăcăminte, bunuri igienice și mobilier. Programele de asistență pentru categoriile defavorizate au în atenție în special familiile numeroase, mono-parentale, copiii orfani și bătrânii aflați în imposibilitatea de a se descurca prin mijloace proprii. ADRA asistă aceste categorii temporar, până la găsirea unor soluții viabile de ieșire din situația de criză. Peste 32.000 de copii și adulți au beneficiat de serviciile organizației în ultimii 6 ani de funcționare.

4. Sănătate primară

În cadrul programelor de asistență a categoriilor defavorizate sau a victimelor dezastrelor naturale, ADRA are în atenție sănătatea beneficiarilor prin proiecte de consiliere medicală și nutrițională, prin învățarea și

asimilarea regulilor de igienă personală și a locuinței. ADRA dezvoltă, de asemenea, programe de abandonare a obiceiurilor de viață dăunătoare, cum ar fi fumatul, consumul de alcool, droguri sau chiar prostituție. În cazul în care ancheta socială relevă probleme de sănătate care necesită asistență specializată, ADRA sesizează cadrele medicale competente, în vederea soluționării cu succes a problemei semnalate. ADRA contribuie anual la dotarea diferitelor spitale cu echipamente și consumabile care să servească la asistarea categoriilor vulnerabile.

Aproximativ 1000 de copii și adulți au beneficiat de proiectele ADRA, atât la nivel național, cât și internațional, prevenirea fiind unul dintre aspectele-cheie.

5. Educație de bază

Recunoscând faptul că educația este parte integrantă a oricărui efort de dezvoltare și că accesul la educație înseamnă stoparea ciclului sărăciei, ADRA desfășoară proiecte prin care susține procesul educațional, promovând totodată și spiritul egalității de șanse. Proiectele desfășurate au în atenție consilierea familiilor cu mulți copii în vederea înscrierii la școală, prevenirea abandonului școlar, combaterea discriminării de orice tip și sprijinirea copiilor dotați pentru continuarea studiilor în învățământul superior. De asemenea, ADRA oferă copiilor săraci rechizite și alte materiale necesare procesului de învățământ (ca, de exemplu, computere, piese de mobilier etc.), stimulându-le astfel interesul pentru învățatură. În ultimii 6 ani, 1.740 de copii (atât români, cât și roma) au beneficiat de suportul organizației.

Programele/proiectele/acțiunile derulate

Cele mai semnificative proiecte din ultimii doi ani se încadrează în direcțiile menționate mai sus și se adresează categoriilor vulnerabile.

1. „Speranță mai presus de ape”

Parteneri: ADRA România, primăriile locale și donatori privați.

Perioadă: 2010-2011.

Zonă de implementare: județele din nordul și nord-estul țării.

Obiectiv: asigurarea de locuințe pentru victimele dezastrelor naturale.

Beneficiari: construire și reparații de locuințe pentru 45 de familii afectate de inundațiile din vara anului 2010.

Buget: 602 234 lei.

2. „În sfârșit acasă”

Parteneri: ADRA Austria, ADRA România, donatori privați.

Perioadă: 2010-2011.

Zonă de implementare: județele Bacău, Iași și Vaslui.

Obiectiv: construirea a șapte locuințe pentru familii fără niciun venit.

Beneficiari: șapte familii/30 de persoane au primit „un cămin”.

Buget: 22 420 lei.

3. „Un pod peste ape”

Parteneri: ADRA România, ADRA Austria, donatori privați.

Perioadă: 2010-2011.

Zonă de implementare: județele afectate de inundații din nordul și nord-estul țării.

Obiectiv: asigurarea ajutorului de urgență pentru victimele dezastrelor naturale.

Beneficiari: 700 de familii, aproximativ 2800 de persoane au beneficiat de ajutor de urgență (apă, alimente, paturi etc.) în urma inundațiilor din vara anului 2010.

Buget: 37 805 lei.

4. „Vreau la școală”

Parteneri: ADRA România, ASI România, ADRA International, donatori privați.

Perioadă: 2010-2012.

Zonă de implementare: județele aflate pe harta sărăciei.

Obiectiv: prevenirea abandonului școlar pentru 400 de copii.

Beneficiari: 400 familii au primit consiliere privind importanța educației instituționale, 400 de copii au primit rechizite și pachete lunare de alimente și produse de igienă, iar o mare parte dintre aceștia au primit sprijin în efectuarea temelor de la voluntarii ADRA.

Buget: 624 853 lei.

5. „Income generation for roma people”

Parteneri: Guvernul Austriei, ADRA România.

Perioadă: 2011-2012.

Zonă de implementare: Zărnești, jud. Brașov.

Obiectiv: instruirea în domeniul agriculturii și al designului interior, în vederea desfășurării de activități generatoare de venituri.

Beneficiari: 20 de persoane au parcurs câte un curs de agricultură, design interior, managementul afacerilor pe înțelesul tuturor și un curs de bucătărie, în vederea dezvoltării unor mici afaceri de familie.

Buget: 100 000 lei.

6. „Copiii ajută copii”

Parteneri: ADRA România, donatori privați.

Perioadă: 2010-2012.

Zonă de implementare: localități din întreaga țară.

Obiectiv: implicarea copiilor în activități de voluntariat.

Beneficiari: 10 000 de copii adună anual bani în pușculițe oferite de ADRA, iar apoi, cu banii economisiți, pregătesc cadouri pentru copiii defavorizați din jurul lor.

Buget: 43 000 lei.

7. „Grădini roditoare”

Parteneri: ADRA International, ADRA România, donatori privați.

Perioadă: 2010-2012.

Zonă de implementare: localități din estul țării.

Obiectiv: instruirea în domeniul agriculturii în vederea desfășurării de activități producătoare de venituri.

Beneficiari: 20 de familii au fost instruite și susținute financiar să își construiască un solar în care au cultivat diferite plante pentru consum propriu și pentru comercializare.

Buget: 43 000 USD.

8. „Un om între oameni”

Parteneri: ADRA International, ASI România, ADRA România, donatori privați.

Perioadă: 2010-2012.

Zonă de implementare: București.

Obiectiv: integrarea socială a 200 de persoane cu handicap locomotor.

Beneficiari: implicarea a 200 de persoane cu handicap locomotor în activități de socializare și facilitarea deplasării pentru 15 persoane, prin distribuirea scaunelor cu roțile și a rampelor necesare.

Buget: 10 000 USD.

9. Centrul de Primire în Regim de Urgență pentru Victimele
Violenței în Familie

Parteneri: United Way, Ministerul Muncii, Familiei și Solidarității Sociale, ADRA International, ASI România, ADRA România.

Perioadă: 2011-2012.

Zonă de implementare: confidențială.

Obiectiv: reintegrarea socială a victimelor violenței domestice.

Beneficiari: cel puțin 75 de persoane sunt ajutate anual să își dobândească autonomia, prin servicii specializate de consiliere socială, psihologică, juridică și prin asigurarea nevoilor primare (asistență de urgență, adăpost securizat, hrană).

Buget: 175 000 lei.

10. Campania „Violența în familie UCIDE, e timpul să iei ATITUDINE”

Parteneri: ADRA România.

Perioadă: 2010.

Zonă de implementare: întreaga țară.

Obiectiv: Sensibilizarea și educarea opiniei publice cu privire la fenomenul violenței domestice.

Beneficiari: prin intermediul acestei campanii au fost distribuite peste 25.000 de pliante, iar pe calea publicității digitale (implicarea a opt posturi naționale de televiziune) a fost făcută vizibilă poziția ADRA față de fenomenul violenței în familie.

Buget: 14 700 lei.

11. Centrul de meserii Vatra Dornei

Parteneri: ADRA Austria.

Perioadă: 2011-2012.

Zonă de implementare: Vatra Dornei.

Obiectiv: instruirea în domeniul croitoriei a 25 de femei în vederea desfășurării de activități generatoare de venituri.

Beneficiari: 25 de femei confecționează haine pentru familiile lor și pentru comercializare.

Buget: 25 378 lei.

12. „Un adăpost pentru tine”

Parteneri: ADRA România, Primăria Zărnești, donatori privați.

Perioadă: 2010-2011.

Zonă de implementare: Zărnești, jud. Brașov.

Obiectiv: prevenirea excluderii sociale pentru 12 familii de etnie romă care au fost evacuate dintr-un imobil ocupat ilegal.

Beneficiari: 12 familii de romi au primit câte un apartament într-un imobil construit de ADRA împreună cu autoritățile locale.

Buget: 40 000 lei.

13. „Salvatorii voluntari”

Parteneri: ADRA România, donatori privați.

Perioadă: 2010-2012.

Zonă de implementare: București.

Obiectiv: asigurarea măsurilor de urgență în caz de dezastru natural.

Beneficiari: instruirea teoretică și practică a unui număr de 100 de voluntari în vederea asigurării măsurilor de prim ajutor în situația unui dezastru natural.

Buget: 1400 lei.

14. „Speranță mai presus de nămeți”

Parteneri: ADRA România, donatori privați.

Perioadă: februarie 2012.

Zonă de implementare: Buzău, Vrancea.

Obiectiv: intervenție de urgență în susținerea persoanelor afectate de căderile masive de zăpadă din estul țării.

Beneficiari: 1000 de familii au primit produse alimentare și ajutor în dezapezirea locuințelor și a căilor de acces.

Buget: 55 900 lei.

Parteneriate active

1. ADRA Austria;

2. ADRA International;
3. Agenția de Protecție a Mediului Călărași;
4. Asociația „Alegria” Călărași;
5. Asociația „Brâulețul Dunării”;
6. Asociația „No Abuse”, București;
7. Asociația „Pro-Vita”;
8. Asociația „Serviciu Apel”;
9. Asociația „AGORA” – Punct de lucru Călărași;
10. Asociația Cercetașii Creștini Români, Grup Sf. Gheorghe, Călărași;
11. Asociația „Colfasa” București;
12. Asociația de Sprijin a Copiilor cu Handicap Fizic – Fil. Călărași;
13. Asociația pentru Dezvoltare Durabilă „Dunărea de Jos”;
14. Asociația pentru Renaștere Culturală „Tezaur Autentic”;
15. Asociația „Samusocial” din România, București;
16. Asociația „Solwodi”;
17. Asociația Tinerilor Ecologiști;
18. Asociația Umanitară EquLibre București;
19. C.M.I. Dr. Roșca Năstăsescu Carmen;
20. C.P.E.C. Antidrog Călărași;
21. Casa de Editură „Viață și Sănătate”;
22. DGASMB;
23. DGASPC Sector 1, București;
24. DGASPC Sector 3, București;
25. DGASPC Sector 4, București;
26. DGASPC Sector 6, București;
27. Direcția Județeană pentru Tineret și Sport Călărași;
28. Direcția Silvică Călărași;

29. Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Dezvoltare din România (FOND România);
30. Federația Organizațiilor Nonguvernamentale pentru Protecția Copilului (FONPC);
31. Fundația ICC;
32. Fundația „Alinare” București;
33. Fundația „Diaconia” București;
34. Fundația „Sensiblu” București;
35. Garda Națională de Mediu, Comisariatul Județean Călărași;
36. Grup Școlar „Paul Bujor”, județul Galați;
37. Inspectoratul Județean de Poliție al Județului Ilfov;
38. Inspectoratul Școlar Județean Călărași;
39. Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București;
40. Institutul Teologic Adventist, Județul Ilfov;
41. Instituția Prefectului Județului Călărași;
42. Magazinul Social „Somaro”,
43. Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale București;
44. Primăria Comunei Cernica;
45. Primăria Dorna Candrenilor, județul Suceava;
46. Primăria Uat, comuna Rădești, județul Galați;
47. Primăria Zărnești, județul Brașov;
48. Protoieria Călărași;
49. Protoieria Lehliu;
50. Protoieria Oltenița;
51. Radio Vocea Speranței;
52. Raiffeisen Bank;
53. Societatea Națională de Cruce Roșie – Filiala Călărași;

54. Societatea R4 – Consultanță și Formare Profesională SRL;
55. Speranța TV;
56. Școala cu clasele I-VIII „Gaál Mozes”, județul Covasna;
57. Școala cu clasele I-VIII Hăghig, județul Covasna;
58. Școala Generală Apața, județul Brașov;
59. Școala Gimnazială Rădești, județul Galați;
60. Școala Valea Grecului, județul Vaslui;
61. Școala „Mihai Ionescu” București;
62. Uniunea de Conferințe a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România;
63. United Way.

ADRA România este:

- membru al Federației Organizațiilor Neguvernamentale pentru Dezvoltare (FOND);
- membru al Federației Organizațiilor Neguvernamentale pentru Protecția Copilului (FONPC);
- furnizor de servicii sociale acreditat pentru Centrul de Consiliere și Sprijin pentru Victimele Dezastrelor Naturale;
- furnizor de servicii sociale acreditat pentru Centrul de Informare și Consiliere pentru Persoanele Aflate în Dificultate;
- la nivel internațional, datorită promptitudinii cu care ADRA a răspuns la nevoile oamenilor de pe întregul glob, în 1997, Consiliul Economic și Social al Națiunilor Unite (ECOSOC) i-a conferit statutul de membru consultativ.

Capacitatea de diseminare a informațiilor

Diseminarea informațiilor este asigurată de instrumente precum site-ul organizației (www.adra.ro), rapoartele trimestriale, rapoartele anuale de activitate și prin emisiuni radio/tv.

Serviciile adresate grupurilor vulnerabile de către organizație, în special cele acordate femeilor și grupurilor roma

Grupurile vulnerabile reprezentate de către femei și populația de etnie romă sunt prezente în majoritatea proiectelor ADRA România. Proiectul cel mai semnificativ în acest sens îl reprezintă Centrul de Primire în Regim de Urgență a Victimelor Violenței în Familie și are ca scop reintegrarea socială a femeilor care prezintă o astfel de problemă.

Activitățile aducătoare de venituri desfășurate de către organizație

Cele mai importante proiecte pe care ADRA România le implementează în acest domeniu: asigură consultanță și sprijin financiar în vederea desfășurării activităților agricole generatoare de venit.

Inițiative din domeniul economiei sociale implementate de către organizație

În ultimul an și jumătate, organizația a inițiat și implementat trei proiecte care vizează aspecte ale economiei sociale. Astfel, la activitățile agricole amintite mai sus, se adaugă cursuri și consultanță în domeniul confecțiilor și al designului interior.

Informații de contact

Agencia Adventistă pentru Dezvoltare, Refacere și Ajutor România

Adresa: Bd. Pache Protopopescu, nr. 85, Sector 2, București

Tel.: 021 252 51 17, fax: 021 252 86 90

Reprezentant legal: Sorin Goleanu / persoană de contact

E-mail: office@adra.ro, website: www.adra.ro

4.2.2. ADAF - Asociația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului Feminin

Istoricul și prezentarea organizației

ADAF s-a constituit în iulie 2001, la inițiativa unui grup de șapte femei de afaceri și manageri, cu scopul principal de a promova și sprijini activitatea antreprenorială a femeilor.

Obiectivele principale ale ADAF sunt:

- dezvoltarea culturii antreprenoriale și asociative, în special în rândul tinerelor absolvente;
- sprijinirea antreprenoriatului feminin prin cursuri, informații și servicii;
- sprijinirea participării femeilor în politică și la nivel decizional;
- implementarea egalității de șanse pe piața muncii;
- încurajarea inițiativei private a femeilor și dezvoltarea capacității lor de acțiune și de conducere;
- implicarea în activități de advocacy pentru îmbunătățirea legislației și a climatului de afaceri;
- dezvoltarea de parteneriate cu instituții publice și organizații similare din țară și străinătate.

Participarea în proiecte naționale și internaționale

Membrele ADAF sunt femei proprietare de întreprinderi sau manageri în domenii de activitate care acoperă o paletă largă: industria confecțiilor, mobilei, produselor chimice, import și distribuție de medicamente, comerț, IT&C, sănătate, transporturi, consultanță de afaceri, educație, cercetare, sistemul bancar, managementul resurselor umane, contabilitate și audit financiar, turism ș.a.

ADAF a constituit o filială la Slobozia, județul Ialomița, și o sucursală în orașul Oltenița, județul Teleorman.

Activitățile ADAF sunt orientate în trei direcții principale:

1. Dezvoltarea capacității antreprenoriale a propriilor membre, prin furnizarea de informații de afaceri, organizarea de seminarii și dezbateri pe teme de interes pentru actualizarea cunoștințelor, organizarea de misiuni economice, cooperarea cu bănci și instituții de credit. O atenție deosebită se acordă dezvoltării parteneriatelor de afaceri între membrele ADAF sau promovării oportunităților membrilor în mediul de afaceri. În acest scop, profilul fiecărei membre a fost inclus pe website-ul asociației, se organi-

zează vizite la sediul membrilor, se vizitează standurile membrilor la diferite expoziții și târguri, se includ pe website cererile și ofertele de afaceri ale membrilor. Au fost promovate cazurile de succes: membre ADAF în Top 300, Top 50, Business Marketer, „Femeia conduce” etc.

Participări ale membrilor ADAF la evenimente de afaceri internaționale:

- Primul Forum al Femeilor Întreprinzătoare, organizat de Comisia Economică ONU de la Geneva, în octombrie 2001, în Palatul Națiunilor Unite de la Geneva; cu acest prilej, ADAF a colectat 25 de povești de succes ale întreprinzătoarelor din România, care au fost postate pe „Galeria virtuală a excelenței în afaceri feminine” de pe site-ul UN/ECE; președinta ADAF a moderat panelul de deschidere a Forumului;
- Al doilea Forum de la Geneva, martie 2003;
- Târgul comercial al firmelor constituite de femei, 2006, Madrid;
- Conferința internațională „Business Powered by Women” de la Novi Sad, în iunie 2007, la care au participat peste 700 de femei din Europa de Sud-Est. Delegația română a avut o întâlnire cu primarul din Novi Sad pentru explorarea de noi oportunități de afaceri și piețe;
- Forumul Femeilor de Afaceri din Europa de Sud-Est, Zona Mării Negre și Mării Caspice, în septembrie 2007, organizat de Ministrul Comerțului din Italia și Institutul de Comerț Exterior al Italiei;
- Primul Forum al Femeilor Antreprenor din Bulgaria, în septembrie 2008, la Sofia și Plovdiv;
- Conferința „Fighting against Poverty”, din noiembrie 2009, la Napoli, eveniment organizat de Comisia Europei și Primăria Napoli;
- Ședința organizată de Gender Task Force, în martie 2010, la Zagreb;
- Forumul Femeilor Întreprinzătoare din Europa de Sud-Est, organizat de Regional Cooperation Council of SEE, în septembrie

2010, la Istanbul; președinta ADAF a moderat panelul cu tema Cadrul legislativ și instituțional al egalității de șanse;

- A doilea Forum al Femeilor Întreprinzătoare din Bulgaria, în noiembrie 2011, la Sofia;
- Parteneriatul Futurallia 2011, la Kansas City-SUA, în mai 2011;
- Forumul mondial al femeilor: Global Women, la Atena, în mai 2012.

ADAF a participat la campania inițiată de Credit Europe Bank, intitulată „Femeile vor să audă cifre frumoase!” Campania a promovat un produs de credite bancare pentru IMM-uri create sau administrate de femei cu 0% comision de acordare. Pe portalul creat de Credit Europe Bank: www.femeiadeafaceri.ro a fost prezentată și asociația ADAF.

2. Dezvoltarea culturii antreprenoriale și asociative a femeilor, sub sloganul „Este nevoie de mai multe femei în afaceri!”

Strategia și programul de activități al ADAF pe termen mediu sunt conectate la obiectivele globale și europene ale dezvoltării economiei, care pun accent deosebit pe dezvoltarea antreprenorială.

În economia antreprenorială, femeilor le revine un rol foarte important și acest obiectiv va fi asigurat de ADAF prin acțiuni și activități care să conducă la:

- aplicarea unor măsuri de sprijinire a antreprenoriatului feminin;
- implicarea în activități de advocacy;
- întărirea poziției femeii pe piața muncii;
- crearea de rețele ale femeilor de afaceri (promovare de modele, mentorat, schimb de informații, dezvoltare de parteneriate);
- creșterea rolului asociațiilor de afaceri în susținerea antreprenoriatului feminin.

În cei peste 11 ani de activitate, asociația, consecventă misiunii sale, s-a implicat în promovarea antreprenoriatului feminin prin activități și acțiuni diversificate, dintre care menționăm:

- În colaborare cu Agenția Națională pentru IMM-uri și oficiile sale teritoriale, ADAF a prezentat cazuri de succes ale membrilor sale la Conferința Internațională a Femeilor de Afaceri, organizată de ANIMMC în noiembrie 2006, la București, a participat cu expuneri și prezentări de cazuri de succes la „Ziua Întreprinzătoarei” la Alexandria (2007), Târgoviște și Constanța (2008) și Ploiești (2009).
- În colaborare cu fundația germană „Konrad Adenauer”, ADAF a organizat în aprilie 2004, la Mangalia, seminarul cu tema „Dezvoltarea culturii antreprenoriale și asociative în rândul femeilor”.
- ADAF a fost coorganizator al evenimentului „Femina Star”, împreună cu CCI Ialomița și filiala ADAF din Slobozia (edițiile 2004, 2005, 2006, 2007, 2009, 2010). „Femina Star” este un eveniment complex, de 3 zile, în prima săptămână a lunii martie, constând în expoziție și târg cu produse ale firmelor create sau conduse de femei, seminarii și cursuri pe teme de interes pentru dezvoltarea afacerilor, prezentare de modă, „Miss Mărțișor”. La „Femina Star”, asociația a organizat cursuri de inițiere în afaceri cu eleve de liceu din ultimul an și seminarii privind surse de finanțare a afacerilor, fonduri structurale etc.
- Organizarea de cursuri privind competențele antreprenoriale (cursuri acreditate de CNFPA), furnizarea de consultanță și mentorat pentru inițierea și dezvoltarea de activități independente, elaborarea de studii privind situația antreprenoriatului feminin în România. Un număr important de membre ADAF au participat ca mentori în programul „Top Class”, acordând asistență start-up-urilor din Regiunea București-Ilfov.
- Implicarea în activități de advocacy, atât în plan educațional, cât și prin acțiuni directe. Prin proiectul „Cetățeni europeni într-o Europă mai bună”, finanțat prin programul „Europe for Citizens”, au fost pregătiți 50 de formatori din asociații, fundații și IMM-uri, în materie de democrație participativă. O întâlnire și un dialog cu europarlamentari și membri ai Consiliului Economic și Social European s-au organizat în septembrie 2009. S-a stabilit, cu acest prilej, o relație de comunicare între ADAF și europarlamentari,

comunicatele de presă cu activitatea europarlamentarilor fiind transmise regulat prin e-mail către ADAF. În noiembrie 2009, în colaborare cu Academia de Advocay și Cartel Alfa, ADAF a organizat o audiere publică privind modificarea legislației de pensii și conferința de presă pentru prezentarea rezultatelor audierii. La eveniment au participat secretarul de stat de la Ministerul Muncii și președinta Casei Naționale de Pensii și Asigurări Sociale.

- A fost instituit Premiul ADAF pentru promovarea antreprenoriatului feminin în cadrul Trofeului excelenței în afaceri. S-au desfășurat două ediții, în 2004 și 2005, în prezența președintelui României.

3. Dezvoltarea de cooperări cu organizații similare din alte țări, prin participarea la proiecte europene regionale, participare la evenimente europene și dezvoltarea de parteneriate cu organizații similare din regiune.

Dintre proiectele europene în care ADAF a participat ca partener, menționăm următoarele:

- Proiectul „Winner”, cu obiectivul de a sensibiliza femeile de afaceri în utilizarea IT, internetului și comerțului electronic; proiectul a fost inițiat de PNUD, s-a derulat în 16 țări din întreaga lume, iar între 2001 și 2004, ADAF a îndeplinit funcția de help-desk pentru proiect.
- „WEFNET” - Rețea de centre de resurse pentru femei și noi surse de finanțare, finanțat prin Interreg CADSES IIB; proiectul a fost inițiat de Regiunea Puglia – Italia și a avut 12 parteneri din Italia, Albania, Grecia, Germania, Polonia și România. Cinci membre ADAF au participat, la Bari, la un curs organizat în cadrul proiectului. De asemenea, ADAF a participat la deschiderea centrelor de resurse pentru femei în Italia (Molfeta, Bari, Lecce și Tricase) și Germania (Berlin), unde a prezentat experiența ADAF în promovarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor. Antreprenoriatul feminin din România a fost, de asemenea,

prezentat la Conferința finală internațională organizată la Bruxelles, la DG Regio. Un centru de resurse pentru femei este găzduit de ADAF ca efect al acestui proiect.

- „The Women’s Way to Europe” – proiect inițiat de KAGIDER (Asociația Femeilor Întreprinzătoare din Turcia), a avut ca parteneri ADAF, CCIR, Asociația Femeilor de Afaceri din Spania și Asociația Femeilor de Afaceri din Bulgaria. Proiectul a avut ca obiectiv crearea cadrului legislativ și instituțional privind egalitatea din Turcia pe baza experienței din țări membre UE. La conferința organizată în 2006 la Istanbul, ADAF a prezentat stadiul antreprenoriatului feminin în România. În februarie 2007, o delegație a femeilor din Turcia s-a întâlnit cu membre ale Parlamentului României, președinta Asociației Naționale pentru Egalitate de Șanse, ziariste și femei de afaceri, la masa rotundă cu tema: „Promovarea egalității de șanse și cooperării între asociațiile de femei și autoritățile publice”.
- „WIST - Women in Science, Innovation and Technology” – ADAF a realizat o anchetă pe bază de chestionar în rândul membrilor sale și a prezentat la Conferința de la Barcelona, din iunie 2008, comunicarea cu tema: „Barierele de gen în fața femeilor din România în activitatea de cercetare și antreprenoriat”.
- „WISE – Women in Political Life for a Successful Europe”, proiect inițiat de Asociația pentru Parteneriat European și partenerul ADAF. În cadrul proiectului a fost organizată o conferință la Sofia, în decembrie 2008, la care au participat femei din țările membre UE pentru a împărtăși din experiența privind creșterea participării femeilor în viața socială și politică.
- „EU Poll for EU Policies” – proiect finanțat prin programul „Europe for Citizens”, având ca obiectiv apropierea cetățenilor de politicile europene. Proiectul a fost implementat în 2009-2010, alături de parteneri din Grecia, Italia, Spania și Slovenia, și a constat în efectuarea unei anchete pe bază de chestionare privind implementarea în fiecare țară a politicilor UE în domeniul sănătății, protecției mediului, tineretului și sportului.

Programele/proiectele/acțiunile derulate

ADAF este partener în șase proiecte strategice și un grant POSDRU în stadiu de implementare:

- „Parteneri sociali și societatea civilă în sprijinul ocupării și incluziunii sociale în Regiunea București-Ilfov” – proiectul a fost implementat în perioada 2009-2011, având ca grup-țintă membrii Pactului Regional pentru Ocupare și Incluziune Socială. În cadrul proiectului a fost actualizat Programul regional de activități pentru ocupare pentru perioada 2013-2017, s-a organizat și a funcționat Secretariatul Tehnic al Pactului. Un număr de 1500 de persoane au fost instruite în utilizarea fondurilor structurale.
- „O nouă viață la țară” (derulat în perioada 2010-2013) se implementează în Regiunile București-Ilfov, Centru, Sud-Muntenia, Sud-Est și Vest, având ca grup-țintă persoane în căutarea unui loc de muncă, șomeri, persoane din agricultura de subzistență, manageri din mediul rural. Până în prezent, ADAF a organizat 16 seminarii de informare în comune din județul Ilfov, Argeș și Dâmbovița, la care au participat circa 300 de persoane din mediul rural, și a susținut cursul „Antreprenoriat rural” pentru 110 femei din mediul rural.
- Proiectul “Dă startul afacerii tale” se implementează în perioada 2010-2012 în Regiunile București-Ilfov, Centru, Sud-Muntenia. Grupul-țintă este format din femei care doresc să inițieze o întreprindere, femei manageri din micro și IMM-uri, femei întreprinzătoare. În cadrul proiectului, s-au realizat studii pentru fiecare regiune de dezvoltare privind situația actuală a antreprenoriatului feminin și s-au elaborat trei broșuri: „Ghidul întreprinzătorului începător”, „Surse de finanțare pentru afacerea ta”, „Povești de succes ale femeilor întreprinzătoare din România”, care au fost prezentate și dezbătute la trei seminarii privind sursele de finanțare. Un număr de 600 de femei vor fi inițiate în deschiderea unei activități independente, până în prezent fiind instruite 400 de femei; se vor iniția 150 de activități independente.

- Proiectul „eLife - Dezvoltarea inovației, creativității, responsabilității și sustenabilității antreprenoriatului românesc” (perioada de implementare 2010-2013) în Regiunile București-Ilfov, Centru, Nord-Est. Grupul-țintă este format din angajați, întreprinzători, personal de conducere din IMM-uri, persoane care doresc să înființeze o firmă. În cadrul acestui proiect, ADAF a elaborat pachetele de cursuri pentru dezvoltarea competențelor antreprenoriale și contabilitate primară și a mai susținut cursuri de antreprenoriat inovativ, finanțarea afacerilor, evaluarea și reorganizarea IMM-urilor, achiziții publice.
- „Antreprenoriat la feminin” (implementat în perioada 2010-2013), dedicat Regiunilor București-Ilfov, Sud-Muntenia, Nord-Est. Implementarea proiectului este rezultatul parteneriatului încheiat între European Project Consulting SRL, CCI București, ADAF, ESSEC - Business School Paris. Grupul-țintă include 250 de tinere din licee și facultăți, 250 de femei manager, femei care vor să inițieze o afacere. Până în prezent, 900 de femei au urmat cursul de competențe antreprenoriale și au fost evaluate de CNFPA.
- „EVA – Era valorificării antreprenoriatului feminin” (perioada de implementare 2011-2013) vizează Regiunile București-Ilfov, Centru, Nord-Est, Sud-Muntenia. Grupul-țintă este constituit din 1400 de femei din grupuri vulnerabile (femei cu handicap, deținute, emigrante revenite în țară, victime ale traficului de persoane), șomere și operatori mass-media. Prin proiect se derulează activități privind: furnizarea de zece cursuri pentru: inițiere în afaceri (competențe antreprenoriale, contabilitate în partidă simplă, inițiere IT, finanțarea afacerilor), calificare (bucătar, lucrător comercial, confecționar, cosmeticiană, administrator imobile), combaterea stereotipului de gen în mass-media; asistență și consiliere în inițierea în afaceri și ocuparea unui loc de muncă; elaborarea de ghiduri de bune practici pentru operatori mass-media în combaterea stereotipului de gen și integrarea pe piața muncii a grupurilor vulnerabile.

- Grantul pentru „Program de măsuri integrate pentru ocupare în Regiunea București-Ilfov” (2010-2011) are un grup-țintă format din 400 de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă și șomeri. În cadrul proiectului, ADAF a susținut cursul de dezvoltare de competențe antreprenoriale, a organizat concursul „Business Start-up”, a acordat consultanță pentru deschiderea unei afaceri și a asistat formarea și înregistrarea a opt PFA și SRL.

Parteneriate active

În anul 2004, ADAF a participat, ca membru fondator, la crearea Coaliției Asociațiilor Femeilor de Afaceri din România – CAFA.

În martie 2007, a devenit membru fondator al Coaliției Asociațiilor Femeilor de Afaceri din Balcani.

Este membru al Camerei de Comerț și Industrie a Municipiului București și al FISP MED - Federația Internațională pentru Dezvoltare Durabilă și Luptă împotriva Sărăciei în zona Mării Mediterane și a Mării Negre.

În 2012, a devenit membru fondator al Pactului Regional pentru Ocupare și Incluziune Socială pentru Regiunea București-Ilfov.

Parteneriate naționale încheiate cu:

- Universitatea București – Laboratorul ocupării absolvenților Universității din București;
- Patronatul Femeilor de Afaceri al IMM-urilor din Municipiul București (PFAIMM-MB).

Parteneriate internaționale semnate cu:

- Asociația „Preserve Woman” din Varna – Bulgaria, încheiat în 2009, la Sofia;
- Asociația „Selena” - Asociația Femeilor Antreprenor din Bulgaria, încheiat în 2009;
- Camera de Comerț și Industrie a Femeilor din Bangladesh;

- Asociația „Futurallia-Poitiers” Franța, pentru organizarea de către ADAF, în calitate de lider național, a participării firmelor din România la parteneriatul internațional anual B2B;
- membru al Parteneriatului pentru Antreprenoriat Feminin creat în octombrie 2008 la Paris cu asociații ale femeilor de afaceri din Franța, Grecia, Marea Britanie, Italia, Belgia.

Capacitatea de diseminare a informațiilor

- diseminarea informațiilor se realizează în principal electronic, prin:
 - website-ul ADAF - www.adaf.ro;
 - blogul www.cursurigratuite.com cu link la pagina de Facebook și LinkedIn;
- broșura cu cursurile organizate prin EVA;
- flyere pentru cursuri gratuite, proiectele „eLife”, „O nouă viață la țară”;
- „Povești de succes ale femeilor întreprinzătoare din România” – broșură;
- „Surse de finanțare” – broșură.

Serviciile adresate grupurilor vulnerabile de către organizație, în special cele acordate femeilor și grupurilor roma

În toate proiectele finanțate prin POSDRU în care ADAF este partener există, în grupurile-țintă, grupuri vulnerabile reprezentate prin femei de peste 45 de ani, tinere șomere, femei cu dizabilități, familii monoparentale, femei din agricultura de subzistență, femei rome. Acestea au urmat cursuri de dezvoltare a competențelor antreprenoriale și de contabilitate, cursuri de inițiere în TIC și cursuri de web design.

În proiectul EVA, unul dintre parteneri este Administrația Națională a Penitenciarelor, iar în grupul-țintă există un grup de 100 de femei deținute care vor fi calificate prin cursuri de bucătări și de confecționeri.

ADAF a participat la focus-grupul organizat de Administrația Națională a Penitenciarelor pentru elaborarea Strategiei naționale pentru reinserția socială a persoanelor care au fost în detenție.

Activitățile aducătoare de venituri desfășurate de către organizație

- a) Cursuri contra cost:
- manager de proiect;
 - Microsoft Project Management;
 - curs postuniversitar: „Program pentru îmbunătățirea performanțelor companiilor”;
 - curs „Comportament organizațional și leadership” în limba engleză.
- b) Servicii suport pentru inițiere și dezvoltare de afaceri:
- consiliere și asistare pentru formalitățile de constituire și înregistrare a firmelor la Oficiul Registrului Comerțului;
 - consiliere privind înregistrarea fiscală și declarații depuse la organul fiscal;
 - organizare de burse de contact;
 - organizare de seminarii și dezbateri pe teme de interes pentru întreprinzători;
 - elaborarea de planuri de afaceri;
 - informații și consiliere privind finanțări disponibile pentru IMM-uri;
- c) organizarea participării firmelor din România la parteneriatul internațional B2B Futurallia;
- d) închiriere sală pentru evenimente tip curs sau workshop;
- e) închiriere de 20 de laptop-uri pentru cursuri IT&C.

Inițiative din domeniul economiei sociale implementate de către organizație

În domeniul economiei sociale, pregătește organizarea cursului de antreprenor social.

ADAF a participat în 2009 ca organizație suport în proiectul „Fii informat pentru sănătatea ta!”, derulat în cadrul inițiativei globale Susan G. Komen for the Cure Foundation, de conștientizare a femeilor asupra depistării cancerului de sân. ADAF a participat, prin membrele sale, la cursul de formare a facilitatorilor și a organizat o masă rotundă cu femeile de afaceri asupra acestei teme.

Prezentăm câteva activități și inițiative legate de incluziunea socială pe piața muncii:

- la seminarul de informare în proiectul „O nouă viață la țară”, ținut la Grupul Școlar Mozăceni, a fost lansat un concurs de idei și planuri de afaceri pentru elevii din clasa economică. ADAF a sprijinit această inițiativă prin sponsorizarea seminarului regional și premierea celor mai bune planuri de afaceri la evenimentul de la Pitești, din iunie 2011;
- în proiectul „Partenerii sociali și societatea civilă pentru ocupare și incluziune socială”, ADAF a susținut cursul „Incluziunea socială” și a elaborat capitolul de incluziune socială din cadrul PRAO (Programul regional de acțiune pentru ocuparea forței de muncă și incluziune socială);
- organizarea și susținerea cursului „Incluziune socială și piața muncii”.
- elaborarea ghidului „Integrarea grupurilor vulnerabile pe piața muncii”, în curs de pregătire în proiectul EVA.

Informații de contact

ADAF - Asociația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului Feminin

Adresa: Strada Amman, nr. 36, sector 1, București

Tel.: +40212101042, fax: +40212101042

Reprezentant legal Rotaru Cornelia / Persoana de contact: Pipera Gabriela

E-mail: office@adaf.ro; president@adaf.ro

Website: www.adaf.ro; www.cursurigratuite.com

4.2.3. Asociația „Front”

Istoricul și prezentarea organizației

Asociația „Front” este o organizație înființată în aprilie 2011, care are ca scop promovarea și susținerea politicilor și proiectelor care susțin egalitatea de șanse și de gen, îmbunătățirea statutului și a imaginii femeilor din România, sensibilizarea opiniei publice cu privire la discriminarea femeilor.

Asociația „Front” este printre puținele organizații nonguvernamentale din România asumat feministe, asociație care militează deschis pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați, eliminarea discriminării de gen și a stereotipurilor și prejudecăților din educație, cultură, politică, societate, economie și piața muncii. Legislația României a fost armonizată în perioada de preaderare pentru a garanta egalitatea în drepturi și egalitatea de șanse între femei și bărbați, însă nu a fost însoțită de o implementare în instituții și de o schimbare a mentalităților și a practicilor. Uniunea Europeană, prin politicile sale, inclusiv la acordarea finanțărilor din Fondul Social European, pune un accent deosebit pe programele care au ca scop îmbunătățirea statutului și a imaginii femeilor din România.

„Front” este o asociație formată din tinere absolvente ale masterului în „Politici, gen și minorități” din cadrul Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative. Lor li s-au alăturat activiste și experte în drepturile omului și drepturile minorității române. Împreună formează o echipă entuziastă și hotărâtă să realizeze cât mai multe proiecte și acțiuni de conștientizare a opiniei publice asupra discriminării femeilor din România și să aducă în conștiința publică multe dintre problemele cu care femeile se confruntă, de la violență domestică, sărăcie, venituri mai mici în comparație cu bărbații până probleme ca hărțuirea sexuală, prostituție și trafic de ființe umane.

Printre **obiectivele** asociației, se numără:

- desfășurarea, dezvoltarea și coordonarea de activități în domenii ce urmăresc promovarea drepturilor femeilor și a conceptului de feminism;
- educarea comunității și a autorităților publice în ceea ce privește necesitatea promovării imaginii și drepturilor femeilor din România;
- organizarea de cursuri de pregătire, seminarii, conferințe, dezbateri publice, școli de vară, precum și organizarea de marșuri, manifestații publice și alte activități de sensibilizare a opiniei publice;
- acordarea de consultanță și consiliere persoanelor, organizațiilor și instituțiilor de respectare și promovare a drepturilor femeilor;
- realizarea și editarea de cărți, publicații periodice, pliante, afișe, broșuri, bannere, pagini web, albume foto, programe informatice și alte materiale informative;
- stabilirea și dezvoltarea de relații de parteneriat și colaborare cu organizații interne și internaționale cu același profil.

Programele/proiectele/acțiunile derulate

- Constituirea și gestionarea site-ului online <http://www.feminism-romania.ro>, care cuprinde diverse secțiuni: presă, activism, activități culturale, multimedia, publicații, studii și cercetări, legislație și politici etc. Pagina cuprinde informații relevante despre situația femeilor din țară sau de la nivel european și internațional. Cuprinde cercetări și studii.
- Revista presei din perspectivă de gen: o monitorizare a presei publicată săptămânal pe site-ul <http://www.feminism-romania.ro>, care cuprinde principalele știri apărute în mass-media românească despre femeile din politică, domeniul social, sănătate, educație, cultural, internațional, local, sport.

- Participarea, prin membrele sale, la tabăra feministă din Terreblanche, Franța, și la Marșul mondial al femeilor (Marche mondiale des femmes), desfășurat pe 15 iulie 2011, în orașul Toulouse, la care au participat reprezentate ale organizațiilor feministe din diverse țări europene.
- Participarea la ONG Fest, organizat de Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, în cadrul proiectului PROMETEUS – Promovarea economiei sociale în România prin cercetare, educație și formare profesională la standarde europene (9-11 septembrie 2011). Proiectul „Front” s-a numit „Să aducem feminismul în stradă” și a avut ca obiective informarea celor interesați cu privire la ce înseamnă un ONG feminist, în condițiile în care opinia publică din România continuă să fie slab sau greșit informată despre ceea ce înseamnă feminismul și în special feminismul românesc; conștientizarea cu privire la amploarea și gravitatea unor fenomene care afectează femeile din România: stereotipurile de gen, hărțuirea stradală, violența domestică.
- Organizarea „SlutWalk – Marșul panaramelor” în București, b-dul Unirii, la care au luat parte peste 200 de participante și participanți. Evenimentul a avut drept scop denunțarea hărțuirii stradale și a violențelor sexuale asupra fetelor și femeilor și criticarea fenomenului de învinovățire a victimelor (victim blaming) pentru violențele verbale, fizice și/sau psihice pe care le suferă (6 octombrie 2011).
- Organizarea unui protest în fața Palatului Parlamentului cu ocazia Zilei Internaționale de Eliminare a Violenței asupra Femeilor (25 noiembrie). Protestul a fost organizat în colaborare cu Centrul „Filia” și Agenția „Împreună”. A fost susținut de peste alte 20 de ONG-uri. Cu acest prilej, s-a criticat ignorarea de către parlamentari a propunerilor de îmbunătățire a legii violenței în familie. Principalele revendicări au fost introducerea în lege a ordinului de protecție a victimei și a ordinului de restricție pentru agresor, precum și bugetarea corespunzătoare a adăposturilor. În urma protestului, proiectul legislativ de modificare a legii de

prevenire și combatere a violenței în familie a fost repus pe agenda Parlamentului, iar în februarie 2012 a fost rediscutat și adoptat. La data de 8 martie 2012, noua lege a fost promulgată de președintele României.

- Organizarea unei manifestații cu prilejul Zilei Internaționale a Femeii în Piața Universității, pentru a denunța problemele actuale ale femeilor din România și lipsa de reacție a guvernanților (8 martie 2012).
- Organizarea dezbaterii „Stereotipuri de gen în manuale”, în data de 11 aprilie 2012, în parteneriat cu Consiliul Național de Combatere a Discriminării (CNCD). Dezbateră a fost generată de sesizarea adresată de către Alianța Antidiscriminare a Tuturor Tăticilor – TATA Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, cu privire la speța „MECTS discriminează tații din România în abecedare”.
- Derularea proiectului „One Europe – Many Realities: Gender roles in different social contexts and societies - Bulgarian, German, Roma, Romanian”, în perioada 17.04.2012-25.04.2012, în orașele București și Ruse (Bulgaria). Proiectul a fost finanțat de Uniunea Europeană prin programul „Tineret în acțiune” și a constat în mai multe sesiuni cu tineri din România, Germania și Bulgaria, având ca temă rolurile de gen (feminin/masculin) și diversitatea culturală.
- Dezbateri feministe la festivalul urban „Femei pe Mătășari” (23-24 iunie 2012), organizate de Asociația „Front”, împreună cu Avon, ARAS, Centrul „Filia”, „Blogul Medusei”, ECPI, SECS, Agenția „Împreună”, „Romano Butiq”. Sesiunile interactive au avut următoarele subiecte: „Femei sub asediu: despre tipurile de violență asupra femeilor”; „Prostituată vs. client; dezbateră despre prostituție și trafic de persoane”; „Consilierea obligatorie pentru criza de sarcină, în conflict cu drepturile femeilor”; „Și noi suntem femei! Femeile rome invizibile”; „Mai e nevoie de feminism?”

- Plângere către CNCD împotriva Ministerului Administrației și Internelor în legătură cu segregarea pe sexe a locurilor scoase la concurs în cadrul procesului de admitere în instituțiile de învățământ proprii și prevederea unui număr de locuri considerabil mai mic pentru femei în raport cu numărul de locuri rezervate bărbaților (iunie 2012). Asociația „Front” a solicitat Consiliului să constate săvârșirea faptei de discriminare pe criteriul sex și să sancționeze corespunzător Ministerul Administrației și Internelor.
- Colaborare în proiectul „Femina”. Membre ale Asociației „Front” au participat la emisiunea TV „Vânătoarea de clișee”, difuzată săptămânal pe TVR2, începând cu luna iulie 2012. În cadrul emisiunii televizate, specialiști și jurnaliști dezbat și demontează stereotipuri precum „Femeile nu se pricep la tehnică”; „Pe femeile bați din dragoste”; „Femeile sunt responsabile de creșterea copiilor”; „Femeia are grija casei, bărbatul aduce banii”. Proiectul „Femina” este derulat la nivel național și are ca obiectiv principal consolidarea principiului egalității de șanse și de gen, promovarea femeilor pe piața muncii, depășirea stereotipurilor culturale.
- Colaborare în cadrul Conferințelor Consiliului Național „Femina”, desfășurate pe parcursul anului 2012 în șase orașe: Iași, Timișoara, Brașov, Constanța, Cluj-Napoca, București. Membre ale Asociației „Front” au făcut parte dintre invitații permanenți ai conferințelor și au prezentat „Ghidul de bune practici privind respectarea egalității de șanse pe piața muncii”. Acest ghid este rezultatul unei cercetări naționale, realizate în cadrul proiectului, asupra discriminării de gen pe piața muncii.
- Proiectul „European Feminist Summer Camp - Knowing each other, working together”, finanțat prin programul „Tineret în acțiune”. Asociația „Front” a organizat o tabără feministă internațională, afiliată rețelei World March of Women. Au fost prezente peste 80 de participante din țări precum Franța, Spania, Elveția, Portugalia, Brazilia, Turcia, Chile, Australia, Italia, Macedonia, Anglia, România. Tabăra a însemnat o experiență feministă unică, cu ateliere, discuții intense și schimburi de

experiență pe subiecte precum solidaritate, discriminări multiple, economie, mediu înconjurător, violență, sănătate, sexualitate (Moroieni, jud. Dâmbovița, 6-16 august 2012).

Informații de contact

Asociația „Front”

Adresa: Str. Orzari, nr. 67, et. 1, ap. 4, sector 2, București

Reprezentant legal: Ilona Voicu / Persoană de contact: Delia Panait

Tel.: 0726 704 147

E-mail: front.feminist@gmail.com

Website: www.feminism-romania.ro

4.2.4. Fundația „Sensiblu”

Istoricul și prezentarea organizației

Fundația „Sensiblu” este o fundație corporativă înființată în anul 2002 de lanțul de farmacii „Sensiblu”, din dorința de a fi mai aproape de persoanele în dificultate într-un mod activ și de a crește calitatea vieții diferitelor categorii de persoane aflate într-o stare de nevoie. Fundația „Sensiblu” este singura fundație corporativă care oferă servicii directe beneficiarilor și una dintre primele organizații care a deschis în București un centru de recuperare pentru supraviețuitorii violenței domestice.

De la începutul activității, Fundația „Sensiblu” s-a implicat în sprijinirea femeilor și copiilor supraviețuitori ai violenței domestice, considerând-o una dintre categoriile vulnerabile din societatea românească, care necesită o intervenție imediată și eficientă.

Pentru a contribui la atenuarea efectelor acestui fenomen, a fost inițiat, în mai 2002, programul „Casa Blu”, având ca scop susținerea supraviețuitorilor violenței domestice, femei și copii, pentru construirea unei vieți armonioase din punct de vedere social, psihologic și fizic.

Programele/proiectele/acțiunile derulate

1. „Casa Blu”

Programul „Casa Blu” răspunde într-o manieră exhaustivă nevoilor cu care se confruntă femeile și copiii victime ale violenței domestice. Astfel, sunt avute în vedere atât problemele de natură socială care sunt asociate cu fenomenul violenței domestice, cât și aspectele psihologice și juridice. Echipa de specialiști care lucrează în programul „Casa Blu” sprijină femeile asistate să înțeleagă situația abuzivă, să se adapteze la viața „din afară”, să își recâștige respectul de sine și să își îmbunătățească relația cu copiii și cu familia extinsă.

Programul „Casa Blu” răspunde nevoilor femeilor și copiilor victime ale violenței domestice prin serviciile de consiliere socială, psihologică și juridică, reprezentarea în instanță, suportul financiar, serviciile de adăpost, sprijinul pentru găsirea unui loc de muncă și, cel mai important, asigurându-le starea de confort emoțional necesar unui nou început.

În cadrul programului „Casa Blu”, funcționează un centru de consiliere, cu adresă publică, la serviciile căruia apelează femeile și copiii atât direct, cât și prin intermediul partenerilor din program și al altor organizații nonguvernamentale cu programe similare, și un centru de recuperare, cu adresă confidențială, în care femeile și copiii se simt în siguranță și pot fi găzduiți între 1 și 6 luni.

În centrul de consiliere, specialiștii Fundației „Sensiblu” - asistenți sociali, psihologi, juriști, avocați – oferă suport imediat, pentru depășirea situației de criză, și pe termen lung, pentru a sprijini persoanele asistate să capete și să dezvolte abilități necesare unei vieți noi, ferite de violență.

Centrul de recuperare funcționează într-un spațiu cu adresă confidențială și pază permanentă, pentru a oferi o protecție mai mare persoanelor asistate. În cadrul adăpostului, este încurajată autogospodărirea, îmbunătățirea relației cu propriii copii, autonomizarea femeii și recăpătarea demnității. Se oferă un spațiu securizat, ferit de violență, în care femeia și copiii își pot recăpăta echilibrul și încrederea în ei și în viitor. Femeia, împreună cu copiii ei, poate beneficia de găzduire minimum o lună, maximum șase luni, în funcție de specificul fiecărui caz. La finalul

șederii în centrul de recuperare, persoana asistată trebuie să fie aptă să ducă o viață independentă de agresor, să dobândească noi abilități de a face față unor situații cu potențial violent și să depășească statutul de victimă, devenind un supraviețuitor.

2. Programul de training pentru specialiști

Utilizând expertiza specialiștilor din organizație, Fundația „Sensiblu” a inițiat în anul 2007 programul de training adresat într-o primă etapă unui număr de 90 de polițiști de proximitate din toate cele șase sectoare ale Bucureștiului.

În anul 2008 au fost susținute o serie de workshop-uri pentru specialiștii și beneficiarele Asociației Touched din București.

3. „Violența domestică asupra femeii - modalități de intervenție”

Fundația „Sensiblu”, cu sprijinul financiar al AVON Cosmetics Romania, a demarat la începutul anului 2009 programul de training adresat specialiștilor psihologi și asistenți sociali din instituții publice (Direcții Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului – serviciile specializate pe violență domestică) și organizații nonguvernamentale care instrumentează și monitorizează cazurile de femei și copii abuzați în familie.

Programul a constat în susținerea unui număr de 11 sesiuni de formare adresate unui număr de aproximativ 250 de specialiști din București, Ilfov, Râmnicu Vâlcea, Târgu Jiu, Slobozia, Deva, Bacău, Giurgiu, Ploiești, Constanța, Baia Mare, Oradea. Scopul acestor sesiuni a fost acela de a oferi cursanților informații și de a exersa abilități în vederea identificării și gestionării cazurilor de femei și copii victime ale violenței în familie.

Programul a fost derulat în perioada: 2009-2011.

4. „Abuzul asupra copilului – manifestări și efecte”

Beneficiind în continuare de suportul financiar al AVON Cosmetics Romania, în anul 2011, Fundația „Sensiblu” și-a orientat atenția către problematica abuzului la copil. În acest context, programul de training „Abuzul

asupra copilului – manifestări și efecte” s-a adresat exclusiv consilierilor școlari care desfășoară activități de consiliere psihopedagogică a elevilor din clasele V-XII. La acest program au participat un număr de 102 specialiști din cadrul Centrelor Județene de Resurse și Asistență Educațională din următoarele orașe: Timișoara, Alba-Iulia, Sibiu, Constanța, Suceava, Tulcea.

Motivația alegerii acestor grupuri-țintă pentru proiect s-a datorat faptului că pentru acești profesioniști, consilierii școlari, există contextul propice de a observa și interveni în eventualele situații de abuz asupra copilului în familie și, mai mult decât atât, aceștia au capacitatea de a preveni situațiile de abuz extrem asupra copilului.

Programul a fost derulat în perioada aprilie-noiembrie 2011.

5. „Abuzul emoțional asupra adolescenților în familie”

Pe parcursul anului 2012, Fundația „Sensiblu”, cu sprijinul financiar al AVON Cosmetics Romania, derulează o serie de workshop-uri adresate elevilor din clasele a X-a și a XI-a, care au ca temă „Abuzul emoțional asupra adolescenților în familie”. Workshop-urile se desfășoară în București, Timișoara, Oradea, Reghin, Constanța, Iași, Craiova și Buzău, fiind selectate patru licee din fiecare localitate menționată mai sus. Workshop-urile au ca scop recunoașterea de către elevi a formelor de abuz din familia de origine, cu accent pe impactul abuzului emoțional asupra dezvoltării lor psihosociale și pe relația violență în familie-manifestări violente în mediul școlar.

Perioada de desfășurare a programului este aprilie-noiembrie 2012.

6. Traininguri pentru organizații nonguvernamentale

În perioada martie-iunie 2010, Fundația „Sensiblu” a venit în întâmpinarea organizațiilor nonguvernamentale cu un set de traininguri și workshop-uri prin care pot răspunde mai eficient provocărilor actuale, își pot dezvolta profesional angajații și pot construi parteneriate eficiente și solide.

Au fost organizate patru sesiuni de training adresate specialiștilor care activează în diverse organizații nonguvernamentale: „PR și relația cu mass-media”; „Marketing social”; „Lobby & advocacy”; „Presentation skills”.

7. „Împreună împotriva violenței în familie”

Scopul proiectului este acela de a deconta certificatele medico-legale femeilor victime ale violenței domestice, care beneficiază de serviciile specializate a trei organizații nonguvernamentale din București: Fundația „Sensiblu”, Asociația „Diaconia” și Agenția Adventistă pentru Dezvoltare, Refacere și Ajutor - ADRA România. Un partener strategic în acest proiect este Institutul Național de Medicină Legală.

Proiectul a fost coordonat de Fundația „Sensiblu” și a fost dezvoltat în parteneriat cu Avon Cosmetics Romania.

Perioada de desfășurare a programului: mai 2011-în prezent.

8. „Marșul mireseilor”

În luna mai 2008, Fundația „Sensiblu” a organizat „Marșul tăcerii”, la care au participat zeci de mirese, scopul fiind acela de a sensibiliza opinia publică față de fenomenul violenței în familie.

9. „16 zile internaționale de activism împotriva violenței asupra femeii, 25 noiembrie-10 decembrie”

Fundația „Sensiblu” desfășoară campanii sociale prin care se atrage atenția publicului că violența asupra femeii este o încălcare a drepturilor omului și că efectele asupra tuturor membrilor familiei sunt extrem de grave.

Campaniile V-Days se desfășoară anual.

Parteneriate active:

- Avon Cosmetics Romania;

- Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici”;
- Agenția Adventistă pentru Dezvoltare, Refacere și Ajutor – ADRA România;
- Asociația „Diaconia”.

Capacitatea de diseminare a informațiilor:

- www.fundatiasensiblu.ro;
- newsletter-ul Fundației „Sensiblu”;
- articole lunare publicate în „Revista Blu”, distribuită gratuit în farmaciile „Sensiblu”.

Serviciile adresate grupurilor vulnerabile de către organizație, în special cele acordate femeilor și grupurilor roma

Fundația „Sensiblu” acordă servicii de consiliere femeilor și copiilor victime ale violenței în familie.

Persoanele care apelează la centrul de consiliere beneficiază de următoarele servicii:

- Consiliere socială:
 - sprijin pentru găsirea unui loc de muncă;
 - sprijin pentru găsirea unei locuințe cu chirie;
 - înscrierea la medicul de familie;
 - obținerea actelor de identitate;
 - medierea relației cu alte instituții abilitate să intervină: Poliție, Institutul Național de Medicină Legală, Autoritatea Tutelară, Direcțiile pentru Protecția Copilului, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, alte organizații nonguvernamentale cu programe similare.

Împreună cu beneficiara, asistenții sociali stabilesc un plan de intervenție, în funcție de nevoile reale și de prioritățile identificate.

- Consiliere psihologică individuală:
 - femeile și copiii sunt sprijiniți să își recapete încrederea și stima de sine, să descopere noi resurse în ei înșiși și noi mecanisme de a face față incidentelor violente.
- Consiliere pentru cuplul mamă-copil:
 - parenting pozitiv și încurajare;
 - dezvoltarea calităților și puterilor.
- Grup terapeutic pentru femei:
 - participanți: persoanele care au participat la ședințe de terapie individuală și la ședințele din cadrul grupului de suport.
- Consiliere juridică:
 - avocatul sprijină persoanele asistate în înțelegerea situației juridice, în întocmirea plângerilor penale împotriva agresorului, întocmirea cererilor de divorț, obținerea certificatului medico-legal etc.
- Găzduire temporară în centrul de recuperare.

Pentru a beneficia de serviciile de adăpost, este necesar ca femeile și copiii să îndeplinească anumite criterii de eligibilitate:

- să se fi confruntat în viața de familie cu o situație de abuz din partea unui membru al familiei;
- persoana se confruntă cu mai multe forme de abuz, de o gravitate deosebită a actelor de violență;
- veniturile sunt scăzute, la nivelul salariului minim pe economie;
- să aibă domiciliul în București și zonele limitrofe;
- să nu aibă boli contagioase, care pot reprezenta un pericol pentru colectivitate;
- să dorească schimbarea situației de abuz și a vieții personale.

În funcție de aceste criterii și de numărul de locuri disponibile, persoanele asistate beneficiază, pe lângă serviciile oferite în cadrul centrului de consiliere, și de serviciul de găzduire în centrul de recuperare.

Informații de contact

Fundația „Sensiblu”

Adresa: str. Ciobanului, nr. 133, loc. Mogoșoaia, jud. Ilfov – Sediul administrativ

Tel.: 021.301.74.74, fax: 021.301.74.75

Persoana de contact: Cristina Bordei, director executiv

E-mail: cristina.horia@adpharma.com

Website: www.fundatiasensiblu.ro

Adresa: Aleea Negru-Vodă, nr. 4, bl. C3A, sc. 3, et. 3, ap. 43, sector 3, București - Centrul de Consiliere „Casa Blu”

Tel./fax: 021.311.46.36

4.2.5. Asociația Femeilor din România

Istoricul și prezentarea organizației

Prima organizație democratică a femeilor s-a format în timpul zilelor Revoluției din decembrie 1989, ca un rezultat al necesității de a organiza, reprezenta și de a apăra drepturile femeilor din România.

Asociația Femeilor din România are drept scop gruparea în jurul său a tuturor femeilor din țară, indiferent de rezidență, de vârstă, naționalitate, religie, convingeri politice sau profesie, propunându-și conștientizarea femeilor în legătură cu:

- responsabilitățile ce le revin, ca participante la activitatea economică, sociopolitică, culturală, ca mame și soții;

- problemele specifice care influențează societatea;
- drepturile specifice de care pot beneficia.

AFR este lider al mișcării de femei și militează pentru un statut corespunzător pentru femeile din țara noastră.

AFR este o organizație nonguvernamentală, nonprofit, al cărei scop este creșterea gradului de conștientizare a femeilor din România, care să le determine să dobândească și să-și dezvolte abilități proprii și să-și asume responsabilitatea unor schimbări pozitive atât în viața lor proprie, cât și în comunitate.

Asociația Femeilor din România este înființată juridic prin Hotărârea Judecătorei Sectorului 1 București nr. 1243/26.04.1990, c.f. 1590066.

AFR are 9650 de membre active și beneficiare în București și în cele 20 de filiale în județele țării. Abordarea sa pragmatică conferă asociației o largă audiență în rândul femeilor. Activitatea AFR se bazează pe voluntariat.

Fidelă sloganului său „Ajută-mă să te ajut”, AFR, lider al mișcării de femei, promovează un parteneriat eficient în programe, proiecte și activități comune.

AFR a devenit o puternică punte de legătură între organizații, comitete, asociații care activează în beneficiul femeilor din România. AFR este membru fondator al Coaliției pentru Sănătatea Reproducerii în România (1998) și este inițiatoare a Coaliției pentru Cultura Păcii și Nonviolenței în România (1999) și al Rețelei Naționale a Organizațiilor de/pentru Femei din România (2002), membru simpatizant în Coaliția Asociațiilor Femeilor de Afaceri (2004).

În cei 21 de ani de existență, AFR a dezvoltat programe și proiecte interne și internaționale, a întreprins cursuri și activități de training, a organizat seminarii și campanii de advocacy în următoarele domenii: educație civică, egalitatea șanselor, sănătate, promovarea toleranței și a nonviolenței, eliminarea sărăciei, educația adulților.

În general, proiectele asociației dezvoltă teme variate, care conduc la consolidarea rolului femeilor, în special în ceea ce privește dreptul lor de a

se implica și de a fi implicate în procesul de luare a deciziilor în toate aspectele vieții: civil, politic, economic, social și cultural.

Activitatea AFR între 1990-1999 poate fi vizionată pe site-ul asociației www.afr.ro și, începând cu 2000, pe www.afr2010.ro.

AFR administrează lista de discuții ro_civil@yahoogroups.com.

Programele/proiectele/acțiunile derulate

- „Cultura păcii și nonviolenței”, training (partener din Olanda), 1999;
- „Managementul organizațiilor de femei”, seminar (partener din Elveția);
- „Femeile construiesc pacea, în casă, în țară și în străinătate”, seminar (parteneri din Olanda și Norvegia), 2000;
- „Armonie în Balcani”, training și eveniment cultural cu parteneri din Olanda, Canada, Bulgaria și Republica Iugoslavia, 2000;
- „Pentru un viitor comun”, training cu parteneri din Republica Iugoslavia, 2000;
- „Diferite culturi pot face o Europă unită”, proiect de educație a adulților Socrates/Grundtvig 2, cu parteneri din Anglia, Italia, Ungaria și Portugalia, în 2001-2003;
- „Importanța noii tehnologii în zonele rurale dezavantajate”, 2002-2004, proiect de educație a adulților Socrates/Grundtvig 2, cu parteneri din Spania, Austria, Irlanda și România;
- „Viziunea femeilor din România asupra nonviolenței și păcii”, 2003, în parteneriat cu Internațional Fellowship of Reconciliation IFOR din Olanda;
- „Activități de training pe probleme de gender”, 2003-2005, proiect de educație a adulților Socrates/Grundtvig 2, cu parteneri din Luxemburg, Italia, Belgia, Spania, Germania și Ungaria;
- „Eliminarea sărăciei în mediul rural prin dezvoltarea spiritului antreprenorial și noua tehnologie de comunicare (ICT)”, 2004-

2006, proiect de educație a adulților Socrates/Grundtvig 2, cu parteneri din Austria, Polonia, Ungaria;

- „Femeile și dezvoltarea turismului rural”, proiect INTERREG, cu parteneri din Italia, Grecia, Polonia, Ungaria, 2003-2005;
- „Conștientizarea populației asupra drepturilor omului în România”, cu sprijin din partea Amnesty International, Olanda, 2004;
- „Tineret activ”, program coordonat de OHP Polonia, cu parteneri din Spania, Belgia, Cehia și România, 2005;
- „Ritmul naturii” – acțiunea 1, program de schimburi de tineret, vizită de studiu, Malatya, Turcia, 29 aprilie-9 mai 2005;
- „Un nou parteneriat pentru un viitor comun”, 27-31 mai 2005, Adana, Turcia;
- B3 – 4003, 2005-2006, „Dezvoltarea dialogului social privind egalitatea între bărbați și femei într-un context multicultural”, proiect cu parteneri din Franța, Marea Britanie, Spania și Italia;
- „Archaeology Plus – Valori și rădăcini arheologice de patrimoniu cultural ARQ+”, proiect Socrates/Grundtvig 2, cu parteneri din Spania și Grecia, 2005-2006;
- „Teatru de păpuși”, acțiunea 1, program de schimburi de tineret, Copenhaga, 7-13 noiembrie 2005;
- „Our Stage”, acțiunea 1, în programe pentru tineret cu parteneri din Turcia, Italia și Danemarca, 9-16 aprilie 2006;
- „In 2 Play Youth Program - training-course”, organizat de Dynamix, Wales, UK, 6-12/11/2006, la Stackpole Centre, Wales, Marea Britanie;
- „Promovarea cetățeniei europene active”, proiect euroregional cu parteneri din Franța, Finlanda, Portugalia, Italia, Spania și România, 2006-2007;
- „Forum Theatre Training Youth Action”, Carbisdale Castle, Sutherland Scotland, Marea Britanie, 10-16 septembrie 2007, cu participanți din Estonia, Lituania, Slovenia, România, Grecia,

Marea Britanie, organizat de The Highland Council Scotland, Marea Britanie, și Arttrain, Danmarca;

- „Roots Project - Programme Prevention and Fight against Crime”, coordonat de Diakonia Onlus Italia și cu parteneri din Grecia, Bulgaria și România (AFR coorganizator) și susținut de Comisia Europeană, 2008-2010;
- „Informează-te pentru sănătatea ta”, 2009, proiect de informare asupra cancerului la sân, susținut de fundația Susan G. Komen for the Cure, SUA, în cadrul inițiativei globale Komen pentru comunitate;
- Socrates/Grundtvig LLP, „Valorising rural women”, Spania, Italia, Malta, Portugalia, România, 2009-2011, ID: GRU-09-P-LP-135B-ES. Obiectivul principal al parteneriatului creat de proiect este de a da valoare rolului femeii din mediul rural, prin respect față de tradiție, cultură și familie, în calitatea sa de susținătoare principală a durabilității și a resurselor naturale. Proiectul urmărește să promoveze femeile din mediul rural ca lucrători profesioniști sau antreprenori. Alte obiective concrete: analiza situației femeii în zonele rurale din țările participante la proiect; schimbul de experiențe între femeile din mediul rural; vizite de studiu pentru cunoașterea celor mai bune practici în fiecare țară. În acest sens, se organizează mobilități interculturale pentru cunoașterea vieții femeilor din mediul rural din țările participante la proiect; acestea sunt urmate de activități specifice de diseminare (pagină web, un raport despre experiențele interculturale, raport intermediar și raport final). Acest proiect promovează egalitatea de șanse, încrederea de sine pentru femeile din zonele rurale, urmărește ocuparea forței de muncă disponibile pe baza competențelor, realizarea de locuri de muncă în zone defavorizate.
- Fonduri structurale, „Femeia contează”, 2009-2012, ID: 23848. Proiectul este finanțat prin Programul operațional sectorial Dezvoltarea resurselor umane 2007-2013, coordonat de „Colfasa”, în parteneriat cu Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Asociația „Agora”, Centrul de Resurse și Formare în Profesii Sociale „Pro

Vocația” și Asociația Femeilor din România. Proiectul este un centru pilot adresat femeilor persecutate la locul de muncă. „Femeia contează” are ca scop prevenirea și combaterea cazurilor de discriminare în rândul femeilor, concentrându-se asupra fenomenului de mobbing. Obiective: să informeze și să ofere asistență pentru femei care sunt discriminate profesional, persecutate la locul de muncă, pentru a diminua producerea de fenomene sociale distructive, precum și persecutarea femeilor la locul de muncă; să promoveze egalitatea de șanse între femei și bărbați în mediul profesional; să sensibilizeze, în special în rândul angajatorilor, prin diverse activități menite să informeze despre fenomenul de mobbing. În perioada 14-17 iunie 2011, a avut loc săptămâna „Femeia contează”, în cadrul căreia a fost lansat Centrul pentru prevenirea și combaterea mobbing-ului și a discriminării femeilor pe piața muncii.

- AFR implementează din luna decembrie 2010 proiectul strategic cu titlul „Șanse egale și respect – instrumente antreprenoriale dintr-o perspectivă de gen”, cofinanțat din Fondul Social European prin Programul operațional sectorial Dezvoltarea resurselor umane 2007-2013, conform contractului POSDRU/97/6.3/S/62066. Proiectul este implementat în parteneriat cu HCS Advanced People Strategies SRL, partenerul național, și Olympic Training and Consulting Limited, partenerul transnațional. Obiectivul general al proiectului este promovarea egalității de șanse în domeniul antreprenoriatului, prin stimularea implicării femeilor în inițierea și dezvoltarea propriilor afaceri, în contextul dezvoltării durabile a comunităților din zonele desemnate. Acest lucru va fi realizat în principal prin crearea a patru centre de informare și consiliere în: Brașov, Craiova, Iași și București și a unei rețele interprofesionale pentru femei. 1500 de femei vor beneficia în aceste centre de servicii de consiliere/informare privind începerea unei afaceri/activități independente, din care preconizăm că 160 vor demara o afacere/activitate independentă.

- Din 1990, AFR desfășoară în mod permanent programul umanitar „Ajută-mă să te ajut!”. AFR face eforturi pentru influențarea autorităților, a mass-media și a opiniei publice în legătură cu necesitatea respectării drepturilor femeii și cu eliminarea sărăciei, a oricărei forme de discriminare și violență îndreptate împotriva femeilor. Societățile care doresc să ajungă la un grad ridicat de stabilitate trebuie să asigure femeilor sentimentul de integritate și demnitate în propria lor țară.

Parteneriate active

Asociația Femeilor din România se bucură de recunoaștere internațională, fiind afiliată la:

- Federația pentru Pace și Cooperare în Balcani - Atena, 1996;
- Coaliția - Karat pentru Acțiune Regională (ONG-uri ale femeilor din 13 țări din Europa Centrală și de Est) – Varșovia, 1997;
- UNESCO – Rețeaua Rețelelor „Aladin” – Hamburg, 1998;
- Coaliția împotriva Sărăciei prin Dezvoltarea Serviciilor Sociale (țările din spațiul Mării Negre) - Erevan, Armenia, 2004;
- Consiliul Mondial al Românilor de Pretutindeni – SUA, 2004;
- de asemenea, Asociația este agreată și de ECOSOC.

Asociația Femeilor din România a participat la cea de-a patra Conferință Mondială a Femeilor de la Beijing și la Forumul ONG de la Beijing (1995); AFR dezvoltă programe de promovare și sprijinire a femeilor din România în acord cu "Platforma de acțiune" de la Beijing.

Între 1990 și 2011, AFR a participat la diferite evenimente internaționale (conferințe, seminarii, simpozioane etc.), răspunzând la invitații primite din partea altor organizații de femei și a societății civile din Anglia, Armenia, Austria, Belgia, Bosnia, Bulgaria, Republica Cehia, China, Coreea, Croația, Cuba, Danemarca, Elveția, Egipt, Franța, Finlanda, Germania, Grecia, Italia, Israel, Irlanda, Iugoslavia, Lituania, Luxemburg, Malta, Repu-

blica Moldova, Olanda, Norvegia, Polonia, Portugalia, Rusia, Slovenia, Slovacia, Spania, Scoția, Suedia, Thailanda, Turcia, Ungaria, Ucraina, SUA.

În 15-27 mai 2006, Asociația Femeilor din România a fost invitată de International Women's Rights Action Watch Asia-Pacific să participe la cea de-a 35-a sesiune a CEDAW care a avut loc la Națiunile Unite, New-York, SUA. Sesiunea CEDAW a fost precedată de un training interesant: „From Local to Global Programme”.

AFR a prezentat o listă a punctelor critice privind discriminarea femeilor în România și un raport shadow la raportul guvernamental.

Pentru prima oară în desfășurarea lucrărilor CEDAW, raportul guvernamental a fost precedat de prezentarea punctelor de vedere ale ONG-urilor de femei, iar poziția celor din România a fost prezentată de dna Liliana Pagu, președinta Asociației Femeilor din România.

Asociația Femeilor din România a semnat la Cairo, Egipt, în 15 aprilie 2008, protocolul de parteneriat cu mișcarea de femei din Egipt.

Liliana Pagu, președinta AFR, și Omnia Fahmi, vicepreședinta Asociației Femeilor de Afaceri din Egipt – EBWA (The Egyptian Business Women Association), au semnat protocolul de parteneriat dintre organizațiile de femei din cele două țări.

Documentul a fost semnat la deschiderea celui de-al 9-lea Congres Internațional al Femeilor de Afaceri din Egipt, organizat sub înaltul patronaj al primei doamne a Egiptului, dna Susanne Moubarak, și în parteneriat cu organizații de femei din spațiul african, arab și mediteranean.

România este singura țară dintre fostele țări socialiste invitată să participe la acest important eveniment internațional și să semneze un protocol de colaborare între organizațiile de femei din Egipt și România.

Parteneriatul româno-egiptean a fost inițiat în 2007, cu ocazia participării președintei AFR, dna Liliana Pagu, la cel de-al 55-lea Congres Mondial al FCEM (Asociația Mondială a Femeilor de Afaceri), și s-a perfectat în ianuarie 2008, la București.

Semnarea parteneriatului feminin româno-egiptean a fost intens mediatizată de posturile tv, radio și publicațiile egiptene.

Tema Congresului: „Women Empowerment to Meet the Millennium Development Goals (MDGs)”.

În cea de-a doua zi a congresului, președinta AFR, Liliana Pagu, a prezentat punctul de vedere al organizațiilor de femei din AFR și rețeaua RNOFR privind „Empowerment of Women through Leadership”.

În rezoluția finală a Congresului, a fost cuprinsă și recomandarea delegației din România, ca femeile din întreaga lume să promoveze respectul față de patrimoniul natural și cultural în cadrul dezvoltării durabile, având în vedere gravele probleme cu care se confruntă Terra.

Fondurile asociației provin din diverse activități. Contribuții benevole ale membrilor, donații, finanțări interne și internaționale în cadrul proiectelor și programelor desfășurate.

Programele asociației, între 1998 și 2007, au fost susținute financiar de USAID, Ford Foundation, Global Fund for Women (SUA), IFOR (Olanda), EFECW (Elveția), Soros Fondation (Romania), European NCA (Norvegia), European Cultural Foundation (Olanda), Amnesty International (Olanda), Fondul Canadian pentru Dezvoltare (Canada), Comisia Europeană, Ministerul Tineretului și Sportului (România).

Informații de contact

Asociația Femeilor din România

Adresa: Splaiul Unirii, nr. 4, bl. B3, tronson 3, et. 1, birou 1.3, sector 4, București

Oficiul Poștal 37, CP 80, București, sectorul 2

Tel./fax: +4 021.319.29.27

Mobil: +4 0744.561.431

4.3. Concluzii

Modelele de programe, proiecte și acțiuni prezentate mai sus demonstrează existența unor organizații ale societății civile responsabile,

determinate să contribuie în mod consistent la reducerea excluziunii sociale a femeilor. Aceste modele de bune practici demonstrează un nivel ridicat de implicare a societății civile în promovarea egalității de șanse pentru femei și bărbați. Spre deosebire de organizațiile care își concentrează atenția în mod exclusiv către anumite categorii de populație, organizațiile neguvernamentale care susțin egalitatea de șanse între femei și bărbați adoptă o abordare mai largă. În definitiv, problemele femeilor sunt probleme care îi afectează și pe bărbați și întreaga societate, fapt care necesită deci o implicare majoră în ameliorarea acestora.

Deși s-au înregistrat progrese majore de-a lungul timpului, discriminarea pe criteriul de gen este încă prezentă în foarte multe contexte ale societății contemporane. Discriminarea de gen se manifestă în cele mai diverse forme și arii ale socialului, pornind de la traficul de ființe umane, trecând prin sistemul de educație, familie, loc de muncă, până la pozițiile de decizie din cadrul instituțiilor publice, al organizațiilor private și al structurilor guvernamentale și executive ale statelor.

În România, precum și în celelalte state membre ale Uniunii Europene sau de pe alte continente, organizațiile neguvernamentale care luptă pentru promovarea incluziunii sociale a femeilor au un rol și o poziție foarte importantă. Acestea sunt, de cele mai multe ori, foarte vizibile și active, abordând probleme din cele mai diverse. Dacă în trecut aceste organizații își concentrau atenția în mod prioritar către promovarea drepturilor egale de gen la nivel formal (dreptul la vot, dreptul de ocupare a funcțiilor publice, dreptul la proprietate etc.), acum acțiunile acestora se îndreaptă către schimbarea practicilor informale și a prejudecăților pe care societatea și, în mod special, bărbații le au față de acestea.

Majoritatea acțiunilor întreprinse de organizațiile care luptă pentru reducerea excluziunii sociale a femeilor se îndreaptă acum spre respectarea și aplicarea acelor politici obținute în trecut. Astfel, cu toate că femeile au, legal, drepturi egale cu ale bărbaților în a ocupa poziții de decizie în cadrul statului, acest fapt este departe de a fi îndeplinit în majoritatea statelor, inclusiv în România. Același lucru se întâmplă și când vorbim de pozițiile ocupate de acestea în cadrul organizațiilor economice.

Fenomenul de mobbing este unul răspândit în țara noastră, femeile fiind tratate, de cele mai multe ori, în manieră diferită față de bărbați la locul de muncă. Venind în întâmpinarea acestui fapt, societatea civilă desfășoară o multitudine de acțiuni de prevenire, de informare, de semnalare și chiar de sancționare a acestui tip de practici.

Cu toate că violența în interiorul familiei este interzisă și sancționată de lege, evenimentele de acest fel sunt încă frecvente în România, cu precădere în zonele rurale, fapt pentru care multe organizații neguvernamentale oferă servicii de adăpost și sprijin pentru femeile victime ale acestui tip de violență și, totodată, realizează în mod constant acțiuni de prevenire.

Cu scopul promovării obținerii independenței economice a femeilor, majoritatea reprezentanților societății civile pun un accent major pe pregătirea și susținerea acestora în pornirea și derularea de afaceri proprii. Promovarea antreprenoriatului feminin este realizată de majoritatea organizațiilor neguvernamentale prin diferite tipuri de programe, proiecte și acțiuni derulate la nivel de comunitate, de regiune, la nivel național sau chiar internațional. Sunt create rețele, este promovat sprijinul oferit de femei femeilor, sunt promovate și urmate exemplele de bune practici în acest domeniu.

În ultimii ani, o importanță din ce în ce mai mare este acordată participării femeilor în activități specifice economiei sociale. Prin diferitele forme pe care le poate lua, economia socială este considerată a fi o soluție eficientă pentru multe probleme cu care se confruntă femeile. Promovate în mod special în mediul rural, activitățile de economie socială se pot traduce în locuri de muncă pentru femei cu diverse pregătiri, în independență financiară, în condiții propice pentru socializare, pentru ieșirea din mediul de multe ori monoton în care trăiesc.

Pentru că politicile și programele naționale și europene nu reușesc să acopere și să vină în întâmpinarea multitudinii de probleme cu care se confruntă femeile de pretutindeni, societatea civilă are un rol esențial, aceasta completând, prin acțiunile întreprinse, activitățile derulate de instituțiile publice. Totodată, organizațiile neguvernamentale își asumă misiunea de a monitoriza aplicarea legislației și a politicilor publice, oferind

un feedback consistent organismelor publice. Prin aceasta, ele reușesc să amelioreze aceste politici. Prin susținerea dezvoltării unor politici mai flexibile și cu adresabilitate mai ridicată a problemelor cu care se confruntă femeile, societatea civilă contribuie în mod definitoriu la îmbunătățirea situației femeilor de pretutindeni, indiferent de spațiile și contextele în care acestea se află. Parte integrantă ce stă la baza paradigmei „de jos în sus” în combaterea excluziunii sociale a femeilor, organizațiile societății civile contribuie în mod hotărâtor la dezvoltarea socială în toate aspectele sale.

BIBLIOGRAFIE

- Agencia Națională pentru Romi (2008), *Come Closer: Inclusion and Exclusion of Roma in Present-Day Romanian Society*.
- Basso, Simonetta; Bragato, Stefania (2010), *Combating Anti-Roma Discrimination, Knowledge and Policies*, publicație elaborată cu sprijinul financiar al Programului Drepturi Fundamentale și Cetățenie al Comisiei Europene, în cadrul proiectului +Respect.
- Cace C., Cace S., Cojocaru S., Nicolăescu V. (2012). The European Social Fund Within The Context Of The Economic Crisis From Romania. *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, No. 36 E/2012, 50-66
- Cace C., Cace S., Iova C., Nicolăescu V. (2009), Absorption Capacity of Structural Funds: Integrating Perspectives. *Revista de Cercetare și Intervenție Socială*, vol 27, pg. 7-28
- Cace C., Cace S., Iova C., Nicolăescu V. (2010). Management of the Structural Funds within the Context of the Global Economic Crisis. *Review of International Comparative Management* , vol. 11, Issue 1, 87-101
- Cace C., Cace S., Nicolăescu V. (2011a). Competente economice în domeniul antreprenoriatului rural - abordări și perspective actuale", in volumul *Conferinței Stiintifice Internationale Logos Universalitate Mentalitate Educatie Noutate, Iași*
- Cace C., Cace S., Nicolăescu V. (2011b). The Social Programs Run By The Romanian Orthodox Church During The Period Of The Economic Crisis, *Revista de Cercetare și Intervenție Socială*, vol. 35, p. 28-45.
- Cace S, Nicolăescu V., Anton A.N., Rotaru S. (2011). *Organizațiile neguvernamentale și economia socială*, Bucharest, Expert Publishing.

- Cace S., Nicolăescu V., Scoican A. N. (2010). *Best Practices in Social Economy sector in Greece and othe UE countries*, Bucharest, Expert Publisher.
- Cace S., Arpinte D., Cace C., Cojocaru Ș. (2011). The social economy. an integrating approach, *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, No. 33 E/2011, 49-66.
- Centrul European pentru Drepturile Romilor (2007), *The Glass Box: Exclusion of Roma from Employment*.
- Comisia Europeană (2010), *Roma in Europe: The Implementation of European Union Instruments and Policies for Roma Inclusion – Progress Report 2008-2010*, Bruxelles.
- Comisia pentru Ocuparea Forței de Muncă și Afaceri Sociale din Parlamentul European (2008), *The Social Situation of the Roma and Their Improved Access to the Labor Market in the EU*.
- De Laat, J.; Bodewig, Ch. (2011), *Roma Inclusion Is Smart Economics*, The World Bank, Knowledge Brief, Vol. 39.
- EC (2005), DG Employment and Social Affairs, *The Situation of Roma in an Enlarged European Union*, Luxembourg.
- EC (2011), *Comunicatul Comisiei Europene. Cadrul Uniunii Europene pentru strategii naționale de integrare a romilor până în 2020 (RO)*, Bruxelles.
- ERGO & Spolu IF (2010), *Black and White Book: Roma Inclusion in South-Eastern Europe in Practice*.
- EU-MIDIS (2009), *European Minorities and Discrimination Survey. Main Results Report*.
- Fondul de Dezvoltare al Națiunilor Unite pentru Femei (UNIFEM) (2008), *Who Answers to Women: Gender and Accountability*.
- Institutul pentru o Societate Deschisă (2011), *Beyond Retic: Roma Integration Roadmap for 2020: Priorities for an EU Framework for National Roma Integration Strategies - Inițiativele pentru romi*.
- Neguț A., Nicolăescu V. Preoteasa A.M., Cace C. (2011). *Monitorizare și evaluare în economie socială*, Bucharest, Expert Publishing.

- Nicolăescu V. (2011). Social Enterprises in the Contemporary Socio-Economic Context. *Revista de Economie Socială*, nr. 1/2011, 95-115.
- Nicolăescu V., Cace C., Cace S. (2012). Importance Of Financing The Social Economy Projects. *Journal of Community Positive Practices*, Nr. 3/2012, 520-536.
- Nicolăescu V., Cace S., Koumalatsou E., Preoteasa A.M (2011). Identificarea celor mai bune practici și inovații sociale în îmbunătățirea incluziunii sociale prin economia socială, Editura Expert, București.
- Nicolăescu V., Cace S., Koumalatsou E., Stănescu S. (2011). Economia socială – Analiză comparativă în opt state membre ale Uniunii Europene, Editura Expert, București.
- Parlamentul European (2011), *Measures to Promote the Situation of Roma EU Citizens in the European Union*.
- Ringold, Dena; Orenstein, Mitchell A.; Wilkens, Erika (2005), *Roma in an Expanding Europe – Breaking the Poverty Cycle*, The World Bank.
- Verloo, Mieke (2007), *Multiple Meanings of Gender Equality: A Critical Frame Analysis of Gender Policies in Europe*, Central European University Press, Budapesta.